

Treball de fi de grau

Títol

Autor/a

Tutor/a

Grau

Data

Full Resum del TFG

Títol del Treball Fi de Grau:

Autor/a:

Tutor/a:

Any:

Titulació:

Paraules clau (mínim 3)

Català:

Castellà:

Anglès:

Resum del Treball Fi de Grau (extensió màxima 100 paraules)

Català:

Castellà:

Anglès

*“De acuerdo con nuestros
fraternales colegas Treball y Las
Noticias, SOLIDARIDAD OBRERA habrá
de pasar a la historia del periodismo
revolucionario como uno de los
mayores paladines de la unidad
efectiva de la clase trabajadora”*

7 de maig de 1937. *Solidaridad Obrera*

*A mis padres, porque sin ellos esto no
sería posible. A Carla, por ayudarme.
Al Hood, por sostenerme (N.E.V.U.V.).*

Índex

ÍNDEX	0
1. INTRODUCCIÓ	1
2. MARC TEÒRIC	3
2.1. ORGANITZACIONS IMPLICADES EN ELS FETS DE MAIG	3
2.1.1. <i>ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA (ERC)</i>	4
2.1.2. <i>PARTIT SOCIALISTA UNIFICAT DE CATALUNYA (PSUC)</i>	5
2.1.3. <i>UNIÓ GENERAL DE TREBALLADORS (UGT)</i>	6
2.1.4. <i>PARTIT OBRER D'UNIFICACIÓ MARXISTA (POUM)</i>	7
2.1.5. <i>CONFEDERACIÓ NACIONAL DE TREBALLADORS (CNT)</i>	8
2.1.6. <i>FEDERACIÓ ANARQUISTA IBÉRICA (FAI)</i>	9
2.1.7. <i>COMITÈS DE DEFENSA</i>	10
2.1.8. <i>AMIGOS DE DURRUTI</i>	11
2.2. CONTEXT HISTÒRIC DELS DIARIS ANALITZATS	13
2.2.1. <i>LA HUMANITAT</i>	13
2.2.2. <i>TREBALL</i>	14
2.2.3. <i>LA BATALLA</i>	15
2.2.5. <i>SOLIDARIDAD OBRERA</i>	15
2.2.6. <i>LA VANGUARDIA</i>	17
2.3. CRONOLOGIA	19
2.3.1. <i>1936</i>	19
2.3.2. <i>1937</i>	20
3. OBJECTIUS I HIPÒTESIS DEL TREBALL.....	25
3.1. OBJECTIUS PRINCIPALS	25
3.2. OBJECTIUS SECUNDARIS	25
3.3. HIPÒTESIS	25
4. METODOLOGIA	27
4.1. JUSTIFICACIÓ DEL MARC TEÒRIC	28
4.2. METODOLOGIA EMPRADA A L'ANÀLISIS DELS DIARIS	29
4.2.1. <i>ANÀLISI QUANTITATIVA</i>	29
4.2.2. <i>ANÀLISI QUALITATIVA</i>	31
5. ANÀLISI QUANTITATIVA.....	35
6. ANÀLISI QUALITATIVA	41
6.1. RESULTATS PER DIA	42
6.1.1. <i>ANÀLISI EDITORIALS: 1 DE MAIG</i>	42
6.1.2. <i>ANÀLISI EDITORIALS: 4 DE MAIG</i>	44
6.1.3. <i>ANÀLISI EDITORIALS: 9 DE MAIG</i>	47
6.2. EVOLUCIÓ DELS EDITORIALS AL LLARG DELS FETS DE MAIG	49
6.2.1. <i>LA HUMANITAT</i>	49
6.2.2. <i>TREBALL</i>	49
6.2.3. <i>LA BATALLA</i>	50
6.2.4. <i>SOLIDARIDAD OBRERA</i>	51
6.2.5. <i>LA VANGUARDIA</i>	52

7. CONCLUSIONS.....	53
7.1. VALORACIÓ PERSONAL DEL TREBALL	57
8. BIBLIOGRAFIA	58
8.1. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES	58
8.2. WEBGRAFIA	58
8.3. PREMSA I REVISTES.....	59
8.4. TESIS ELECTRÒNIQUES	59
8.5. ENTREVISTES	59
9. ANNEXOS	60
9.1. ENTREVISTA A JOSEP LLUÍS MARTÍN RAMOS.....	60
9.2. EDITORIALS.....	68
9.2.1. <i>LA HUMANITAT</i>	68
9.2.2. <i>TREBALL</i>	71
9.2.3. <i>LA BATALLA</i>	74
9.2.4. <i>SOLIDARIDAD OBRERA</i>	78
9.2.5. <i>LA VANGUARDIA</i>	81
9.3. TAULA ANÀLISI QUANTITATIVA	84
9.4. TAULA ANÁLISI QUALITATIVA	85

1. INTRODUCCIÓ

Any 1937, la línia de foc es troba a 200 km de Barcelona. Els trens surten carregats de milicians, de brigadistes internacionals i de soldats del Front Popular; tornen buits, plens de ferits i de misèria, fruit de la guerra. El 1936 va ser l'any de l'aixecament i el cop d'estat feixista, però a la ciutat comtal és el moment de la revolució que sindicats i partits polítics tan anhelaven.

El periodisme és essencial per a la formació de l'opinió pública i la premsa és determinant, en un moment on els altres mitjans de comunicació tenen poca incidència en clau informativa. S'ha d'entendre que en la societat dels anys 30 la tradició oral és importantíssima. Els ateneus i sindicats eren els principals espais de comunicació, si bé la ràdio s'utilitzava per a tenir informació immediata i els diaris com a font. En aquell moment, en temps de guerra, la premsa deixa de banda el paper de mer difusor d'informació i dades per assumir el de la creació d'un imaginari col·lectiu, importantíssim per a la moral de la rereguarda i per mantenir la revolució iniciada l'any 1936.

Els Fets de Maig de 1937 són vistos com una insurrecció per a uns i com una contrarevolució per uns altres. El discurs, és d'ambdós costats revolucionari, però diferent atenent la idea de societat que es vol construir per cada partit o sindicat. Són aquestes diferències les que pretén analitzar aquest treball.

Tot i que són abundants els treballs i la literatura de la premsa durant la Segona República i la Guerra Civil, aquest projecte ofereix una visió concreta de les publicacions durant un fet històric tan rellevant com són els Fets de Maig. Aquest període és especialment interessant perquè entren finalment en contradicció les idees de revolució de gran part de la població amb la revolució que s'està portant a terme des de el Govern de la Generalitat, sindicats i partits. La batalla ideològica desenvolupada des dels diferents òrgans de difusió i propaganda es trasllada al carrer, però ja no mana la paraula, si no les armes i les barricades. És interessant, per tant, veure com canvia el discurs abans, durant i després de la crisi i entre els diferents actors implicats. Si bé, com dèiem, trobem estudis sobre la premsa en general, no s'ha arribat a fer un projecte de distinció i anàlisi del discurs dels diferents diaris.

L'estudi d'aquestes capçaleres i el seu missatge pretén donar eines també a sectors que no són estrictament de la comunicació com ara els historiadors. El fet de que no s'hagi utilitzat fins fa relativament poc el periodisme com a font fiable de recreació de la realitat històrica, fa que molts cops el treball periodístic fet per professionals de la comunicació militants de partits i sindicats sigui menystingut o que es valori de forma parcial i interessada, remarcant uns i oblidant d'altres.

El treball també pretén identificar els conceptes claus de la retòrica revolucionaria dels anys trenta, així com canvia segons es dirigeix al públic potencial, als afiliats, als lectors, als aliats o als "adversaris" (tan feixistes com antifeixistes). Arrel d'aquest treball es pot traspasar al discurs actual de diaris, partits i sindicats revolucionaris o d'esquerres per establir les diferències.

Finalment, aquest projecte, és un exercici de memòria històrica periodística i social. Tal i com diu Francesc Torralba: "Narrar lo que acaeció, acercarse a la verdad de los hechos es el único modo de propiciar procesos de justicia y de reconciliación. Ocultar lo hechos, practicar la desmemoria, exigir la amnesia colectiva, esperar que el olvido se imponga es, a mi juicio, una mala práctica en orden a conquistar la paz, pues por algún intersticio emergerá lo que pasó, se abrirá paso lo que se trató de ocultar y, por consiguiente, estallará de nuevo el conflicto. No hay proceso de reconciliación sobre el olvido o sobre la desmemoria" (Torralba, 2015: 326).

Per això aquest treball intenta acostar-se a les diferents línies ideològiques de la època que participaren al conflicte i veure en els seus discursos aquells elements que provocaren i propiciaren un enfrontament fratricida.

2. MARC TEÒRIC

Hem dividit el marc teòric d'aquest treball en tres parts amb la finalitat de que sigui més entenedor.

Primer un breu resum dels partits, sindicats i organitzacions antifeixistes catalanes implicades als Fets de Maig, el seu posicionament durant la insurrecció i els seus òrgans de difusió.

La segona part és un context històric dels diaris analitzats i la situació en la que es troben durant els successos de maig.

Finalment hem fet una cronologia que explica les dades més rellevants per entendre el que va succeir els Fets de Maig.

2.1. ORGANITZACIONS IMPLICADES EN ELS FETS DE MAIG

En aquest apartat del marc teòric expliquem les organitzacions que participen als Fets de Maig. En primer lloc tractem la fundació de l'organització i el seu funcionament, després parlem sobre l'organització dintre del context de la Guerra Civil, breument definim els ideals polítics i conseqüentment quin és el seu paper i el posicionament de la institució als Fets de Maig. Aquests partits i sindicats són: Esquerra Republicana de Catalunya (ERC), el Partit Socialista Unificat de Catalunya (PSUC), la Confederació Nacional de Treballadors (CNT) i el Partit Obrer d'Unificació Marxista (POUM).

També fem un breu resum d'organitzacions que encara que no analitzem els seus diaris, les esmentem perquè estan relacionades amb els Fets de Maig i amb altres organitzacions que si tractem, però per diferents qüestions no van tenir la mateixa rellevància. Aquestes organitzacions són la Unió General de Treballadors (UGT), les opinions de les quals estan representades de forma molt similar al PSUC i tres organitzacions de l'entorn anarcosindicalista: la Federació Anarquista Ibèrica (FAI), Amigos de Durruti i els Comitès de Defensa. En el cas dels Comitès de Defensa i los Amigos de Durruti no tenien cap òrgan de propaganda i en el cas de la FAI s'aplica la mateixa situació que la UGT amb el PSUC, les opinions expressades son molt similars, per tant agafem el de més rellevància.

2.1.1 ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA (ERC)

Esquerra Republicana de Catalunya (ERC), va ser fundada l'any 1931, per la unió de tres organitzacions; l'Estat Català de Francesc Macià, el Partit Republicà Català de Lluís Companys i el grup de *L'Opinió*, de Joan Lluhí i de la unió d'associacions locals. Segons la pàgina web d'ERC, *L'Opinió* era un diari de tendència d'esquerra moderada i republicana que després de la fundació del partit es convertí en l'òrgan de propaganda del mateix. Els principis polítics d'ERC foren el reconeixement de la personalitat nacional de Catalunya, la defensa dels drets de l'home i del ciutadà i la llibertat sindical entre d'altres coses (*Esquerra Republicana de Catalunya, 2018*).

Va ser un partit confeccionat per aglutinar les forces d'esquerra moderada catalanes per tenir els vots suficients amb l'objectiu de guanyar les eleccions de l'abril de 1931. I així va ser, un mes després de la seva fundació, ERC triomfa aclaparadorament a les eleccions municipals i Macià proclama la República Catalana. El Govern Espanyol decideix cedir l'autonomia de la regió i s'acaba recuperant la institució històrica de la Generalitat de Catalunya (*Esquerra Republicana de Catalunya, 2018*).

El diari *L'Opinió* s'acaba allunyant molt de la línia política del partit, aquestes persones fundadores abandonen ERC i s'adopta el diari *La Humanitat* de Lluís Companys com a òrgan de propaganda (Guillamet, 1994).

Segons l'entrevista realitzada amb el professor Josep Lluís Martín Ramos, el posicionament d'Esquerra Republicana de Catalunya als Fets de Maig ve marcat pel paper preponderat que té a la Presidència de la Generalitat. Encara que s'emmarca dintre del Front Popular a les eleccions de febrer de 1936 mai s'acaba d'identificar amb tots els principis. Si bé és veritat que davant el cop d'estat feixista té un posicionament de resposta revolucionària, les seves polítiques i la tendència del partit, és la de l'aliança de classes però capitanejada per la classe mitjana i la defensa de la petita propietat. El Front Popular proposa també una aliança de classes davant el feixisme i la guerra però liderada per la classe obrera i camperola.

La seva revolució és reformista fins i tot arriben a parlar de que s'havia d'optar per un gir liberal a la revolució del 1936, després dels Fets de Maig. La revolució política que proposen és la d'una Catalunya autònoma dintre d'una confederació ibèrica, deixant això de banda, volen una revolució republicana radical a la francesa. Per tant, als Fets de Maig defensen el Govern de la Generalitat i es posicionen en contra de la revolució que s'estava gestant, si bé és ERC els que

donen ordre de recuperar la Telefónica, el tret de sortida a la insurrecció, trencant tots els pactes que s'havien signat amb la CNT i la FAI (Martín, J.L., comunicació personal, abril 4, 2018).

2.1.2. PARTIT SOCIALISTA UNIFICAT DE CATALUNYA (PSUC)

L'any 1936 la participació obrera a partits i sindicats a les ciutats estava repartida entre els anarcosindicalistes de la CNT i els comunistes ortodoxes del POUM, amb gran preponderància dels primers. No existia cap partit comunista rellevant al principat, tots eren minoritaris i el PCE tenia una influència gairebé nul·la. Segons la informació extreta de la pàgina web del PSUC Viu, el 19 de juliol es produeix l'alçament militar a Catalunya, el 21 es crea la revista *Treball* òrgan de propaganda de l'organització que naixerà el dia següent: el Partit Socialista Unificat de Catalunya (PSUC). El partit està conformat per la fusió de la Unió Socialista de Catalunya (USC), la Federació Catalana del Partit Socialista Obrer Espanyol (PSOE), el Partit Comunista de Catalunya (PCC) i el Partit Català Proletari (PCP). Joan Comorera és elegit Secretari General, el nou partit comptà amb 6.000 militants. En setembre del 1936 comença a formar part del Govern de la Generalitat (PSUC Viu, 2016)

Al llarg de la Guerra Civil va assumint una gran preponderància degut en part per la bona avinença amb ERC, al capdavant de la Generalitat. Tal i com hem pogut confirmar amb Martín Ramos (2018), en aquell moment per decret del Govern és obligatori que els partits estiguessin vinculats a algun sindicat i decideixen unir-se amb la Unió General de Treballadors (UGT), aquest serà el seu espai de creixement com a partit, que arribarà a tenir més de 60.000 afiliats.

Durant els Fets de Maig es posicionaran al costat del govern de la República i de la Generalitat de Catalunya, de fet, és el psuquista Rodríguez Salas el Comissari d'Ordre Públic, qui seguint ordres del Conseller d'Interior, ocupa amb la Guàrdia d'Assalt l'edifici de la Telefónica. A diferència d'ERC té una visió Front Populista de la revolució, govern popular però la classe obrera a la capdavantera, comparteixen no obstant el catalanisme i el respecte cap a la petita propietat, diferència primordial entre anarquistes i POUM (Martín, J.L., comunicació personal, abril 4, 2018).

Tal i com diu Just Casas (2018), el posicionament durant els Fets de Maig ve marcat per l'estratègia que ve seguint durant tota la guerra civil d'ajustar-se als principis de la III Internacional, els partits comunistes han d'estar vinculats amb Moscou i l'estratègia del Front Popular (solidaritat amb altres partits de l'esquerra

i republicans, incloent la classe mitjana i respectant la democràcia i les institucions burgeses), com un pas necessari per estendre la revolució pels països burgesos europeus sense aixecar pors i animadversió contra Rússia, lluitant contra un enemic comú: el feixisme.

La seva posició al costat del govern també ve marcada per la necessitat de controlar més poder, ja que el poder al carrer, com queda palès als Fets de Maig, és de la CNT i la FAI. L'objectiu final, era imposar la seva idea de revolució i per això calia un Govern de la Generalitat fort i la revolució anarcosindicalista sota control. "Els comunistes tenien tres guerres: combatien contra el feixisme, contra la revolució anarcosindicalista i la CNT i contra el que ells anomenaven trotskisme, el POUM" (Muniesa, 2010: 21). El discurs del PSUC costarà d'arribar molts cops a la classe obrera de les ciutats ja que es vist com a contrarevolucionari, o al menys amb reticències amb la revolució que s'estava portant a Catalunya i l'identifiquen amb la protecció de l'estat burgès que no acaba de desaparèixer (Muniesa, 2010).

2.1.3. UNIÓN GENERAL DE TRABAJADORES (UGT)

El sindicat Unió General de Treballadors (UGT) va néixer a Barcelona l'any 1888 al saló del Cercle Socialista, ubicat al carrer Tallers 29. Entre els presents estava el mític dirigent i fundador dels socialistes Pablo Iglesias. La majoria de les societats obreres signants eren de Catalunya, bo i així, el 1899 la seu es trasllada a Madrid (UGT, s.d.).

Com totes les organitzacions obreres, durant els anys 10 i 20 pateixen la repressió de l'Estat i la dictadura de Primo de Rivera i és just en aquella època que entra al sindicat el que després serà President del Govern republicà fins els Fets de Maig, Largo Caballero, que sortirà del Govern precisament per les crítiques a la gestió d'aquesta crisi. El 1930 compta amb uns 400.000 afiliats arreu d'Espanya i durant la Guerra Civil arribarà a tenir més d'un milió (UGT, s.d.). A *Periodisme en la Guerra Civil* (2010) explica que van expropiar la seu de *Las Noticias* i varen establir allà el seu òrgan de propaganda durant la guerra, que anomenaren de forma homònima al diari sostret. Als Fets de Maig la UGT té la mateixa postura que el PSUC, ja esmentat, molts dels militants dels socialistes unificats eren també militants de la UGT, per raons de proximitat ideològica. La UGT també estava integrada a la III Internacional, per tant, pretenien el mateix resultat que els comunistes, amb la diferència que molts obrers militants de base estaven a favor de la revolució iniciada per l'anarcosindicalisme i van haver reticències, sobretot a l'hora de lluitar pels carrers de Barcelona.

2.1.4. PARTIT OBRER D'UNIFICACIÓ MARXISTA (POUM)

Joaquim Maurín i el seu grup de comunistes marxistes militants del Bloc Obrer i Camperol (BOC) varen realitzar varies enquestes l'any 1935 amb la finalitat d'unificar els partits socialistes i comunistes de Catalunya sota una mateixa organització. Després de diverses reunions amb bones intencions van quedar dividits en dos blocs: els partidaris de la III Internacional Comunista i els contraris a la política de Stalin. Aquests últims formats pel BOC i l'Esquerra Comunista (EC) dirigit per Andreu Nin van decidir unir-se i fundar el Partit Obrer d'Unificació Marxista (POUM). Després del cop d'estat 1936 va formar part del Comitè de Milícies i quan es va dissoldre varen entrar al Govern de la Generalitat, essent Andreu Nin Conseller de Justícia. El PSUC va fer pressió perquè no formés part del nou Govern acusant-los de trotskisme, tot i que Leon Trotsky va renegar del POUM públicament, la CNT es va desmarcar del problema i, finalment, ERC va decidir no formar Govern amb ells (Aisa, 2007).

Quan els partits havien d'escollir un sindicat per incorporar-se el 1936, el POUM decideix fer-ho a la UGT en detriment de la CNT, ja que la primera era més petita i pensaren que seria més fàcil de controlar. D'aquesta decisió s'acaben penedint, ja que com hem dit abans, la UGT serà l'espai de creixement del PSUC i on acabarà dominant de forma total. Tal i com ens explica a la entrevista realitzada amb Martín Ramos (2018), el POUM apostava per la revolució total i les col·lectivitzacions de tots els sectors, igual que la CNT i la FAI, si ve els anarquistes volen una revolució social i els marxistes, una revolució socialista. La diferència primordial en aquest punt amb el PSUC es que aquests volen permetre els petits propietaris al camp, per la idiosincràsia catalana de masovers i petits explotadors, i la petita burgesia, seguint el concepte de Front Popular de la III internacional. En aquest punt de la Guerra Civil el POUM comptava amb uns 30.000 afiliats.

Durant els Fets de Maig es van posicionar al costat de la insurrecció junt amb els Comitès de Defensa de Barriada i les Joventuts Llibertàries. El dia 6 finalment van demanar que la gent abandonés les barricades mitjançant el seu diari oficial *La Batalla*. Arrel dels Fets de Maig les forces republicanes van dissoldre el POUM i van capturar i assassinar a Andreu Nin, això mentre se'ls acusava de trotskisme i d'actuar sota les ordres de Franco, i tal i com van jutjar els tribunals republicans al seu moment, era fals. Era una campanya dels comunistes ortodoxes contra els comunistes dissidents, i contra la revolució social en favor de la del Front Popular (Gallego, 2017).

2.1.5. CONFEDERACIÓ NACIONAL DE TREBALLADORS (CNT)

La CNT es remunta a la fundació de la Federació Regional Espanyola (FRE), vinculada a l'Associació Internacional de Treballadors (AIT) a l'estat espanyol. Encara que la FRE no va durar molt van haver diferents experiències basades en els ideals de la AIT i que van mantenir l'esperit del societarisme i l'obrerisme (Zambrana, 2010).

El 1907 es funda el sindicat Solidaritat Obrera, que no tenia una línia anarcosindicalista marcada, englobava diferents àmbits de les ideologies obreres com el comunisme, el republicanisme i fins i tot el catalanisme. Neix amb la unió de les societats obreres de Barcelona sota una Federació Local. El setembre de 1908 s'estén per tota Catalunya. És en aquell moment que neix el diari *Solidaridad Obrera*, com a òrgan de propaganda de la federació (Zambrana, 2010).

Després de la Setmana Tràgica, els socialistes i republicans afiliats al sindicat Solidaridad Obrera, degut a enfrontaments amb el PSOE i la UGT, decideixen abandonar la federació. El 1910 neix la Confederació Nacional de Treballadors (CNT), per a estendre el moviment de Solidaritat Obrera a la resta d'Espanya, si bé ja existien nuclis d'associacionisme resilient de l'etapa de la AIT. La CNT va adoptar el diari *Solidaridad Obrera* com a òrgan de difusió i propaganda (Zambrana, 2010).

Des del primer moment el sindicat tenia com a principis l'acció directa i la revolució social. Aquest projecte d'associacionisme obrer es constitueix en Sindicat unificat de diferents oficis el 1918. El sindicat no va parar de créixer entre els anys 10 i 20, la data més destacable és la de la vaga indefinida de la Canadenca el 5 de febrer de 1919. Quan va acabar el conflicte tenia més de 800.000 afiliats, més de la meitat dels quals eren de Catalunya (Cárdaba, 2010).

La CNT arriba a la Segona República després de dues dècades caracteritzades per la repressió del Govern, incrementat els darrers anys per la dictadura de Primo de Rivera, aquests fets obstaculitzen l'activitat normalitzada i la discussió interna i, per conseqüència, la maduració del sindicat. Els anys 20 estan marcats per la clandestinitat, l'inici del pistolerisme patronal i la resposta del sindicat. Per tant, tenien un gran prestigi i influència entre els treballadors, però una pràctica sindical debilitada i una militància dividida entre que i com fer. Aquestes diferències internes es plasmen en el Manifest dels Trenta signat per veterans com Àngel Pestaña o Joan Peiró, en contra tindran els partidaris de la insurrecció representats per: García Oliver, Francisco Ascaso o Buenaventura Durruti. Aquesta divisió interna porta a la expulsió de certs membres trentistes i comunistes a

mitjans del 1933. En aquell mateix any la victòria de la dreta fa que la CNT es torni a veure abocada intermitentment a la clandestinitat. Durant aquests anys el sindicat promourà diferents insurreccions a l'Estat Espanyol com Casas Viejas, la del Baix Llobregat o Astúries, qualificats de forma interna com a gimnàstica revolucionaria (Monjo, 2010).

L'any 1936 la CNT tenia més d'un milió i mig d'afiliats a tota Espanya, així que, com diu Just Casas, això va fer que el Govern català i espanyol l'haguessin de tenir en compte a l'hora de restituir la rereguarda després del cop d'estat. Es va crear un Govern sindical a Espanya format només per representants de CNT i d'UGT i a Catalunya Companys va preguntar a la CNT que volien fer. L'alternativa a estar al Govern de la Generalitat era la revolució total, el que implicava controlar un territori que no controlaven i abastar unes competències que no tenien, i sobretot reprimir a aquells que estaven en contra de la seva revolució creant una guerra civil dintre de la Guerra Civil (Monjo, 2010).

Van decidir formar part del Govern antifeixista de la Generalitat creant així la disconformitat amb gran part de la seva militància. Per a controlar l'ambient revolucionari, tal i com diu Ferran Gallego a *Barcelona: mayo de 1937*: "A la CNT s'havien pres mesures d'aïllament dels sectors més intransigents, aquells que ni tan sols es plantejaven l'aliança obrera, depurant la Redacció de *Solidaridad Obrera* el desembre de 1936, nomenant director a Jacinto Torroja, i sent apartats de la Redacció els futurs fundadors dels Amics de Durruti, Jaume Balius i Gilabert" (2007: 369).

La CNT i la FAI volien la revolució social: col·lectivitzacions a gran escala i que la classe obrera prengués el control del poder de forma directa mitjançant els comitès de barri i de fàbrica. Però cal distingir la posició que va adoptar als Fets de Maig entre el Comitè Regional i la militància o part de la militància. Segons Martín Ramos (2018), el Comitè Regional, els alts càrrecs confederals, volien preservar la unitat antifeixista. Per això en tot moment varen demanar que els obrers deposessin les armes, encara si això significava deixar-se bandejar per ERC i el PSUC i no fer res mentre es saltaven els acords presos (decrets) sobre les col·lectivitzacions i els prenen part de la seva influència, així com injuriaven la imatge pública del sindicat.

2.1.6. FEDERACIÓ ANARQUISTA IBÉRICA (FAI)

La Unió Anarquista Portuguesa i la Federació de Grups Anarquistes d'Espanya van unir-se per a fundar una organització que coordinés les diferents associacions de

caire llibertari de la península, així va néixer la Federació Anarquista Ibérica el 1927 a València. Van tenir una presència molt important dintre de la CNT i varen ser un dels opositors del moviment trentista al sindicat. L'organització es basava en grups activistes autònoms coordinats a nivell local i aquest a nivell territorial, fins a arribar a tota la península. Abans de la revolució de 1936 tenia entre 5.000 i 30.000 afiliats. Com la CNT, van entrar en diferents governs creant discrepàncies internes (*Tierra y Libertad*, 2002).

Durant els Fets de Maig es troben amb el mateix problema que la CNT, els quadres superiors estan a favor de continuar al Govern i fer prevaldre la unitat antifeixista del Front Popular i la majoria de la militància estan a favor d'implementar la revolució social.

2.1.7. COMITÈS DE DEFENSA

Onze dies després de la proclamació de la república el 14 d'abril de 1931 neixen els Comitès de Defensa de la CNT, com a continuïtat i extensió dels grups de defensa armada dels anys del pistolerisme. En aquell moment es van pensar com a organitzacions de xoc per a crear insurreccions i vigilar les vagues. La ponència dels Comitès Nacionals de Comitès de Defensa (CNCD) de l'octubre de 1934 ampliava les seves línies de actuació per tal de saber com actuar davant d'una situació revolucionaria. (Guillamón, 2017)

A l'Especial *Solidaridad Obrera* explica amb profunditat l'inici i el funcionament d'aquests grups i la seva participació als Fets de Maig, aquí els resumirem de forma breu. En aquesta ponència (octubre de 1934) es decideix que estaran formats per militants i membres dels grups d'afinitat anarquista (FAI, Joventuts Llibertàries) voluntaris, que estaran finançats per cada localitat o comarca i com seria el quadre de defensa bàsic. Aquestes organitzacions bàsiques militars i clandestines estaven formades pel secretari, encarregat de posar-se en contacte amb els altres grups d'un mateix barri; un altre militant havia d'identificar i anotar el nom, domicili, costums... dels enemics de la demarcació; un tercer militant estudiaria els edificis i immobles hostils al moviment obrer i la seva importància; un quart per punts estratègics com ponts o terrats; un cinquè pels serveis públics com l'aigua o la llum i un sisè l'assalt de llocs amb diners o armes per la revolució.

El grup de defensa era l'estructura bàsica, a cada barri es constituïa un Comitè de Defensa de Barriada que coordinava tots aquests quadres de defensa, el secretari de barri entregava la informació al Comitè de Districte, aquest al Comitè Local de

Defensa, després al Regional i finalment al Nacional. Tota aquesta coordinació i orquestració tant ben pensada va contemplar fins i tot l'estadi de guerra civil, 18 mesos abans de que passés (Guillamón, 2010).

Després de l'inici de la Guerra Civil els comitès varen transformar-se: alguns en centúries i van anar al Front d'Aragó i els que es van quedar van passar a ser Comitès Revolucionaris de Barriada, reunits al Comitè Regional i de forma permanent al Comitè de Defensa Confederal, encara que aquells assumptes de vital importància es dirimien al Servei d'Investigació de la CNT-FAI, dirigit per Manuel Escorza. Durant els Fets de Maig varen ser aquests comitès els qui van donar una resposta a l'ocupació de la Telefònica per part de la Generalitat. Militants de base cansats de veure com perdien sistemàticament tot allò que havien guanyat a la revolució del 1936, es varen coordinar primerament sota el comandament de Manuel Escorza, que després es va retractar i posteriorment de forma autònoma per a garantir la revolució i que els comitès i tot allò que tenien als barris no els hi fos arrabassat, lluitaven per la revolució que estaven vivint. Els alts càrrecs de la CNT i la FAI van intentar contenir aquesta insurrecció però va ser impossible, ja que estava secundada per gran part de la població; cansats de la carestia econòmica i d'aliments, les cues dels racionaments i la tensió entre col·laboracionistes de la Generalitat i revolucionaris. Si ve és cert que la situació es va calmar gràcies al respecte que es tenia als alts càrrecs de l'organització, perquè les forces del Govern, de ERC, del PSUC i de la UGT no varen poder traspasar les barricades dels Comitès de Barriada (Guillamón, 2010).

2.1.8. AMIGOS DE DURRUTI

Agustí Guillamón profunditza en el seu llibre *Insurreccions* sobre el paper de les organitzacions relacionades amb la CNT als Fets de Maig i fa una descripció del que eren l'agrupació los Amigos de Durruti. Va néixer el 17 març de 1937 a Barcelona. D'ideologia anarquista, varen ser molt crítics amb l'entrada de la CNT als governs de la República i la Generalitat i l'acusaven del paper burocratitzador de la militància anarcosindicalista. Les raons per les quals es va fundar, a més de la institucionalització de la CNT i la FAI, van ser per oposar-se a la militarització de les milícies obreres (les brigades de treballadors de sindicats i partits. El govern volia que totes formessin part de l'exèrcit republicà) i a la dissolució dels Comitès de Defensa de barriada i de les patrulles de control (cos de seguretat sota el control de partits i sindicats, una espècie de policia revolucionaria). El principal promotor de los Amigos de Durruti va ser el cenetista i periodista del diari *La*

Noche, Jaume Balius i van arribar a militar més de 5000 persones (Guillamón, 2017).

Van ser uns dels principals instigadors de la insurrecció dels Fets de Maig, arribant a controlar gran part dels carrers de Barcelona. Proposaven la creació d'una Junta Revolucionaria en contraposició a la Generalitat, formada per la CNT, la Fai, el POUM i les diferents agrupacions anarquistes revolucionaries. Després dels Fets de Maig van fer un comunicat on qualificaven als dirigents de la CNT com a traïdors. El 22 de maig en un ple les Federacions Locals i Comarcals de la CNT es va decidir expulsar los Amigos de Durruti de les agrupacions anarquistes que donaven suport al sindicat. El 28 de maig es va clausurar la seva seu, operant a la clandestinitat de forma gairebé insignificant (Guillamón, 2017).

2.2. CONTEXT HISTÒRIC DELS DIARIS ANALITZATS

En aquesta part del marc teòric expliquem el context històric dels diaris analitzats: *La Vanguardia*, *La Humanitat* (ERC), *Treball* (PSUC), *La Batalla* (POUM) i *Solidaridad Obrera* (CNT). Comencem amb la seva fundació fins el final de la guerra civil o la dissolució en el cas de *La Batalla*. També parlem sobre els fundadors, els diferents períodes i com van sobreviure, i els directors que van anar passant per les redaccions.

2.2.1. LA HUMANITAT

El diari vespertí *La Humanitat* neix el 9 de novembre de 1931 creat per Lluís Companys, qui serà director teòric fins l'octubre de 1934, que serà suspès, si bé és Lluís Capdevila el director efectiu durant aquest període (Checa, 2011).

El portaveu d'Esquerra Republicana de Catalunya (ERC) era el diari *L'Opinió*, però unes diferències entre el grup que s'aglutinava en torn a la publicació i el President Macià, van fer que els dissidents marxessin del partit i que el portaveu passés a ser *La Humanitat* el 9 de juliol de 1933. En aquell moment la publicació va començar a ser de matins (Guillamet, 1994).

Tal i com hem esmentat abans el diari va ser dirigit per Lluís Companys fins el 1934, moment que va ser escollit President de Catalunya, serà substituït per Antoni Maria Sbert (1933-1934) i per Josep Maria Massip fins la Guerra Civil. En el context de la Revolució d'Octubre i de la proclamació de la República Catalana es prohibeix el diari i es publica en el seu lloc *La Ciutat*, fins l'1 de gener de 1935 (Checa, 2011).

La Humanitat va ser adquirit per l'Editorial Llibertat el 1933, formant part l'embrió d'aquest gran grup de premsa que va adquirir *La Campana de Gràcia* i va crear *Última Hora*, també dirigit per Josep Maria Massip (Guillamet, 1994).

A partir del 1936 varen passar per la direcció de l'òrgan: Josep Maria Lladó, Manuel Valldeperes, Marià Rubió Tudurí i Antoni Roig. Per les seves pàgines escrivien polítics molt rellevants d'Esquerra Republicana i de la literatura catalana com: Rovira i Virgili, Jaume Agudé, Ventura Gassol, Pere Coromines, Carles Pi i Sunyer, Josep Dencàs, Joan Puig i Ferrer i molts d'altres. Va imprimir-se al local de *Las Noticias*, *El Día Gráfico* i als tallers de *La Vanguardia*, per tant canvia de format uns quants cops predominant el gran format a 7 columnes. Les

redaccions es varen moure del carrer Pelai a la Ronda Sant Pere per acabar a la Ronda Universitat (Torrent i Tasis, 1966).

2.2.2. TREBALL

El diari *Treball* era la capçalera del Partit Socialista Unificat de Catalunya (PSUC). La fundació de la publicació correspon amb la conjunció dels diversos partits i organitzacions per a crear el PSUC. Així ho explicaven al desproporcionat titular que ocupava més de la meitat de la pàgina del primer número: "Davant aquestes gravíssimes circumstàncies es acordat, pels Comitès respectius, la fusió dels quatre partits obrers que componen el Comitè d'Enllaç. Així mateix, les organitzacions sindicals de base marxista prenen la decisió de fusionar-se en un sol organisme. Aquest diari serà l'òrgan i el portaveu d'aquest moviment". (Figueres, 2010: 59).

El primer número del *Treball* apareix el 21 de juliol de 1936 amb la inscripció següent a la capçalera: "*Treball. Diari dels treballadors del camp i la ciutat. Treballadors de tots els països, uniu-vos!*" (FIGUERES, 2010: 59). El diari s'estableix a la seu del catòlic *El Matí*, que es confisca el dia anterior per poder realitzar la tirada. Aquest diari havia patit fortes tensions internes amb els partidaris de la Confederación Española de Derechas Autónomas (CEDA), que havien apartat a Capdevila de la direcció. Va començar essent un diari de nit i a partir del número 13 va canviar a matins. El format del diari era de quatre pàgines a set columnes (Guillamet, 1994: 155).

El periodista Vicenç Riera i Llorca, treballador de la publicació expropiada ho explica en primera persona a les seves memòries i parla sobre el futur director, Pere Ardiaca: "s'havia constituït el partit i l'havien nomenat director del diari. Vaig deixar la feina a mans seves. Amb la capçalera de *Treball* es va fer un dels diaris de més circulació a Catalunya durant la guerra. Mai no m'he explicat per què es va procedir a la confiscació d'*El Matí* que era l'òrgan d'un partit que feia la guerra amb la república" (Figueres, 2010: 59). Segons l'historiador Josep Maria Figueres, les confiscacions de premsa tenen dos grans objectius: "disposar d'una plataforma comunicativa i silenciar una veu hostil, enemiga o indiferent a les reivindicacions revolucionaries" (Figueres, 2010: 64). Per tant, el que es buscava amb la confiscació de *El Matí* i la reconversió al *Treball*, no era tornar a la República del 14 de abril, per sorpresa de Vicenç Riera, el que es buscava era donar una resposta revolucionaria a la insurrecció feixista del 19 de juliol.

La redacció estava instal·lada a l'estatge del Círcol Eqüestre, confiscada pel PSUC i a partir del número 755 es traslladà al carrer Diputació 257. Segons Torrent i Tasis, *Treball* va ser un diari ben redactat i confeccionat, amb bona informació local i nacional. Va sortir fins al 25 de gener de 1939 (Torrent i Tasis, 1966).

2.2.3. LA BATALLA

La publicació *La Batalla* va néixer el 21 de desembre de 1922, editat per la branca prosoviètica de la CNT que va viatjar a la URSS per a conèixer de primera mà el que estava succeint i van acabar formant-se en aquest país, encapçalats per Joaquim Maurín i el periodista Andreu Nin. El 1924 es va convertir en l'òrgan de difusió de la Federació Comunista Catalano-Balear (FCCB). Comença la segona etapa de la capçalera el 1930, després de diverses suspensions es manté fins la guerra civil, que es transforma en diari (Checa, 1989).

El 19 de juliol de 1936 s'incauta el diari carlista *El Correo Catalán* pel Partit Obrer d'Unificació Marxista (POUM), el dia següent surt la capçalera *Avant!* que es convertirà en l'òrgan de propaganda del partit. El diari redactat en català va arribar fins el número 13, el 2 d'agost d'aquell mateix any la publicació canvia el nom a *La Batalla*. El diari estava escrit en castellà, tot i que el seu precursor *Avant!* era en català. La publicació era d'una plana i durant la guerra civil va estar dirigit per Hilario Orlandis (Torrent, 1966).

A l'entrevista amb Martín Ramos (2018) ens explica que durant els Fets de Maig, concretament el dia 6, es prohibeix la tirada del diari fins que el dia 28 es clausura definitivament per incitar a la rebel·lió i a la insurrecció armada, si bé, ells també van cridar a deixar les barricades finalment.

2.2.5. SOLIDARIDAD OBRERA

La primera tirada del diari *Solidaridad Obrera* es fa el 19 d'octubre de 1907 a la ciutat de Barcelona. La publicació és l'òrgan de difusió i propaganda del sindicat de nom homònim, successora de l'antiga Federació de Treballadors de la Regió Espanyola i que agrupava treballadors de tendències socialistes, republicanes i anarquistes. Segons el propi diari (*Solidaridad Obrera*, s.d.) encara en actiu, la idea de la seva fundació va ser d'Anselmo Lorenzo i va ser qui el va dirigir en la seva primera etapa, tot i que el director en aquell moment consta que és Jaime Bisbe.

Per fer les primeres tirades del diari van comptar amb el recolzament econòmic i personal de Francesc Ferrer i Guardia. Francisco Madrid (Madrid, s.d.) explica les diferents etapes del diari, fins arribar al període que ens ocupa, on les mancances tècniques lligades al context del sindicat i les condicions polítiques juguen diversos papers:

- Primera època (1907-1909): Marcada per la primera prohibició del diari entre el 30 de novembre de 1907 i el 13 de febrer de 1908. En la primera redacció van participar Lorenzo, Moreno, Casasola, Colomé, Grau, Ferrer i Ferrers, amb Badia en l'administració i col·laboraven amb freqüència Mella, José Prat i Loredó. Els directors varen ser Jaime Bisbe i Tomás Herreros. La publicació era d'àmbit setmanal amb diferents interrupcions per mancances tècniques i econòmiques. L'any 1909 va canviar de domicili arrel de la repressió de la Setmana Tràgica i es va traslladar a Gijón.
- Segona època (1910-1911): Es torna a editar a la ciutat comtal sota la direcció d'Andrés Cuadros i Joaquín Bueso. El 1910 neix el sindicat anarquista Confederació Nacional del Treball (CNT) i en aquell moment el diari passarà a ser l'òrgan oficial de difusió de la Confederació Regional de Catalunya (secció de la CNT a Catalunya). Els directors de l'època van ser Andrés Cuadros i Joaquín Bueso.
- Tercera època (1913-1917): El setmanari es torna a editar l'any 1913, el 1915 passa a ser dirigit per Manuel Andreu i el 1916 es converteix en diari, dirigit per Borovio i Pestaña.
- Quarta època (1917-1919): El diari arriba a vendre fins a 100.000 exemplars diaris impresos a Vilafranca del Penedès en una premsa clandestina. El diari queda prohibit el 1919. En aquesta època passen per la direcció Alaiz, Carbó, Juan Gallego Crespo i Viadiu.
- Cinquena època (1923-1925): Va reaparèixer mesos abans del cop d'estat de Primo de Rivera i va ser prohibit mesos després de l'inici de la dictadura. Per eludir la censura, el 1924 van editar un setmanari anomenat *Solidaridad Proletaria*, prohibit el 1925. Va estar dirigit per Hermoso Plaja i Callejas
- Sisena època (1930-1939): Aquesta va ser l'època més llarga i més fructífera del diari amb més de 2100 números editats. No va estar exempta de suspensions, algunes duraren fins a 4 mesos, després de la insurrecció del Llobregat. Inicialment està dirigit per Joan Peiró, molt proper als sectors moderats del moviment llibertari, el purament sindicalista. El 1931 la direcció passa a les mans de Felipe Alaiz, el sector més insurreccional vinculat a la FAI

i serà succeït per José Robusté i Manuel Villar (Ignotus). Els directors durant la Guerra, on va arribar a tiratges de més de 200.000 exemplars, varen ser Liberto Callejas, Jacinto Toryho i José Viadiu. La *Solidaridad Obrera* publicava normalment 8 pàgines a 5 columnes. El diari es va editar fins el dia en que els tancs van entrar per la Diagonal (Checa, 1989).

2.2.6. LA VANGUARDIA

La Vanguardia va néixer el 1881, creada pel periodista Jaume Andreu i dos industrials d'Igualada de la tintoreria, Carles i Bartomeu Godó i Pié, alcaldes i diputats a les Corts pel partit liberal. L'1 de febrer de 1881 va sortir el primer número i Sagasta va guanyar les eleccions el dia 8, poques vegades un diari nascut d'oposició havia arribat tant de pressa al poder. (Guillamet, 1994) El diari va ser creat pels germans Godó per a intentar treure del poder a l'Alcalde de Barcelona Rius i Taulet. A partir de 1887, abans de l'Exposició Universal, Carles Godó decideix que deixi de ser l'òrgan del partit liberal a Catalunya per convertir-lo en un diari informatiu. La decisió es va prendre sobretot perquè Rius i Taulet ja estava mort i no tenia sentit continuar fent cap competència. En aquella època va estar dirigit per Modesto Sánchez Ortiz amb col·laboradors com Víctor Hugo o el Doctor Robert. Va ser un dels primers diaris a Catalunya en publicar fotografies. Després de Modesto Sánchez el director va ser el polígraf Alfred Opisso i el 1916 el periodista Miquel S. Oliver, membre de l'Institut d'Estudis Catalans. Agustí Calvet, sota el pseudònim de Gaziell, va ser el successor del prolífic mallorquí tres la seva mort el 1920 (Torrent i Tasis, 1966).

La Vanguardia va ser el primer diari català en superar en venda als diaris de Madrid, arribant a tirades de 100.000 exemplars l'any 1920, igual que la Solidaritat Obrera de CNT impresa en clandestinitat.

Durant la dictadura de Primo de Rivera el diari va ser suspès alguns cops per no voler presentar els textos a la censura. El 1929, també arrel de l'Exposició Universal es va produir un altre canvi important: la impressió en gravat en buit que permetia posar més fotografies. Es produeix el boom del fotoperiodisme a Catalunya que continuarà durant la Segona República. No solament això, Gaziell havia acostat el diari a sensibilitats catalanistes i *La Vanguardia* representava el 45% del total dels diaris venuts a Barcelona. És en 1929 quan la publicació fa ta un altre salt exponencial a nivell de difusió: compta amb col·laboracions de caps de govern

europaus i espanyols i obre una delegació a Madrid amb un projecte d'expansió per la península. Va arribar als 200.000 exemplars. (Guillamet, 1994).

Segons Figueres, després de la insurrecció feixista, *La Vanguardia* va ser col·lectivitzada per un comitè de treballadors de CNT i UGT, però va ser ràpidament confiscada pel govern de la Generalitat de Catalunya, per evitar la implantació de la col·lectivitat (Figueres, 2010). Carlos de Godó Valls va fugir a l'Espanya feixista i Gaziol va ser destituït. Els directors van ser María Luz Morales, que estarà fins el 1938 que passarà a mans del Govern de la República. (Guillamet, 1994).

El dia 28 de 1939 *La Vanguardia* va passar a dir-se *La Vanguardia Española* i va reprendre la numeració d'abans de la guerra, el director seria llavors Manuel Aznar i el subdirector Josep Pla.

2.3 CRONOLOGIA

En aquest apartat del marc teòric fem un petit resum de la situació històrica de la Guerra Civil, el context on s'emmarquen els Fets de Maig. Veurem els diferents successos que van haver de fer front i les seves reaccions.

La cronologia següent també intenta que el lector del treball entengui les diferents provocacions de totes les bandes que van incitar el conflicte armat, de forma resumida i esquemàtica, però específica alhora. Com veurem a la cronologia i en la posterior anàlisi dels diaris, els Fets de Maig poden explicar-se en part, segons la teoria de la Dualitat de Poder de Vladimir Lenin (Lenin, 1973)

2.3.1 1936

17 DE JULIOL: Aixecament militar feixista a Àfrica i les colònies.

19 DE JULIOL: Aixecament militar a la península. Els Comitès de Barriada de la CNT, la Guardia de la República i els Mossos d'Esquadra acaben amb la insurrecció feixista a la ciutat comtal.

21 DE JULIOL: Constitució del Comitè de Milícies Antifeixistes amb la participació de tres dirigents de la CNT, dos de la FAI, tres d'UGT, un del PSUC, dos del POUM, tres d'ERC, un de la Unió de Rabassaires, un d'Acció Catalana Republicana i dos militars assessors de la Generalitat.

26 DE SETEMBRE: Constitució del Govern de la Generalitat amb deu membres d'ERC, dos d'ACR, quatre de CNT, un del PSUC, un de UR, un del POUM i un d'UGT. Primeres discrepàncies entre el moviment llibertari per la participació de la CNT al Govern de la Generalitat.

1 D'OCTUBRE: Dissolució del Comitè de Milícies Antifeixistes, control de la situació política i de defensa per la Generalitat. Decret de Militarització de les Milícies Obreres i Decret de Col·lectivitzacions.

4 DE NOVEMBRE: Quatre ministres de la CNT al Govern de la República i de la UGT, es crea el Govern Sindical Republicà.

14 DE DESEMBRE: Discrepàncies dintre del Govern de la Generalitat. Andreu Nin dimiteix i el POUM abandona el Govern pel que resta de la Guerra.

2.3.2 1937

Comencen els xocs entre CNT-FAI, POUM, Joventuts Llibertàries, Los Amigos de Durruti i Comitès de Defensa de Barriada amb el Govern de la Generalitat (CNT inclosa, problemes amb l'òrgan directiu del sindicat).

25 DE GENER: Fets de la Fatarella. Membres de la CNT i la FAI imposen la col·lectivització forçosa al poble de la Fatarella, de majoria republicana i d'UR. Moren 36 persones del poble.

1 DE MARÇ: Decrets de la Generalitat sobre ordre públic i dissolució de les Patrulles de Control. Descontent general de CNT-FAI, POUM i els Comitès de Defensa. Les discrepàncies entre els diferents partits del Govern s'aguditzen, però tots continuen per la unitat antifeixista.

4 DE MARÇ: Robatori de carros de combat depositats a la Caserna Voroxilov. Robats a la CNT i portats al PSUC, posteriorment es varen retornar.

8 DE MARÇ: La CNT-FAI decideix no acceptar les mesures de Seguretat Interior (les Conselleries de Defensa Municipal, les Patrulles de Control). No agrada a les files del PSUC ni ERC.

- El Govern de la Generalitat intenta desarticular col·lectivitzacions a algunes zones de Catalunya com a la Cerdanya. Es menysprea la labor portada per CNT i POUM en aquests llocs.

13 DE MARÇ: La Generalitat ordena retirar les armes de la rereguarda. La CNT s'oposa i dimiteix el Conseller de Defensa Francesc Isgleas, militant de la CNT.

26 DE MARÇ: Es decreta que les patrulles unificades no poden tenir afiliació política i que els sindicalistes han d'entregar les armes. Es veu com a una provocació i es preveu que la Generalitat els vols desarmar per a enfrontar-se amb ells.

27 DE MARÇ: La Federació de Grups Anarquistes demana l'anul·lació dels Decrets d'Ordre Públic i un Govern Sindical efectiu.

FINALS DE MAIG: El Comitè de Defensa Confederal de Barcelona elabora un pla d'acció per barris "davant l'amenaça dels decrets que s'alcen per ofegar tot conat revolucionari i la ineficàcia i inutilitat dels cenetistes que ens representen en el Consell de la Generalitat". El pla detalla com seria la defensa per barris i què es faria per controlar els sectors estratègics de la capital. Es rearma aquest cos en estat d'hibernació per fer front al Cos Únic de seguretat que vol constituir el Govern de la Generalitat.

3 D'ABRIL: Creació d'un nou Govern de la Generalitat: Dos ERC, un UR, dos CNT un PSUC-UGT.

- CNT no està conforme amb el nou Govern i decideixen no prendre possessió oficial de les Conselleries, treballaven a les mateixes però no assistien a les reunions de consellers.
- El PSUC demana que els decrets d'ordre públic no siguin derogats.

5 D'ABRIL: Los Amigos de Durruti insten a la CNT a posicionar-se en contra o a favor de la revolució, pressió de militants i afinitats.

8 D'ABRIL: El PSUC proposa el "Pla de la Victòria": Integració de les milícies a l'Exercit Popular, millora de les indústries de guerra, seguretat a la rereguarda i revisió de les col·lectivitzacions agràries. Al mateix acte, Comorera distingeix dos parts de la CNT, els que estan a favor de la unitat antifeixista i els "incontrolats".

10 D'ABRIL: La CNT refusa el pla del PSUC i demana un Govern Sindical.

- La CNT relata com el PSUC s'està rearmant i preparant les seves casernes per a un enfrontament i preveu un atac sobre posicions de la CNT.

12 D'ABRIL: Es reuneixen els Grups Anarquistes de Barcelona (FAI) amb assistència dels Grups de Defensa Confederal i les Joventuts Llibertàries. Hi ha una clara divisió entre els partidaris de la unitat antifeixista i els que no volen que es participi en el Govern. En aquesta reunió els militants de la FAI de Barcelona, els Comitès de Defensa de Barri i les Joventuts Llibertàries havien decidit que la CNT i la part buròcrata de la FAI havia d'abandonar el govern i construir un Comitè Revolucionari que dirigeixi la guerra contra el feixisme i la revolució. Els Comitès Superiors de la CNT i la FAI trobaven una forta oposició i enfrontament intern que no els permetia controlar les seves pròpies bases, això és el que més preocupava a Companys i la Generalitat. La "solució" passava per controlar l'Ordre Públic i es començava a desdibuixar la batalla.

14 D'ABRIL: Protesta de dones en contra del preu dels productes de primer necessitat. Es parla d'incitació als Comitès de Barri a prendre les armes contra Comorera.

15 D'ABRIL: El POUM incita a crear un Govern de Front Obrer i Revolucionari a *La Batalla* i acusa al Parlament de burgès i contrarevolucionari.

- La CNT incauta un document d'una reunió del PSUC a París que parla sobre desarmar la FAI.

16 D'ABRIL: Nou Govern després de que la CNT refusi l'anterior compost per: Tres ERC, tres PSUC-UGT, quatre de CNT i un de UR. Comorera sortia de la Conselleria d'Abastos i es tornava a un Govern en les mateixes condicions que el d'abans de la crisi de març.

25 D'ABRIL: Assassinat de Roldán Cortada, secretari de Rafael Vidiella (UGT) a la Conselleria de Treball atribuït a la CNT.

26 D'ABRIL: Intent d'atemptat a Rodríguez Salas, Comissari General d'Ordre Públic del PSUC.

- Inici de la problemàtica de les fronteres. Les forces del Govern junt amb el PSUC a la Cerdanya intenten prendre possessió del territori sota el control de la CNT i la FAI sota acusacions de que hi havia batalles a Puigcerdà. Van enviar Guàrdies a la frontera que van ser desarmades però el govern republicà va enviar més tropes. Les fronteres estaven controlades per la CNT i el Govern volia tornar a tenir el control, van utilitzar aquell pretext.

27 D'ABRIL: Assassinat d'Antoni Martín alcalde de la CNT de Puigcerdà per les tropes del PSUC i el Govern. La CNT ho veu com a una provocació.

FINALS D'ABRIL: Intents d'assalt a enclavaments de la CNT, la FAI i el POUM per la Guàrdia d'Assalt.

1 DE MAIG: Donat el clima enrarit entre les diferents organitzacions antifeixistes es decideix no celebrar l'1 de maig per por a que es produeixin disturbis.

- El secretari de Manuel Azaña denuncia que han censurat una conversa telefònica del President de la República durant el seu viatge a Barcelona.

3 DE MAIG: Inici dels Fets de Maig:

- Artemí Aiguadé (ERC), Conseller de Seguretat Interior, dóna l'ordre al Cap de la Comissaria General d'Ordre Públic de la Generalitat, Rodríguez Salas (PSUC), d'assaltar la Telefònica, que es trobava sota el control d'un comitè de treballadors de CNT-UGT amb preponderància de CNT. A les 14:45 arriben tres camions de guàrdies, fortament armats. Això xoca directament amb els acords de govern sobre Col·lectivitzacions i Ordre Públic i s'és vist des dels sectors que volen prendre el control de la revolució (POUM, Comitès de Defensa de Barriada, Amigos de Durruti i Joventuts Llibertàries), que volen la revolució plena, com la provocació definitiva i aprofiten la situació.

- El POUM, els Amics de Durruti, els Comitès de Defensa dels Barris i les Joventuts Llibertàries comencen a construir barricades. Com ja hem comentat el pla ja estava traçat des de feia temps.
- CNT i FAI demanen que parin els enfrontaments.
- La Generalitat demana a la República que enviïn tropes.
- Es demana la dimissió d'Artemí Aiguadé i de Rodríguez Salas des de la CNT-FAI i el POUM.

4 DE MAIG:

- Vaga General excepte a la indústria de guerra.
- Empitjoren els enfrontaments.
- POUM proposa un Govern entre ells, la CNT i la FAI. Els anarquistes el refusen perquè no volen acabar amb la unitat antifeixista. Abandona al POUM.
- La CNT fa una crida per aturar els enfrontaments armats, *La Batalla*, en canvi, demana estar "en estat de mobilització permanent".
- Largo Caballero demana que la cúpula d'UGT i CNT tornin a Barcelona per a evitar la confiscació dels Serveis d'Ordre Públic pel Govern Central. Pressió dels comunistes i republicans per a que es realitzi la confiscació.
- García Oliver i Marianet criden a l'alto al foc. Molts llibertaris reneguen d'aquesta opció a les barricades.

5 DE MAIG:

- Nou Govern a la Generalitat amb Martí Fàbregas d'ERC i els secretaris generals de CNT i UGT.
- Tots els líders demanen que acabin les hostilitats.
- El Govern de la República assumeix l'ordre públic, la incauta a la Generalitat junt amb Defensa.
- El representant d'UGT i del PSUC Antonio Sesé es assassinat quan està de camí a prendre possessió i el PSUC culpa als trotskistes (POUM).
- Els Amigos de Durruti demanen la formació d'una junta revolucionària que mai s'arriba a realitzar ni a reunir.

6 DE MAIG:

- UGT i CNT tornen a cridar a la calma. Augmenten els atacs contra el POUM.
- Assassinat de l'anarquista italià Camilo Berneri.
- POUM dona ordre de deixar les barricades i tornar al treball.

Anàlisi de la premsa revolucionaria catalana durant els Fets de Maig de 1937

- 1500 guàrdies d'assalt arriben a Barcelona, CNT demana no obstaculitzar el seu camí.
- Mor Domingo Ascaso.
- Es clausura el local de La Batalla.

7 DE MAIG:

- Els guàrdies arriben a Barcelona.
- Fi de la vaga
- El PCE demana que es castigui el POUM i UGT els acusa dels Fets de Maig.
- Es demana a la gent que no trenquin els carnets dels sindicats.

8 DE MAIG:

- Normalitat, es desfan les barricades.
- Companys diu que les forces catalanes, sense ajuda, han resolt la situació.
- El Govern de la República condemna els Fets. Més de 400 morts i 1000 ferits.

9 DE MAIG: Enterraments de Sesé i Ascaso.

15 DE MAIG: Largo Caballero i CNT en minoria al Govern Republicà.

17 DE MAIG: Negrín forma Govern sense CNT ni UGT.

28 DE MAIG: Es prohibeix editar *La Batalla*.

16 DE JUNY: Detenció d'Andreu Nin.

28 DE JUNY: Nou Govern de la Generalitat, la CNT refusa participar per no tensar més la corda entre la militància que no estava d'acord de continuar al Govern després dels Fets de Maig i perquè el Govern Central ja no era sindical. Tres d'ERC, tres PSUC, un UR i un ACR.

(Fundació Andreu Nin, 1988: 13-20. Guillamón, 2007)

3. OBJECTIUS I HIPÒTESIS DEL TREBALL

3.1 OBJECTIUS PRINCIPALS

Establir els objectius de cada organització implicada als Fets de Maig a partir del seu discurs.

Veure les diferències en el contingut i en la forma dels discurs abans, durant i després dels Fets de Maig de cada organització i comparar-los.

Aplicar conceptes de semiòtica de la comunicació a les notícies dels Fets de Maig.

3.2 OBJECTIUS SECUNDARIS

Rescatar de l'oblit el treball periodístic realitzat als Fets de Maig, com a exercici de memòria històrica.

3.3 HIPÒTESIS

HIPÒTESI PRINCIPAL: Les publicacions dels partits antifeixistes més importants que participen en el conflicte dels Fets de Maig a Barcelona: *La Humanitat* (ERC), *La Batalla* (POUM), *Treball* (PSUC) i *Solidaridad Obrera* (CNT), reflecteixen el conflicte polític del moment. Els missatges de les publicacions s'intentaran relacionar i justificar amb els ideals polítics de les seves organitzacions, tot i que tindran l'objectiu real de guanyar el conflicte a través del discurs.

HIPÒTESI LA VANGUARDIA: L'objectiu serà legitimar el Govern de la Generalitat, malgrat que el seu discurs tingui aparença de neutralitat.

HIPÒTESI LA HUMANITAT (ERC): L'objectiu d'ERC era obtenir el control de l'ordre públic i acabar amb la revolució anarcosindicalista utilitzant un discurs que desacredita aquesta revolució i alhora legitima la seva capacitat per controlar la situació.

HIPÒTESI TREBALL (PSUC): L'objectiu del *Treball* serà demostrar la superioritat de la seva idea de revolució i aconseguir el poder del carrer mitjançant un discurs que desacrediti les organitzacions revolucionàries que controlen l'ordre públic.

HIPÒTESI *LA BATALLA* (POUM): El discurs es posicionarà en contra de la institucionalització de la revolució amb l'objectiu d'eixamplar les bases de l'organització.

HIPÒTESI *SOLIDARIDAD OBRERA* (CNT): El discurs de la CNT estarà encaminat a assossegat els ànims de la militància amb l'objectiu de mantenir el poder i no dissoldre la unitat antifeixista.

4. METODOLOGIA

En aquest apartat tractarem l'elecció dels diaris i la data objecte d'estudi. Continuarem explicant l'estructura del treball i la justificació del Marc Teòric. Per últim explicarem com s'ha fet l'anàlisi qualitativa i quantitativa d'aquest projecte.

Els Fets de Maig són una data rellevant a la rereguarda de la Guerra Civil Espanyola, és el moment d'explosió de les ideologies predominants, un xoc entre el poder institucional i el poder al carrer i les seves legitimitats. Els successos són dramàtics per si mateixos, però quan els situem en una guerra civil i contra el feixisme, llavors és quan podem entendre la gravetat d'allò que estava passant. És per tant una de les dates més interessants per veure el joc de poder a Catalunya ja que es desemmascaren les veritats i les tàctiques dels diferents jugadors.

On es manifesten les intencions dels grups és en el seu òrgan de propaganda, en el seu diari. Aquí, a totes les pàgines, però sobretot a les editorials, trobem allò que pensen i allò que volen que pensem d'ells. I per entendre el període històric dels Fets de Maig hem d'investigar a les parts implicades en aquest conflicte, les de més influència de Catalunya:

ORGANITZACIÓ	ÒRGAN DE DIFUSIÓ DIARI
Esquerra Republicana de Catalunya (ERC)	<i>La Humanitat</i>
Partit Socialista Unificat de Catalunya (PSUC)	<i>Treball</i>
Partit Obrer d'Unificació Marxista (POUM)	<i>La Batalla</i>
Confederació Nacional de Treballadors (CNT)	<i>Solidaridad Obrera</i>
Comitè d'empresa format per UGT-CNT	<i>La Vanguardia</i>

Taula 1. Elaboració pròpia

4.1 JUSTIFICACIÓ DEL MARC TEÒRIC

El marc teòric d'aquest treball és el context històric, que hem dividit en tres parts perquè pensem que queda més estructurat i entenedor. Estructurat perquè són tres parts diferenciades i entenedor perquè els conceptes estan separats i no es barregen.

A la primera part del marc teòric tractem les organitzacions que estan darrere dels diaris estudiats. Comencem amb la fundació i el funcionament, seguim amb el context de l'organització; com arriba a la guerra civil. Finalment parlem sobre la ideologia i, conseqüentment, com varen actuar als Fets de Maig. A part d'estudiar les organitzacions ja esmentades fem un breu resum d'altres organitzacions que si bé, no varen tenir tant pes, també varen ser una peça clau durant els Fets de Maig. Aquestes organitzacions són: la Unió General de Treballadors (UGT), les opinions de les quals estan representades de forma molt similar al PSUC i tres organitzacions de l'entorn anarcosindicalista: la Federació Anarquista Ibérica (FAI), Amigos de Durruti i els Comitès de Defensa. La FAI tenia la mateixa opinió davant els Fets de Maig que la CNT i la opció revolucionaria de los Amigos de Durruti i els Comitès de Defensa, que estan representats significativament a *La Batalla*.

La segona part és una explicació històrica de les publicacions analitzades. Hem decidit situar-les després de les organitzacions perquè és l'opinió que es desprèn de les mateixes. Comencem amb la seva fundació fins el final de la guerra civil o la dissolució en el cas de *La Batalla*. També parlem sobre els fundadors, els diferents períodes i com van sobreviure, i els directors que van anar passant per les redaccions.

L'objectiu és posar una base per comprendre amb més profunditat el discurs que van fer. Creuant les dades dels diaris amb la de les organitzacions podrem fer-nos una idea més aproximada del discurs que varen realitzar durant els Fets de Maig i el perquè del mateix; el seu objectiu i a qui volien arribar. *La Vanguardia* és l'única d'aquestes publicacions que no està vinculada a cap organització, l'hem agafat per donar una altra visió de l'època sobre el conflicte, una visió que no estigués tan polaritzada i que no fos l'opinió o la doctrina d'una organització, si no, que fos més periodística.

Finalment, fem una cronologia dels successos més importants des de l'inici de la Guerra Civil fins els Fets de Maig inclosos, per acabar parlant d'algun dels seus efectes. Creiem que era important establir la cronologia a l'últim apartat del Marc Teòric ja que és més fàcil de situar i comprendre allò de que es parla tenint de

referència l'anterior anàlisi de les organitzacions i les capçaleres. Creiem a més, que és indispensable conèixer, encara que no sigui amb la profunditat que requeriria, la història: allò que estava passant quan les capçaleres analitzades sortien de la impremta.

4.2 METODOLOGIA EMPRADA A L'ANÀLISIS DELS DIARIS

Aquest treball analitza de forma qualitativa i, més breument, quantitativa els diaris revolucionaris dels Fets de Maig de 1937. El rang d'anàlisi escollit ha sigut entre els dies 1 i 9 de maig, ambdós inclosos. L'anàlisi no solament engloba els dies dels Fets de Maig, hem decidit incloure a l'anàlisi dos dies abans i dos després per comprovar com estaven els ànims i si en els diaris es podia entendre l'aproximació del conflicte.

A l'hora de fer l'anàlisi i les posteriors conclusions, partim de la següent premissa: "(les capçaleres de partit) Partidistes i acrítiques. Trobem els líders de cada partit o sindicat molt habitual en els seus mitjans (...) es fa molt evident aquesta identificació, no s'aspira a retratar l'actualitat variada i complexa, sinó a informar els lectors de la selecció que fa una redacció que combrega amb l'ideari de l'editor i que espera que els lectors actuïn en conseqüència" (Figueres, 2010: 47).

A continuació expliquem de forma més completa les dues anàlisis:

4.2.1. ANÀLISI QUANTITATIVA

Hem decidit fer una petita anàlisi quantitativa dels diaris amb l'objectiu de dotar aquest treball una perspectiva més ample de les notícies que hi havien aquells dies, ja que a l'anàlisi qualitativa ens centrarem en els titulars que parlen sobre els Fets de Maig i sobre les editorials.

Els dies analitzats són de l'1 de maig fins el 9 de maig de 1937, tot i que el dia 3 de maig no hi ha diaris perquè els dilluns no sortien i el dia 5 alguns no surten perquè hi ha vaga i les matèries primes per la confecció de premsa no arriben.

Hem d'aclarir que hem tingut problemes per a trobar alguns dels números dels diaris que volíem analitzar. En aquest sentit *La Batalla* del 4 de maig nº234, només es trobava a la biblioteca del Monestir de Montserrat i per dificultats tècniques no vam poder fotocopiar de forma correcte el diari, per tant les dades d'aquell dia no les hem pogut extreure. El número 1579, corresponent al 5 de maig de

Solidaridad Obrera, ens ha sigut impossible trobar-ho, per tant no figura a les estadístiques, bo i què sabem que existeix. Seguint amb aquesta capçalera, el 7 de maig s'editen dos números: el nº1581 i el 1582 que és un especial del diari sobre els Fets de Maig, escrit per aconseguir fons pels hospitals de sang "cuyas necesidades se han visto dolorosamente multiplicadas por lo ocurrido". En aquest cas no analitzarem l'especial, si no el número normal.

A continuació fem una llista amb els diferents aspectes que hem tingut en compte a l'hora de realitzar la llista de recopilació d'informació i el motiu d'escollir estudiar aquest aspecte:

- Pàgines: En aquest apartat recollim les pàgines que surten als diaris aquells dies per saber si els Fets de Maig afecten a les publicacions:
- Articles totals: Aquí buidem el nombre de notícies que componen la publicació d'aquell dia. Hem de dir que donada la composició dels diaris d'aquella època és difícil saber si una notícia o article esta englobada en una altre o és una entitat per ella mateixa, en aquests casos hem optat per comptar-la per separat. En aquest apartat no es tenen en compte els anuncis per paraules ni la publicitat (ni en cap del treball), excepte si parla sobre l'Exercit Popular, ja què és un dels temes de conflicte als Fets de Maig.
- Portada sobre els Fets de Maig: Si la portada del diari parla sobre els Fets de Maig o algun dels temes que generen el conflicte.
- Articles relacionats amb els Fets de Maig: Recompte d'articles que parlen sobre els Fets de Maig i, en el cas dels diaris d'abans d'aquests dies, dels articles que parlen sobre temes que propicien els Fets de Maig, els temes que hem relacionat són: "Incontrolats", "assassinat de Román Cortada", "ordre públic", "enfrentaments verbals amb diaris d'altres organitzacions", "exèrcit popular regular", "els fets de la Cerdanya". Hi ha temes que són de difícil categorització i en posem un exemple: "El POUM parla malament sobre el Front Popular. Això es pot entendre com a part de la seva ideologia ja que es troben fora de la III Internacional, però com suposa una crítica a la unitat antifeixista es compta com a part de les causes".

Un cop tenim aquestes dades les creuem i realitzem gràfics i infografies per a facilitar l'extracció d'informació i posterior anàlisi. Les taules estan incloses als annexos.

4.2.2. ANÀLISI QUALITATIVA

El discurs és la forma efectiva de traslladar les opinions de les organitzacions i les ideologies al terreny popular. Tal i com diu Bazán, sobre el concepte de discurs:

- A través del discurs es transmeten idees i creences.
- A través del discurs es pot exercir poder i domini.
- A través del discurs es pot influir en la conducta de tercers.
- Des del seu discurs, els mitjans creen opinió pública.
- A través del seu discurs, els mitjans de comunicació exerceixen poder domini i influència social (Bazán, 2014: 95).

Hem decidit realitzar l'anàlisi del discurs a partir de les editorials, si bé com es pot comprovar tots els articles estan dotats de una gran carga ideològica. Segons O'Keefe la relació existent entre discurs i ideologia troben un acomodament teòric a l'editorial, en l'ús d'estratègies discursives per part dels mitjans de comunicació per a plasmar els seus punts de vista sobre assumptes d'índole diversa, però sempre d'abastament social (Bazán, 2014: 96). Per tant creiem que és on trobarem de forma més directa l'opinió d'aquell mitjà i l'opinió del tema que l'organització transmet al públic.

Hem analitzat les editorials dels dies 1, 4 i 9 de maig. El dia 1 de maig, és representatiu ja que és el dia del treballador i aquell any donades les circumstàncies de guerra i l'ambient enrarit als carrers va ser un dia laborable.

El dia 4 de maig és en ple Fets de Maig, en plena acció és interessant saber la postura de les organitzacions.

Finalment el dia 9 de maig és una data posterior als Fets de Maig, que acaben oficialment el dia 7. Hem pensat que era una data interessant ja que és just després dels successos però encara no ha passat el suficient temps perquè deixi d'ésser recent.

Aclarim en aquest cas que en el diari *La Humanitat* del 9 de maig nº 1623, l'editorial esta signada per A. Rovira i Virgili i no pel diari, així mateix el de *La Batalla* del mateix dia, corresponent al nº 238 l'editorial esta censurada i analitzem un article d'opinió que relaciona els Fets de Maig amb la ideologia marxista. En

el mateix diari, però en el nº 232 corresponent a l'1 de maig, l'editorial esta fet pel Secretari General del POUM, Andreu Nin.

Per a realitzar l'anàlisi hem fet unes taules, es poden trobar als annexos, dividit en diferents parts que tracte una vessant diferent del discurs. Amb aquestes taules estructurarem la informació per a després analitzar de forma més senzilla; primer per dia, i després l'evolució per diari a mesura que avancen els Fets de Maig.

L'anàlisi es basa en l'article de Miguel Alcívar Cuello, *Propuesta pragmático-discursiva para analizar artículos editoriales: modelo y estrategias*. Les taules es divideixen en:

- Titular de l'editorial: Compleix la funció d'identificació de l'article i a la vegada ens ajuda a saber quina tendència tindrà el discurs i la seva finalitat.
- Contextualització: Resum de la estructura de l'article i relació amb aspectes extra-textuals. Ens ajuda a comprendre i a sintetitzar les idees del text sense la necessitat de tornar a llegir-lo.
- Formulació de la tesi: la postura ideològica de l'editorial, respondre de forma adequada a la pregunta: "Amb quin objectiu s'ha escrit l'editorial?" es clau formular-la en una frase declarativa de 3-4 línies (Alcívar, 2014: 230). És primordial identificar aquest objectiu des del primer moment de l'anàlisi ja que ajuda a procedir en les següents parts del mateix.
- Mecanismes argumentatius: El tipus d'argument que utilitzen per a fer l'article. En aquest treball els interpretem en base a:
 - o Arguments d'autoritat: per a sustentar l'opinió es basen en el coneixement de fonts considerades fidedignes.
 - o Argument per exemple: ofereixen diferents exemples per a recolzar una generalització.
 - o Arguments per analogia: comparen un cas concret amb un altre transposant un cas amb un altre amb la idea de que si ambdós són semblants també ho seran a l'aspecte concret estudiat.
 - o Arguments per causalitat: relació causa-efecte.
 - o Arguments deductius: estructura quasilògica en les que la veritat de les premisses garanteix la veritat de les conclusions.
 - o Fal·làcies: l'aplicació incorrecta d'un principi lògic.

- Justificació de la tipologia de l'editorial: Segons Santamaria i Cassals (2000: 273-277), i tal com explica Alcívar (2014), hi ha dos tipus de editorials que a la vegades es classifiquen en uns altres segons els graus d'expressivitat:
 - Anàlisi de Situació (AS), analitzen el context a l'editorial. Dintre d'aquests, ordenats de menys a més expressivitat:
 - Analític
 - Explicatiu
 - Predictiu
 - Admonitori
 - Crític
 - Els que no fan anàlisi de la situació (No-AS) a l'editorial, poden ser:
 - Combatiu
 - Apologètic
 - Diatriba
- Anàlisi del "framing". La teoria del marc de Gamson i Modigliani (1989), interpretada en aquest cas per Alcívar (2014), és l'acte d'emfatitzar certs aspectes del discurs i minimitzar uns altres per tal de focalitzar l'atenció. En aquest cas també els subdividim entre:
 - Frame de conflicte: èmfasi en el conflicte entre individus, grups o institucions.
 - Frame conseqüències econòmiques: presenta un problema i les conseqüències en termes de l'afectació econòmica que tindrà sobre un grup o individu.
 - Frame interès humà: angle emocional per presentar un fet, tema o problema.
 - Frame moralitat: s'enquadra un problema en el context de prescripcions morals, religioses o ètiques.
 - Frame atribució de responsabilitat: atribució de la responsabilitat a un govern, individu o grup, al generar o resoldre un problema.
- L'última valoració és la denominada "judici final". En aquest cas farem una valoració de frases i aspectes rellevants del text que marquen la tònica o que volem subratllar.

Cal aclarir que hi ha algunes qüestions d'aquest anàlisi que presenta Miguel Alcívar que hem decidit canviar per adaptar-les a les característiques del treball. Ell proposa un altre apartat que seria "Identificació i justificació de la ideologia

del mitjà”, però aquesta ideologia ja està explicada al Marc Teòric del projecte i a més no amaga cap incògnita, els diaris són els òrgans de propaganda de les organitzacions, òbviament tindran la ideologia de la organització. Per tant, en aquest projecte concret és innecessari posar aquest apartat. El judici principal de l'epíleg l'autor el posa a l'apartat de “Identificació i justificació de la tipologia de l'editorial”, nosaltres hem decidit posar-lo amb la valoració final i general amb altres valoracions i cometaris d'interès, creiem que aquí tenia més sentit ja que ajuda a fer més entenedor el conjunt de les valoracions.

Finalment, i com ja hem explicat amb anterioritat, aquestes taules seran traslladades a una valoració dels resultats, que serà l'exposat en el cos del treball. Aquests resultats es valoraran per dia i per l'evolució del mitjà al llarg dels Fets de Maig.

5. ANÀLISI QUANTITATIVA

En aquest apartat analitzem quantitativament les dades que hem extret de *La Humanitat*, *Treball*, *La Batalla*, *Solidaridad Obrera* i *La Vanguardia*. Ens ajudarem a completar l'explicació amb uns gràfics i unes taules que il·lustren de forma visual la informació obtinguda i la condensen.

Nº de pàgines per dia									
	1 de maig	2 de maig	3 de maig	4 de maig	5 de maig	6 de maig	7 de maig	8 de maig	9 de maig
La Humanitat	4	8		4		2	4	4	4
Treball	14	8		2		2	4	4	6
La Batalla	8	6		4		4	4	4	4
Solidaridad Obrera	12	11		12	n/t	4	4	12	12
La Vanguardia	10	12		12	4	4	4	8	8

Taula 2. Elaboració pròpia

Aquesta taula il·lustra el nombre de pàgines per dia i per diari. Cal fer menció al fet que, en el període d'estudi, els dilluns no es publicava el diari i per tant, el 3 de maig no hem inclòs cap variable, atès que no s'edita cap capçalera.

Tal i com expliquem a la metodologia, sabem que existeix el numero del 5 de maig de la Solidaritat Obrera, però no l'hem trobat a cap dels arxius consultats a partir del CCUC, per tant a la taula 1 hem posat n/t, que correspon a les sigles de "no trobat".

Podem veure que el dia 5 de maig hi ha tres diaris que no treuen número i en d'altres casos el nombre de pàgines es veu reduït. La raó és la mateixa ambdós casos: es declara vaga general i per tant, falten els productes necessaris per fer la impressió dels diaris, a més que, tal i com explica a l'entrevista realitzada a Josep Lluís Martín Ramos, molts obrers que treballaven a les rotatives no es van presentar a treballar.

A partir del moment en que es desconvoca la vaga els diaris tornen al seu ritme normal de producció. La mitjana de pàgines per diari en una temporada convencional és la següent:

DIARI	Nº DE PÀGINES
<i>La Humanitat</i>	4
<i>Treball</i>	4-6
<i>La Batalla</i>	4
<i>Solidaridad Obrera</i>	12
<i>La Vanguardia</i>	12

Taula 3. Elaboració pròpia

Si comparem el nombre de pàgines editades cada dia durant els fets de maig (taula 2) i el nombre de pàgines publicades habitualment (3) observem algunes diferències rellevants.

L'1 de maig, la majoria dels diaris fan un especial pel Dia del Treballador, que tal i com expliquem a la cronologia, aquell any va ser laborable. El dia següent també té un nombre de pàgines més alt de l'habitual perquè les capçaleres recullen els actes realitzats per commemorar el Dia del Treballador, normalment amb reportatges que parlen del territori espanyol i a nivell internacional. Fins i tot es recullen declaracions de líders d'altres països amb governs d'esquerra i el suport que mostren a la república.

Podem observar que el diari que experimenta més diferència pel que fa al nombre de pàgines és el *Treball*, que passa de realitzar un especial de 14 pàgines per al primer de maig, a poder publicar només dues pàgines els dies 4 i 6 de maig. La recuperació de *La Vanguardia* és més lenta, però d'una altra banda, ha pogut realitzar el diari cada dia.

La portada parla dels Fets de Maig o d'algun fet relacionat amb el conflicte									
	1 de maig	2 de maig	3 de maig	4 de maig	5 de maig	6 de maig	7 de maig	8 de maig	9 de maig
La Humanitat	X	X	Festa	x	n/s	X	X	X	X
Treball			Festa	X	n/s	X	X	X	X
La Batalla	X	X	Festa	X	n/s	X	X	X	X
Solidaridad Obrera	X	X	Festa	X	n/t	X	X	X	X
La Vanguardia	X		Festa	X	X	X	X	X	X

Taula 4. Elaboració pròpia. (n/s=no surt)

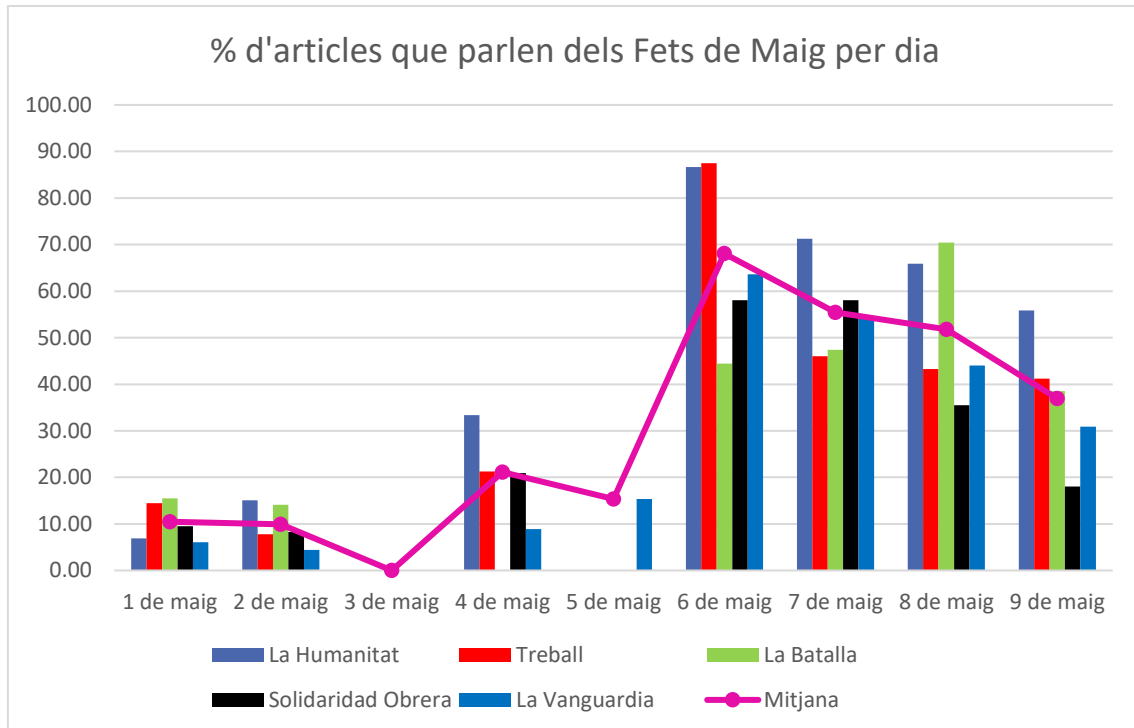
Amb aquesta taula podem saber la importància que li donaven les diferents capçaleres als Fets de Maig. És cert que un cop es produeixen els successos de la Telefónica surt sempre i és normal, eclipsa les vides dels ciutadans barcelonesos, és un fet noticiable.

Hi ha diaris que donen més importància que d'altres als antecedents, això pot deure's a diferents motius:

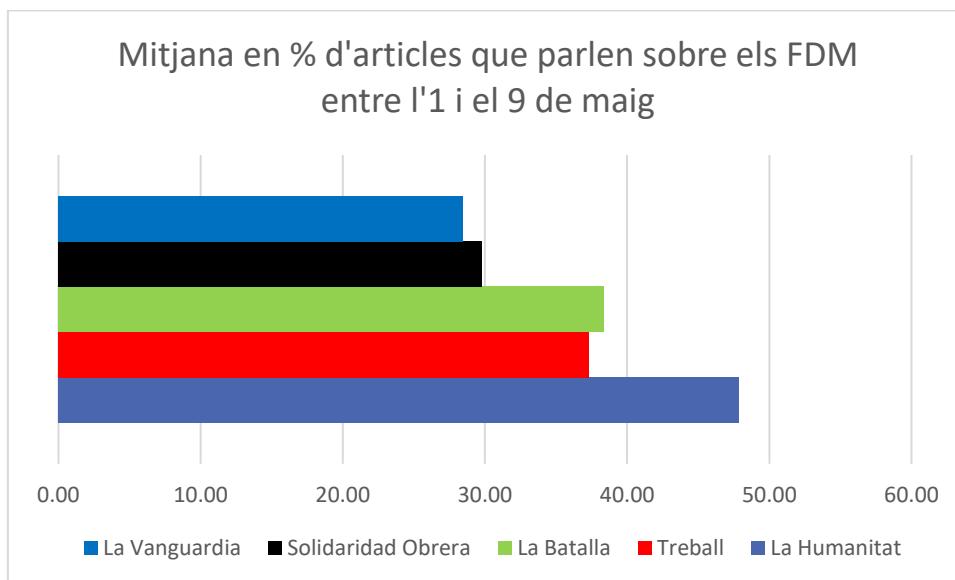
- Són fets noticiables.
- Volen treure rèdit polític.

Partint d'aquests dos motius l'autor es pot preguntar: Si fossin fets noticiables, un diari sense cap control directe com és *La Vanguardia*, no informaria a primera plana el dia 2? Estem parlant només de rèdit polític? També podem entendre que no parlar dels antecedents o no evidenciar-los a la primera pàgina, com en el cas del *Treball*, pot ser part de la seva estratègia política: treure ferro al assumpte. L'anàlisi qualitativa que realitzarem a continuació ens podrà donar més claus per a poder-ne treure alguna conclusió.

Els dos últims gràfics els presentem de forma conjunta ja que estan relacionats. Tracten sobre els articles dels Fets de Maig i els seus antecedents.

Gràfic 1. Elaboració pròpia

Gràfic 2. Elaboració pròpia

El primer gràfic està fet creuant les dades de la quantitat d'articles que parlen sobre els Fets de Maig i els seus antecedents amb els articles totals per diari i dia. El segon és el tan per cent dels articles dedicats als Fets de Maig i antecedents entre l'1 de maig i el 9 de maig.

Tot i que els fets comencen el dia 3 de maig, la gran explosió d'articles sobre el tema es dona el 6 de maig. Pot ésser que les organitzacions estaven esperant per veure com es desenvolupava o si era cosa només d'un dia.

Tal i com podem veure el diari que més mencions fa al tema objecte d'estudi és *La Humanitat*, excepte l'1 de maig es situa sempre per sobre de la mitjana. El 6 de maig tant ells com el *Treball* ocupen gairebé el 90% dels seus articles a parlar sobre aquest tema. S'ha d'aclarir que les edicions tenen només dues pàgines i s'adapten a allò que el lector vol saber amb més urgència. Bo i així podem observar com quan recupera el seu ritme normal a partir del 7 de maig el percentatge d'articles que parlen sobre els fets és encara bastant elevat, concretament d'un 11% respecte el següent que més parla, la *Solidaridad Obrera*.

Així mateix en el gràfic 2 podem observar com el segon diari que més parla sobre els Fets de Maig és *La Batalla*, seguida ben a prop de *Treball*. Segurament el percentatge de l'òrgan de difusió del POUM encara creixeria més si la censura no hagués actuat en el número del 9 de maig, on perd més del 60% de la primera plana editorial inclosa, i gran part dels articles de les altres pàgines.

El diari que menys percentatge sobre el total dedica als Fets de Maig és *La Vanguardia*, seguida de la *Solidaridad Obrera*. Un dels factors que fa que les dues publicacions tinguin un nombre més reduït d'articles que parlen sobre els successos és que els dos diaris són els únics dels estudiats que tenen abast nacional, per tant tracten temes que no són només de l'interès de Catalunya i no volien desmoralitzar la resta de la rereguarda. També pot donar-se el fet de que el criteri de noticiabilitat o de forma dels mateixos diari fa que no puguin dedicar tant de temps a un tema com els altres diaris que no tenen un criteri de forma tant estructurat. Finalment, la última similitud és que els dos diaris són els dos amb més tiratge amb diferència de la resta.

La *Solidaridad Obrera* dedica un número especial als Fets de Maig el dia 7 de maig, els beneficis del qual van a parar als hospitals de sang de Catalunya, ja que estaven en escassetat per les jornades de Barcelona. En aquest número el percentatge d'articles que parlen sobre els Fets de Maig es situa en més del 75%, allunyat del 58% del número normal. Tot i això és interessant com el diari de la CNT es situa tant per sota dels percentatges de la resta dels seus competidors polítics.

La baixada en l'interès d'aquest tema va baixant de forma esglaonada i gairebé de forma simètrica en tots els diaris excepte *La Batalla*, que després de donar

recolzament públic a la revolta al número del 4 de maig, que com s'indica a la metodologia recollirem a l'anàlisi qualitatiu i no quantitatiu, necessita donar moltes explicacions.

Per acabar, la darrera pregunta que ens plantegem i intentarem respondre a les conclusions és: Perquè existeix aquesta gran diferència en el tractament dels Fets de Maig entre les dos potències de l'esquerra catalana, ERC i CNT? Perquè estan en els vessants oposats d'aquestes dos gràfiques?

6. ANÀLISI QUALITATIVA

Exposarem en aquest apartat els resultats de l'anàlisi quantitativa realitzada als editorials dels diaris els dies 1, 4 i 9 de maig de 1937. L'anàlisi es pot trobar als annexos en forma de taula. Farem una exposició dels resultats per dia i per evolució de les editorials de les capçaleres, per tant primer es farà una comparació per diari i per dia i després del diari de forma individual.

Per a que sigui més fàcil referenciar els articles posarem taules amb la capçalera, el titular de l'editorial i el dia. Després quan ens centrem en les editorials per dia inclourem l'apartat de "tesi", on es mostra la tesi principal de l'article, respon a la pregunta de: "per a què s'ha escrit l'editorial?".

TTITULAR PER CAPÇALERA I DIA			
CAPÇALERES	1 de maig	4 de maig	9 de maig
<i>La Humanitat</i> (ERC)	"Aquest Primer de Maig..."	"Tot Catalunya!"	"L'ordre públic"
<i>Treball</i> (PSUC)	"Jornada d'unitat, de treball i de guerra"	"La situació militar i la unitat antifeixista"	"Perquè no es torni a repetir"
<i>La Batalla</i> (POUM)	"¡Obreros! Las consignas de hoy: ¡Viva la revolución social! ¡Viva el Gobierno Obrero y Campesino!"	"Movilización permanente de la clase trabajadora"	"El momento actual a través del análisis marxista"
<i>Solidaridad Obrera</i> (CNT)	"El primero de mayo, jornada de confraternidad proletaria"	"La contrarevolución y la C.N.T."	"¿Se desea sinceramente la unidad antifascista?"
<i>La Vanguardia</i>	"La conmemoración de este año"	"Cataluña, la guerra y la revolución"	"Ganar la guerra"

Taula 5. Elaboració pròpia

6.1. RESULTATS PER DIA

6.1.1. ANÀLISI EDITORIALS: 1 DE MAIG

CAPÇALERES	1 de maig	Tesi editorial
<i>La Humanitat</i> (ERC)	"Aquest Primer de Maig..."	Només amb la unitat efectiva del proletariat es pot aconseguir guanyar la guerra i acabar amb les opressions històriques. Per aconseguir aquesta unitat s'ha de fer el que calgui encara que sigui utilitzar la força.
<i>Treball</i> (PSUC)	"Jornada d'unitat, de treball i de guerra"	L'1 de maig és avui un dia per lluitar. El món s'uneix per nosaltres i nosaltres no ho fem. Es necessita unitat per a guanyar la guerra.
<i>La Batalla</i> (POUM)	"¡Obreros! Las consignas de hoy: ¡Viva la revolución social! ¡Viva el Gobierno Obrero y Campesino!"	S'han de defensar les conquestes revolucionàries del 19 de juliol del 36 creant un govern efectivament revolucionari.
<i>Solidaridad Obrera</i> (CNT)	"El primero de mayo, jornada de confraternidad proletaria"	Explicar perquè aquell 1 de maig la gent ha de treballar. Relacionar això amb la unitat proletària necessària per a mantenir la revolució.
<i>La Vanguardia</i>	"La conmemoración de este año"	L'editorial busca efectivament la reconciliació de la classe treballadora catalana

Taula 6. Elaboració pròpia

Com podem apreciar als titulars, tots commemoren el 1r de maig; cadascú a la seva manera.

Primerament, abans de començar l'explicació dels resultats, ens agradaria destacar que aquell va ser un dia laborable a Barcelona i si bé, en aquell moment es va vendre com a la unió de la CNT i la UGT per continuar treballant per la

guerra, més tard es va corroborar que era perquè hi havia un clima de gran tensió als carrers.

La tesi predominant en aquests tres dies és la que predica per la unitat de la classe treballadora, present a tots els articles excepte al de *La Batalla*. Aquesta unitat està present també als titulars de la *Solidaridad Obrera* i del *Treball*, però les tesis tenen una diferència primordial: els anarcosindicalistes volen la unitat per a mantenir la revolució i els psuquistes la volen per a guanyar la guerra, tot i que a l'article aclareixen que es necessària la guerra per a fer la revolució, queda clar l'ordre de prioritats de cada organització. En la línia del *Treball* es situa l'opinió de *La Humanitat*, ells volen guanyar la guerra primer, i al seu article eviten dir la paraula revolució, la canvien per "acabar amb les opressions històriques". *La Vanguardia*, per la seva banda es bastant equitativa i parla sobretot de com la revolució i la guerra son dos eixos indestruïbles, lligats i valoren l'esforç que fa el proletariat treballant un dia de festa.

El diari *La Batalla* va totalment per la seva banda en quant a la tesi i l'article en general. Parla sobre les conquestes revolucionaries des del 1936 i fins aquí és similar a la *Soli*, però els anarquistes diuen que cal unitat per a defensar les conquestes, en canvi el POUM diu que per a defensar les conquestes cal un govern revolucionari. La seva idea és que l'actual coalició de Govern no defensa la revolució i aquesta idea també es compartida amb la CNT, però hi ha una diferència primordial en el seu discurs: la CNT emmarca el seu discurs en la moralitat, en els acords que varen arribar a la Generalitat i el respecte; el POUM s'emmarca en el conflicte.

I en aquest dia de confraternitat proletària l'altre diari que basa la seva editorial en el conflicte és *La Humanitat*. Trobem frases molt greus en el seu discurs, frases de confrontació i molt problemàtiques, podríem dir, que poc encertades si el que realment volen és la unió per a guanyar la guerra. Literalment això és el que diuen sobre les persones d'altres organitzacions que tenen discrepàncies amb el Govern unitari, els que denomina com a "incontrolats": "caldrà prendre mesures implacables (...) caldrà ofegar-los perquè són una traïció a la causa de la República i la Llibertat". Per un costat està atribuïnt la responsabilitat a aquestes organitzacions, per un altre sembla una amenaça, és això un avís dels Fets de Maig? Relacionant-la amb la *Solidaritat Obrera*, així acaba el seu article: "La reacción se esconde tras el antifascismo abstracto". Fins a quin punt preveuen aquest enfrontament, fins a quin punt no era inevitable?

Tots volen la unitat, almenys tots ho diuen, però el fet és que els únics diaris que no carreguen contra altres organitzacions són *Treball* i *La Vanguardia*.

6.1.2. ANÀLISI EDITORIALS: 4 DE MAIG

CAPÇALERES	4 de maig	Tesi editorial
<i>La Humanitat</i> (ERC)	"Tot Catalunya!"	Focalitzar les causes i els problemes dels Fets de Maig sobre els revolucionaris.
<i>Treball</i> (PSUC)	"La situació militar i la unitat antifeixista"	Condemnar la lluita fratricida i d'incongruència de barallar-se entre antifeixistes.
<i>La Batalla</i> (POUM)	"Movilización permanente de la clase trabajadora"	Mobilització permanent. Dimissió del conseller d'Ordre Públic, l'anul·lació dels Decrets d'Ordre Públic, la depuració radical de les forces armades i la Creació del Front Obrer Revolucionari com a garantia de protegir la revolució.
<i>Solidaridad Obrera</i> (CNT)	"La contrarevolución y la C.N.T."	Els fets de la Telefónica són una provocació a la unitat antifeixista i és part d'una tàctica per a confrontar el proletariat
<i>La Vanguardia</i>	"Cataluña, la guerra y la revolución"	Crida a l'actuació per a no ensorrar tot allò pel que han lluitat fins ara.

Taula 7. Elaboració pròpia

El dia 4 de maig feia un dia que havien començat els disturbis després de l'ocupació de la Telefónica, tots estaven a l'expectativa del que podia passar.

A partir de les tesis podem veure com tornen a haver dos postures i *La Batalla* va per la seva banda. Com al dia 1 *La Humanitat* i *Solidaridad Obrera* intenten focalitzar les culpes en altres flancs, fora de les seves organitzacions. *Treball* i *La Vanguardia*, per la seva banda, fan una crida pel seny.

La Batalla, però, és l'únic diari que crida a la mobilització, sense cap mena de dubtes. Encara que pensen de la mateixa forma que la CNT, en quant a la provocació que suposa l'assalt a la Telefónica, el sindicat fa un al·legat des del primer moment demanant que no continuï la lluita al carrer. Bo i això, no és l'única demanda que fa *La Batalla*, demanen la dimissió del conseller d'Ordre Públic i l'anul·lació dels Decrets d'Ordre Públic, la depuració radical de les forces armades i policials i la creació del Front Obrer Revolucionari com a garantia de protegir la revolució i les conquestes revolucionaries. Com a curiositat són els únics que diuen la paraula "Telefónica" en tots els dies dels Fets de Maig i ho fan en aquest article.

La *Solidaridad Obrera*, creu que l'atac a la Telefónica és una provocació i que afecta greument a la unitat antifeixista. A la seva editorial es fa una crítica a aquells que han provocat aquesta situació, però no és una crítica agressiva; té cert toc paternalista i de poder, és en alguns punts bastant cínica. La situació, tal i com exposem al Marc Teòric d'aquest treball, ve provocada perquè ERC decideix assaltar l'edifici de la Telefónica. Al diari *Solidaridad Obrera* mai fan una acusació de forma directa a cap partit ni organització als seus editorials, creiem que per guardar les formes. Aquesta és la definició que fan dels que inicien els fets: "Predican contra el incontrolado y tienen que dar ejemplo, pero no lo dan".

Anem a *La Humanitat* tal i com fa la *Solidaridad Obrera* s'emmarquen en el frame de la responsabilitat social, traslladen a altres organitzacions el requeriment pel que ha succeït, en aquest cas parla de les persones que fan accions "incontrolades". La virulència amb la que tracten a aquestes persones revoltades (treballadors organitzats en Comitès de Defensa i altres grups, no l'oblidem) no té punt de comparació al tractament que fa la *Soli*. Es a dir, l'estratègia de l'editorial en ambdós casos és la mateixa, canvia l'actitud a l'hora de tractar als que ells consideren que són els responsables. Hem fet una llista dels qualificatius que ofereixen als "incontrolats": "inconsciència, traïdor, ha de ser implacablement reduït, aliat del feixisme, la rereguarda ha de treballar en silenci, extirpació radical i efectiva de les males herbes, operar sobre el cos viu del país i a eliminar totes les llagues perilloses".

Així com a l'últim article no volien fer referència a la paraula "revolució", des de *La Humanitat* en aquest número han deixat clar que no són revolucionaris. Aquesta reflexió no és una invenció meua, ho diuen en aquest article: "Anhels revolucionaris? Transformacions econòmiques? Be; d'acord. Però totes les possibilitats (...) tenen una premissa: guanyar la guerra", és veritablement com si

fos el desig d'aquells que s'han llançat al carrer. "Ja Hem fet prou experiències dissortades (...) Nou mesos de revolució i de guerra han estat molt amargs perquè algú pugui insistir en els procediments de barbàrie que s'ha proposat implantar i que -trist és haver-ho de confessar- ha arribat a implantar", això després de dir "si algú gosa perseguir i ofendre els ideals d'altres grups (...) ha d'esser implacablement reduït, perquè és un aliat del feixisme" es declaren en contra de la revolució. Però a més, cauen en la seva pròpia fal·làcia: no accepten que la ideologia dels seus companys antifeixistes és fer la revolució. És un article, igual que el de la *Soli*, molt paternalista i que es fa des d'una perspectiva de poder allunyada de la resta, però insistim, la diferència primordial entre l'article de *Solidaridad Obrera* i *La Humanitat* és l'agressivitat en el tractament dels culpables, per la resta d'aspectes és pràcticament idèntic.

L'article del *Treball* està molt focalitzat en la guerra. Fa un anàlisi de les superioritats i les mancances de l'exèrcit republicà. Posa les responsabilitats de perdre la guerra en que han estat lluitant entre ells i fa èmfasi en el fet que han de lliurar les armes perquè aquestes situacions no es tornin a repetir.

La Vanguardia també parla de responsabilitat, però a totes les parts. Torna a parlar sobre la revolució i la guerra, però ara també incorpora Catalunya, suposem que per arribar als sectors més nacionalistes.

6.1.3. ANÀLISI EDITORIALS: 9 DE MAIG

CAPÇALERES	9 de maig	Tesi editorial
<i>La Humanitat</i> (ERC)	"L'ordre públic"	Justifica la confiscació de l'ordre públic pel govern central. Calmar els ànims, espera que la confiscació sigui momentània.
<i>Treball</i> (PSUC)	"Perquè no es torni a repetir"	Els Fets de Maig justifica que l'ordre públic i les armes estiguin en poder del govern i criminalitzar el POUM.
<i>La Batalla</i> (POUM)	"El momento actual a través del análisis marxista"	Deixar clar que no són els que van instigar els Fets de Maig en primer terme, però que van aprofitar l'aixecament popular. Atacar partits i mitjans que els volen criminalitzar.
<i>Solidaridad Obrera</i> (CNT)	"¿Se desea sinceramente la unidad antifascista?"	Assenyalar els responsables dels FDM segons els seu criteri i les seves intencions.
<i>La Vanguardia</i>	"Ganar la guerra"	Focalitzar els esforços de tots els treballadors catalans en guanyar la guerra

Taula 8. Elaboració pròpia

Les tristes jornades de lluita a la rereguarda acaben el dia 7 de maig, nosaltres analitzem el dia 9, volem veure els ànims i com han anat desenvolupant les conjetures de cada partit.

Solidaridad Obrera, segueix amb la línia de la resta d'articles, assenyalar a aquells qui creu que són els culpables dels successos dels Fets de Maig: "saltándose a la torera los acuerdos (...) tomados por el consejo de la Generalitat". Fa referència directa als partits que es troben al Consell, junt amb ells, és a dir, ERC i PSUC. No defensa allò que ha passat, però el condemna i entén la reacció popular de voler defensar les conquestes del 1936. Fa un al·legat sobre aquells partits que es volen aprofitar de la situació política, segons el diari, de les morts que hi ha agut, quan no estan ni tan sols enterrats. És un article moralment molt dur.

Per la seva banda el PSUC i el POUM s'ataquen cadascú des de la seva editorial. De forma indirecta, no cita el PSUC però el denomina com "el partit suposadament marxista", diu que no reconeixen les causes dels fets i per tant el criminalitzen: "estos diarios que tienen más de empresa que de partido, extraerán entre centenares y centenares de hechos aquellos que les permitan hacer una crítica del movimiento, de suerte que la clase obrera que en el ha participado sea presentada como un grupo de malhechores o de foragidos. (...) los traidores, los hipócritas o los imbéciles llegarán a edificar todo un arsenal de mentiras (...) puesto que la clase obrera independiente carece de los medios de de difusión que pueda contrarrestarla". Després d'això diu que ells són els encarregats de contraposar a aquests escriptors malvats a la realitat per a que no la deformin: "al omitir deliberadamente las causas que han motivado el descontento de la clase obrera, minan la obra heroica del proletariado español hacia la revolución socialista".

El *Treball* si que cita directament al POUM, els acusa d'haver provocat la insurrecció i per justificar-ho utilitza un raonament deductiu:

Premissa 1: "Els causants dels Fets de maig són els trotskistes i els feixistes".

Premissa 2: "S'ha d'eliminar l'amenaça trotskista per a que no es tornin a donar situacions com les viscudes".

Premissa 3: "El POUM és trotskista".

Ergo: S'ha d'eliminar el POUM.

És l'article més agressiu d'aquest diari i també de tots els que es fan aquest dia. Acaba dient que si els hi haguessin fet cas i haguessin tret les armes de la rereguarda no s'hagués donat aquesta situació.

Els editorials més suaus en aquest cas són el de *La Vanguardia* que fa un text molt literari sobre tot allò que es guanyaria amb la guerra, cridant a focalitzar allà els esforços dels treballadors, i l'editorial de *La Humanitat*, escrit per Rovira i Virgili. Parla sobre com el govern central ha confiscat l'ordre públic i naturalitza aquest fet, ja que era per una causa major i creu que retornaran aquestes facultats a la Generalitat, que no faran com a la legislatura de Lerroux. Mai seran retornades aquestes facultats al Govern de Catalunya, però l'editorial serveix per apaivagar els ànims més nacionalistes i deixar de parlar de qui té les culpes dels Fets de Maig, és el primer de tots que parla de les conseqüències d'aquests fets.

6.2. EVOLUCIÓ DELS EDITORIALS AL LLARG DELS FETS DE MAIG

6.2.1 LA HUMANITAT

	1 de maig	4 de maig	9 de maig
<i>La Humanitat</i> (ERC)	"Aquest Primer de Maig..."	"Tot Catalunya!"	"L'ordre públic"

Taula 9. Elaboració pròpia

La Humanitat pateix una evolució molt clara des de l'1 de maig fins el dia 9. El primer articles trobem un llenguatge molt violent, que tothom podria pensar que decreixeria a mesura que la unitat front als problemes a la rereguarda augmenten, ans al contrari, la violència s'incrementa molt entre el dia 1 i el 4. El dia 9, però baixa de forma aclaparadora. És un canvi de to impressionant respecte els altres articles, es nota que hi ha un canvi d'autor respecte els altres, però pensem que també volien rebaixar la tensió.

Veient les diferents editorials podem extreure que al tema que se li dóna més importància és la nació catalana, l'últim article acaba de dissipar els dubtes al respecte, de fet molt més que la revolució de la qual renega. Hi ha molt poca autocrítica en els articles de *La Humanitat* de fet en cap article parla de les causes i sempre busca un altre culpable. Perquè no assumeixen la seva part de culpa?

L'enquadrament més utilitzat és el de l'atribució de responsabilitat i després el de conflicte.

6.2.2 TREBALL

	1 de maig	4 de maig	9 de maig
<i>Treball</i> (PSUC)	"Jornada d'unitat, de treball i de guerra"	"La situació militar i la unitat antifeixista"	"Perquè no es torni a repetir"

Taula 10. Elaboració pròpia

Els editorials del diari *Treball* han sigut els més assossegats de totes les capçaleres vinculades a organitzacions, fins arribar a l'últim número, que carreguen de forma fulminant contra el POUM. Potser siguin aquests editorials el tret de sortida definitiu per a l'eliminació del partit d'Andreu Nin. Com poden reclamar la unitat antifeixista i fer això al mateix temps?

Els enquadraments que utilitzen són variats: d'interès humà, de conflicte i d'atribució de la responsabilitat. Però sempre es posen a favor del Govern català i com diu a l'últim article, creu que les competències han de passar per allà.

L'evolució dels editorials ha estat bastant gran. Els dos primers articles són molt tranquils i no s'intueix cap mena de conflictivitat, són utilitzats per a difondre la seva ideologia i la forma d'actuar front els problemes, no promou cap confrontament ni es agressiu. Per això contrasta tant l'article del dia 9 de maig, ja que és un atac frontal al POUM amb totes les lletres, fent menció directe a la necessitat d'ésser eliminat per traïdor.

Treball té també un tema predilecte: la guerra. És el tema pel qual es vehiculen tots els seus articles, tot passa per aquest prisma, però per guanyar la guerra és necessària la unitat antifeixista entre totes les parts, que també és la base del Front Populisme i la seva realització pràctica, crear l'exèrcit popular regular i eliminar les milícies. L'altre aspecte primordial dels editorials són retirar les armes de la rereguarda, els Fets de Maig són l'excusa perfecte per a reclamar aquest fet, encara que el PSUC també enfrontar-se amb les altres forces durant aquesta setmana, per tant ells també tenien armes, resulta una mica incongruent.

6.2.3 LA BATALLA

	1 de maig	4 de maig	9 de maig
<i>La Batalla</i> (POUM)	"¡Obreros! Las consignas de hoy: ¡Viva la revolución social! ¡Viva el Gobierno Obrero y Campesino!"	"Movilización permanente de la clase trabajadora"	"El momento actual a través del análisis marxista"

Taula 11. Elaboració pròpia

La Batalla segueix una línia molt clara durant tots els editorials: la formació d'un Govern Obrer i Camperol, una alternativa al Govern de la Generalitat que no inclogui els partits que no estan per la labor revolucionaria iniciada el juliol de 1936.

Durant els Fets de Maig fan gala a les seves pàgines de ser el diari més llegit "el preferit pel proletariat. És amb diferència l'organització més criticada de totes i l'única que es posiciona a favor de la revolta, tot i que com expliquem al Marc Teòric, ve impulsada pels comitès de Defensa de la CNT. Fins a quin punt guanya

legitimitat aquesta organització després dels Fets de Maig entre la classe obrera catalana? A diferència de la resta de preguntes que ens estem formulant al present apartat, potser sigui aquesta la única que no podem respondre a partir de l'anàlisi.

Els frames més utilitzats en aquesta capçalera són els de conflicte però també utilitza el d'atribució de la responsabilitat.

6.2.4. SOLIDARIDAD OBRERA

	1 de maig	4 de maig	9 de maig
<i>Solidaridad Obrera</i> (CNT)	"El primero de mayo, jornada de confraternidad proletaria"	"La contrarevolución y la C.N.T."	"¿Se desea sinceramente la unidad antifascista?"

Taula 12. Elaboració pròpia

El que més resalta del conjunt de les tres editorials analitzades és el paternalisme i l'actitud cínica que fan front a totes les jornades. Realment sembla com que sapiguessin que passaria, de fet segons Guillamón ells ho sabien gràcies al seu servei d'informació (CITAR LLIBRE). En tots els editorials es situen per sobre moralment de la resta d'organitzacions, és amb aquesta moralitat la que els legitima per a culpabilitzar a la resta d'organitzacions. De fet és aquest l'enquadrament que més utilitza, junt amb el de responsabilitat social.

No detectem cap evolució entre els diferents titulars, segueixen la mateixa tònica des de l'1 de maig, no varia el grau de violència ni de crítica.

La *Solidaridad Obrera* no refusa l'actitud dels obrers, la compren, i de fet al primer article identifica enemics dintre de l'aliança antifeixista i reclama unitat antifeixista davant d'aquest fet, per a defensar les conquestes revolucionaries. Però en els fons "defensar les conquestes revolucionaries" significa defensar i legitimar el poder de la CNT.

6.2.5. LA VANGUARDIA

	1 de maig	4 de maig	9 de maig
<i>La Vanguardia</i>	"La conmemoración de este año"	"Cataluña, la guerra y la revolución"	"Ganar la guerra"

Taula 13. Elaboració pròpia

Vam escollir incloure *La Vanguardia* en aquest anàlisi per a fer un contrapunt, ja que no és una capçalera de partit, si no, premsa a l'ús. Realment compleix aquesta funció de forma perfecte, l'actitud assossegada contrasta en gran mesura amb la resta dels diaris i és la tònica predominant a tots els articles.

El professionalisme en quant a la qualitat literària i la imparcialitat són dos altres de les diferències primordials amb els altres diaris. Ens preguntem si aquesta imparcialitat és producte del professionalisme o de què el comitè estigui format per treballadors de la CNT i de la UGT. Si és el segon cas, serien dignes d'imitar per la resta d'organitzacions.

Hi ha una evolució en quant a l'emotivitat dels articles, cada cop apel·la de forma més directe als cors dels lectors. Els frames més utilitzats són els d'atribució de responsabilitat i quadra, ja que ells mateixos diuen que tenen la funció de fer de predicadors. L'altre enquadrament més utilitzat és el d'interès humà.

7. CONCLUSIONS

Després de completar l'anàlisi dels diaris ens veiem capacitats d'extreure algunes conclusions que verifiquin o rebutgin les hipòtesis que hem plantejat en l'inici del treball. A continuació, exposem les reflexions per a cada diari i una valoració personal final.

Creiem que hem complert amb èxit gran part dels objectius proposats abans de realitzar aquest projecte. En primer lloc hem descriptat els objectius de les organitzacions mitjançant el seu discurs mitjançant l'anàlisi qualitativa. La nostra anàlisi ens ha permet establir les diferències entre el tractament que donava cada diari als Fets de Maig tant en quant a la quantitat i el discurs, abans, durant i després dels Fets de Maig i comparar-los, tot això utilitzant la semiòtica de la comunicació.

Ens agradaria haver vinculat d'alguna forma aquest treball amb la memòria històrica periodística, creiem que no és un dels punts forts del treball, un treball per un altre banda que seria convenient fer.

La hipòtesi que tenim pel diari *La Humanitat*, era que l'objectiu d'ERC era obtenir el control de l'ordre públic i acabar amb la revolució anarcosindicalista utilitzant un discurs que desacredita aquesta revolució i alhora legitima la seva capacitat per controlar la situació

Valorem que la hipòtesi formulada a l'inici del treball és correcta. Els anàlisis han demostrat que *La Humanitat* desacredita de forma molt virulenta la revolució. No només és el diari més insistent en el tema, com hem vist a l'anàlisi quantitativa, sinó que a més demana que les persones que la fan siguin eliminades, tal i com es presenta a l'anàlisi qualitativa.

En quant a legitimar la seva posició al capdavant del Govern, a partir dels editorials veiem com ERC i CNT parteixen des d'una posició de poder que sembla equivalent, tenint en compte el seu discurs, agressiu, paternalista i fins i tot condescendent. ERC acaba relaxant el seu discurs al llarg dels Fets de Maig i això està vinculat a que no va poder fer valer la seva preponderància i va acabar perdent competències de la Generalitat.

En el seu moment pensàvem que l'objectiu del *Treball* serà demostrar la superioritat de la seva idea de revolució i aconseguir el poder del carrer

mitjançant un discurs que desacrediti les organitzacions revolucionàries que controlen l'ordre públic.

Al llarg del treball ens hem preguntat per què el PSUC vol amb tanta insistència que les armes siguin retirades de la rereguarda. El motiu que al·leguen des del *Treball* és obvi: desarmar els obrers i reforçar l'armament del front. Tanmateix, després d'analitzar el discurs hi veiem un motiu estratègic i ideològic.

L'actitud del PSUC davant la guerra i la revolució s'oposa a l'actitud de CNT i el POUM. Mentre que aquests afirmaven que s'havia de defensar la revolució amb les armes, per al PSUC la revolució passa pel Front Popular i s'ha de deixar de banda fins que el país no estigui preparat i comandat per la III Internacional. Segons aquesta lògica, encara que el PSUC també tingués armes a la rereguarda (Orwell explica com va lluitar contra alguns dels seus militants durant els Fets de Maig), no posicionar-se a favor del desarmament seria equivalent a legitimar la revolució en marxa. I legitimar la revolució significava també legitimar la CNT, que era qui tenia el control de la majoria dels mitjans de producció col·lectivitzats i de l'ordre públic. El PSUC hauria de relegar-se a estar sota la comandància i guia del sindicat a través del procés revolucionari. En resum, l'argument vinculat a quan el diari reafirma que sense les armes a la rereguarda no hauria passat això, refuta la hipòtesi, desacredita les organitzacions de l'ordre públic i realça la seva idea de portar les armes al front.

Treball es posa al costat del Govern, partint de la base de la unitat del proletariat necessària per al Front Popular. Però al PSUC li va bé posar-se al costat del Govern si aquest recupera l'ordre públic, ja que ells també el podran controlar, cosa que no pot fer ara amb la CNT. Per tant això també refuta la nostra hipòtesi. Anem més enllà, després dels Fets de Maig el control de l'Ordre Públic passa a mans de la República; al PSUC no li va malament que passi a estar a mans del Govern central, a diferència d'ERC que perd tota influència. Ja que dues setmanes després dels Fets de Maig, el PCE prendrà el control d'aquest govern de forma pràctica amb Juan Negrín com a president de la república, el que va significar el punt i final també al Govern Sindical. Si el PCE té el control, el PSUC també, i les dues forces majoritàries a Catalunya han perdut aquesta competència al seu favor.

En quant a *La Batalla*, pensàvem que el discurs es posicionaria en contra de la institucionalització de la revolució amb l'objectiu d'eixamplar les bases de l'organització.

A l'últim discurs de *La Batalla* analitzat refuta de ple la nostre hipòtesi, quan parla sobre no instrumentalitzar la revolta popular formada de forma espontània. Són l'únic diari que recolza obertament la insurrecció, però realitzen un canvi en el programa que tenien en ment abans dels Fets de Maig. Ideològicament proposaven un Govern Obrer i Camperol i acaben proposant durant els Fets de Maig el Front Obrer Revolucionari. Aquest canvi ideològic l'expliquen a la seva editorial, s'adapten a la tendència que agafa la lluita obrera en aquell moment. Per tant, es pot entendre que estan renunciant en part a la seva ideologia i que recullen militants descontents de la CNT, ja que el sindicat no acaba de posicionar-se en el conflicte. No recolza els fets, però els justifica i no els condemna de forma clara.

Quan vàrem plantejar les hipòtesis pensàrem que el discurs de la CNT estarà encaminat a assossegat els ànims de la militància amb l'objectiu de mantenir el poder i no dissoldre la unitat antifeixista.

A l'anàlisi quantitativa ens preguntàvem perquè la CNT no fa tantes mencions als Fets de Maig com ERC, essent dues forces tan semblants. Com hem pogut demostrar eren rivals també en l'aspecte literari. Contràriament a l'estratègia d'ERC, l'objectiu de CNT és ocultar els fets i apaivagar els ànims. És per aquest motiu que en trobem tan poques mencions. I quan parlen és per donar lliçons de moralitat als demès, demostrant el seu poder. Realment refuta la nostra hipòtesi.

El missatge de la CNT és incongruent, per un costat apel·la a la unitat antifeixista i a la no agressió, però d'una altra banda diuen que els obrers han de conservar les armes perquè és la "garantia de la revolució", ho trobem escrit al número de l'1 de maig, en un article que parla sobre el requisament d'armes per part de la Generalitat. Els Fets de Maig estan motivats, en part per la premissa de que les conquestes revolucionaries s'han de defensar amb armes. Aquest el missatge que han rebut els obrers, i les conquestes són l'ordre públic i les col·lectivititzacions. Aquest discurs és incompatible amb l'abandonament de les barricades que promouen durant els Fets de Maig.

Pel mític diari *La Vanguardia*, creïem que l'objectiu era legitimar el Govern de la Generalitat, malgrat que el seu discurs tingui aparença de neutralitat.

La hipòtesi de *La Vanguardia* és totalment errònia. Fan gala de neutralitat i professionalitat durant tots els Fets de Maig i no legitimen el Govern, si no, la unitat CNT-UGT, que és per qui està compost el comitè d'empresa.

La Vanguardia ha complert en qualsevol cas el nostre objectiu de servir de contrapunt. ens ajuda a veure els fets amb imparcialitat i amb un llenguatge menys recarregat i bel·licista.

Per últim refresquem la hipòtesi principal del treball: "Les publicacions dels partits antifeixistes més importants que participen en el conflicte dels Fets de Maig a Barcelona: *La Humanitat* (ERC), *La Batalla* (POUM), *Treball* (PSUC) i *Solidaridad Obrera* (CNT), reflecteixen el conflicte polític del moment. Els missatges de les publicacions s'intentaran relacionar i justificar amb els ideals polítics de les seves organitzacions, tot i que tindran l'objectiu real de guanyar el conflicte a través del discurs".

Les confrontacions verbals entre *Solidaridad Obrera* i *La Humanitat* són un reflex de la lluita de poder entre CNT i ERC. Els militants de la CNT lluitaven als carrers contra les forces governamentals, mentre la CNT com a institució fa una crida a que deixin les armes. Això els deixava en una superioritat front a ERC que té les forces del Govern al seu costat però no té la legitimitat al carrer. La CNT té el poder negociador a les institucions i la capacitat de mobilització popular. Aquest fet justifica el cinisme i la perspectiva allunyada dels editorials de la *Solidaridad Obrera* en comparació a la resta de diaris, inclòs *La Humanitat*. Hi ha una lluita als carrers i als diaris i aquesta es basa en la teoria de la dualitat de poder de Vladimir Lenin (Lenin, 1973). És una lluita entre la legitimitat de les institucions i la del carrer, en aquest cas promoguda pels Comitès de Defensa, grups anarquistes com els Amigos de Durruti i el POUM. La lluita als diaris és en aquest sentit entre *La Humanitat* i la *Solidaridad Obrera*, perquè encara que la CNT no afavoreix aquesta lluita, mai la condemna.

I si tant la CNT, com ERC i el PSUC volien una confrontació? Recordem l'editorial del 4 de maig de *La Humanitat*: "caldrà prendre mesures implacables (...) caldrà ofegar-los perquè són una traïció a la causa de la República i la Llibertat" i a l'editorial de la *Soli* del mateix dia: "La reacción se esconde tras el antifascismo abstracto". Planejava ERC en connivència amb el PSUC uns enfrontaments? I la CNT, hi estava al corrent? Aquest treball no pot demostrar-ho però plantegem aquesta pregunta per a futures investigacions.

Hem explicat abans com la CNT "oblida" que el seu discurs previ fomenta la revolta, així mateix *La Humanitat* i *Treball*, obliden mencionar la causa principal que motiva els Fets de Maig, l'ocupació de la Telefónica. No els surt a compte que es parli d'aquests fets .

Una altra de les preguntes que ens hem fet al llarg del treball era que com podia ser que a la portada de *La Vanguardia* no informessin sobre els temes relacionats amb els Fets de Maig el dia 2 de maig. Creiem efectivament, que no informaven perquè, fent gala de la professionalitat i imparcialitat que demostrem que tenen a l'anàlisi qualitativa, no es tracten de fets noticiables, hi ha temes més importants per tractar a la portada. Per tant els diaris que parlen d'això és perquè volen treure un redit polític, cadascú òbviament, al seu favor.

Finalment i com ha curiositat, al llarg dels diferents números veiem com als diaris informen que hi ha persones que es dediquen a estripar els carnets dels sindicats i aclareixen com els treballadors poden tornar a obtenir-lo. El fet és que gairebé a cada diari diuen que qui els estripa és un col·lectiu diferent: des de feixistes, fins a provocadors, revoltats o burgesos... i si realment els carnets els estripen els mateixos obrers perquè no es senten representats per uns sindicats suposadament revolucionaris que no fan la revolució?

7.1. VALORACIÓ PERSONAL DEL TREBALL

Volem fer un aclariment sobre l'anàlisi quantitativa, i és que, ens ha servit més per fer-nos una idea global del diari i no tant per a refutar les hipòtesis.

Després de fer aquest treball ens hem adonat de la necessitat de fer una base de dades amb tota la premsa republicana i de la guerra civil. Per un costat seria una forma d'ajudar a fer justícia històrica. Per un altre banda el sistema arxivístic en quant a l'hemeroteca és bastant deficient: ens hem trobat amb arxius que declaren tenir al dipòsit números que en realitat no tenen, edicions disgregades arreu del territori català i uns preus per còpia desorbitats tenim en compte que necessitàvem la informació per a un treball acadèmic.

Finalment m'agradaria agrair al professor Josep Mª Figueres per ajudar-me a encarar el treball des d'una perspectiva pràctica. A la professora Cristina Pujol per introduir-me a l'anàlisi semiòtic i encarar el treball en aquest aspecte. I, gràcies als entrevistats: Ferran Gallego per profunditzar en el seu llibre i als historiadors Just Casas i Josep Lluís Martín Ramos per donar-me la seva perspectiva dels Fets de Maig.

8. BIBLIOGRAFIA

8.1. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Aisa, F. (2007). *Contrarevolució: Els Fets de Maig de 1937*. Barcelona: Edicions de 1984.

Checa, A. (2011). *Prensa y partidos políticos durante la II República*. Sevilla: Centro Andaluz del Libro.

Figueres, J.M. (2010). *Periodisme en la Guerra Civil*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Fundació Andreu Nin (1988). *Los Sucesos de mayo de 1937: Una revolución en la República*. Barcelona: Pandora Libros.

Gallego, F. (2007). *Barcelona, mayo de 1937*. Barcelona: Editorial Debate.

Guillamet, J. (1994). *Història de la premsa, la ràdio i la televisió a Catalunya: 1641-1994*. Barcelona: Edicions La Campana.

Guillamón, A. (2017). *Insurrección: Las sangrientas jornadas del 3 al 7 de mayo del 1937*. Barcelona: Editorial Descontrol.

Lenin, V. (1973). *Escritos de Vladimir Ilich Lenin: Obras escogidas en 12 tomos*. Recuperat de: <https://www.marxists.org/espanol/lenin/obras/oe12/index.htm>

Torrent, J., Tasis, R. (1966). *Història de la premsa catalana*. Barcelona: Editorial Bruguera.

8.2. WEBGRAFIA

Esquerra Republicana de Catalunya Barcelona. (s.d.). *Història*. Recuperat de: <http://www.esquerrabcn.cat/qui-som/historia/origens>

Madrid, F. (s.d.). *Un periódico obrero singular: Solidaridad Obrera*. Recuperat de: <http://cedall.org/Documentacio/Prensa%20Llibertaria/Soli/Solidaridad%20Obrera%201907.pdf>

Partit Socialista Unificat de Catalunya Viu. (2016). *Història del PSUC (1936-1997). Resum d'una història de 1936 a 1997*. Recuperat de: http://psuc.org/?page_id=559

Solidaridad Obrera. (s.d.). *Qui som*. Recuperat de: <https://lasoli.cnt.cat/qui-som/>

Unió General de Treballadors. (s.d.). *Unión General de Trabajadores. Un breve resumen de nuestra historia*. Recuperat de: <http://portal.ugt.org/ugtpordentro/historia.htm>

8.3. PREMSA I REVISTES

Alcíbar, M. (2014). Propuesta pragmático-discursiva para analizar artículos editoriales: modelos y estrategias. *Estudios sobre el mensaje periodístico*, Vol. 21, nº1, 225-241. Recuperat de: <http://revistas.ucm.es/index.php/ESMP/article/view/49091>

Cárdaba, M. (2010). El auge anarcosindicalista. El Congreso de Sants y los Sindicatos Únicos. *Solidaridad Obrera*, p. 8-9.

Guillamón, A. (2010). De los cuadros de defensa a las Milicias Populares. *Solidaridad Obrera*, p. 12-15.

Monjo, A. (2010). La CNT en la Segunda República. *Solidaridad Obrera*, p. 10-11.

Muniesa, B. (2010). La CNT en el gobierno de la República. Un colaboracionismo autodestructivo. *Solidaridad Obrera*, p. 21.

Torralba, F. (2015). Memoria histórica, reconciliación y postconflicto. *Ars Brevis*, 21, 321-333. Recuperat de: <https://www.raco.cat/index.php/ArsBrevis/article/view/311723>

Vadillo, J., González, A. (2002). 1927-2002: LXXV aniversario de la fundación de la F.A.I. *Tierra y Libertad*. Recuperat de: <https://www.nodo50.org/tierraylibertad/169.html>

Zambrana, J. (2010). Sobre los orígenes de la CNT. *Solidaridad Obrera*, p. 6-7.

8.4. TESIS ELECTRÒNIQUES

Bazan, F. (2014). *Análisis crítico de los discursos editoriales de La Vanguardia, El País y Diario 16 durante las Elecciones Generales (1977, 1979 y 1982) de la Transición Española (1975-1982)* (Tesi doctoral). Recuperat de: <http://eprints.ucm.es/27592/>

8.5. ENTREVISTES

Casas, J. (2018) comunicació personal.

Martín, J.L. (2018) comunicació personal.

9. ANNEXOS

9.1. ENTREVISTA A JOSEP LLUÍS MARTÍN RAMOS

Historiador especialitzat en els Fets de Maig, és catedràtic d'història contemporània de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Sobre el concepte de revolució:

És la paraula del moment. És el concepte que està en discussió durant els Fets de Maig. El concepte de revolució és un canvi radical de sistema, el que cal tenir en compte, és que els fets històrics de les revolucions no presenten mai processos lineals, les revolucions són totes complexes. Son complexes socialment i en els comportaments dels agents polítics i socials protagonistes. Si el fet històric de la revolució és un fet complex i plural, el seu concepte també té aquests adjectius. No hi ha un sol projecte de revolució, el concepte extrem és canvi de sistema. Els anarquistes consideraran la revolució d'una manera determinada, el protagonista de la revolució és el proletariat, la revolució és social, és autorganitzada i auto desenvolupada contra l'estat.... ja no és solament la idea de societat alternativa o sistema alternatiu, el protagonista fonamental és el proletari, i molt més en l'anarcosindicalista. Dintre del camp llibertari, no hi ha una mateixa manera de veure la revolució. En els Fets de Maig, apareixen dos maneres de considerar la revolució, la que està en marxa i la dels fets que es produeixen al maig, una manera és la dels Comitès de Barriada, el protagonisme es dona al comitè, on fins i tot hi ha un conflicte entre el comitè i el sindicat. Els anarcosindicalistes volen una revolució en la que el fet insurreccional es pot produir però no té un paper necessari, el fonamental és el control progressiu dels llocs de producció i treball i la formació d'un sistema sindicalista. Se'ls hi planteja un problema, perquè ells estan contra l'estat burges i la dictadura, però el sistema sindicalista de govern de la República no deixa de ser una forma d'organització. La CNT no és ni molt menys homogènia.

Sobre el concepte de revolució del POUM, el protagonista social era el mateix que els llibertaris, era un protagonista proletari. Tenia una línia leninista però li fallava el tema camperol, es leninista depenen de quin Lenin agafis, si agafes el Lenin de l'aliança entre el proletariat i el camperolat, en el discurs del POUM no hi ha gaire, perquè el POUM l'únic camperolat que té en compte, perquè té una posició col·lectivista plena (com la CNT), és el camperol, el jornalero, no té en

compte el petit propietari o l'arrendatari. Quan Lenin parla d'aquesta aliança no esta parlant solament de jornalers. El model de revolució que invoca més la revolució russa i el model del 17 és la del POUM, amb un problema, el POUM es veu així mateix com el partit d'avantguarda, ells son els bolxevics, però no hi ha soviets. Per un altre banda ells no tenen força sindical específica, i per tant el POUM es veu abocat a prendre una decisió que després s'hi empenedirà en el 36 quan decideixen si s'incorporen a UGT o CNT, s'incorporen a UGT, pensant que com és més petita el POUM podrà controlar-la més ràpidament. Es cert que es mes petita però no va controlar mai UGT, i la UGT és l'espai de creixement del PSUC, en realitat, es queda entre dos aigües i haurà de forçar sempre l'acostament cap als anarquistes. En aquest sentit poden aparèixer dos projectes revolucionaris germans, en realitat son molt diferents, perquè la concepció de partit de d'avantguarda no és ni molt menys la dels anarquistes i perquè el POUM te una carència d'efectius, de projecció mes enllà del partit estricte que el condiciona molt. Aquesta carència la coneixien tots, nosaltres la veiem, però a l'època també es veia. A meitat dels Fets de Maig, el POUM anirà a veure el comitè regional de CNT per proposar-los donar una sortida política conjunta als Fets de Maig, amb la formació d'un govern CNT-POUM, bàsicament, d'un govern obrer, tal i com el concebien, perquè negaven que el PSUC fos un partit obrer i la UGT no esta en aquestes posicions. El secretari general de les joventuts del POUM, explica aquest episodi: "El comitè regional ens va rebre, ens va oferir bocates i vi i els hi va dir que res d'això, no farem un govern amb vosaltres". Segons la meua interpretació, als Fets de Maig, és fonamentalment una rebel·lió anarquista, els antecedents de la rebel·lió es la divisió interna que hi ha a la CNT. Els anarquistes no tenen les mateixes motivacions, els comitès de barriada volen promoure una insurrecció, fer llavors el que no havien fet el 19 o el 21 de juliol, però aquesta no era la posició del sector sindical de la CNT. La secció sindical volia aprofitar la rebel·lió que s'ha produït per pressionar un canvi en la correlació de forces al govern de la generalitat però no un govern de diferent naturalesa (no volien res amb el POUM).

El únics contrarevolucionaris són els feixistes. El PSUC té una altre concepció de revolució, que deriva del canvi que esta havent en els comunistes a partir del Front Popular i que enllaça amb l'aliança obrera i camperola i amb reflexions dels comunistes italians sobre les vies pròpies del desenvolupament revolucionari i els blocs socials i homogenis. La revolució que s'esta produint com resposta a l'aixecament feixista, no és una rebel·lió que hagi sortit d'una iniciativa pròpia, però si s'ha donat una resposta revolucionaria a la insurrecció feixista i això ho diu CNT, POUM, PSUC i ERC. Aquesta resposta revolucionaria, segons la CNT i el

POUM és, i ha de ser, proletària i l'alternativa ha de ser segons la CNT la revolució social i segons el POUM la revolució socialista, els dos camins són diferents. El PSUC diu, no ha sigut una resposta solament proletària, sinó que ha sigut popular, ha sigut proletària, camperola i de les classes mitjanes republicanes, demòcrates i antifeixistes. Per tant, la revolució que està en marxa és una revolució popular, que és més complexa en l'execució i en el programa que la proletària, entren classes diferents, que no han de ser antagòniques però que tenen contradiccions, per exemple entre camp i ciutat.

ERC és revolucionaria? És difícil de situar-la en aquesta dinàmica, fins abril i maig del 37 es veu així mateixa com a participant d'una resposta revolucionaria. Però la seva revolució no és proletària ni popular no és social ni sistèmica, és una revolució política combinada amb reformisme social, el principi messianista típic, la defensa de la petita propietat.

Aquestes diferències són les que expliquen la confrontació. Els anarquistes i el POUM: col·lectivisme a tutiplen, el PSUC diu, i en part ho comparteix ERC pel seu reformisme revolucionari: col·lectivisme a tot, vol dir que bandegem a les petites classes mitjanes i sobretot al camperolat, que es majoritàriament arrendatari i el que vol no es formar part de la col·lectivitat sinó arribar a l'ús, a la possessió de la terra que està explotant, la terra per qui la treballa.

A l'octubre del 36, es pren un compromís, que s'expressa en la Llei de col·lectivitzacions, que diu que no només hi ha col·lectivitats, hi ha col·lectivitats però també una part de petites propietats, no es concreta el problema de la terra però es compromet a solucionar-lo per aquesta via administrativa. Si conceps la revolució d'una manera determinada conceps l'exercit d'una manera determinada i tot s'encadena. El compromís es deteriora fins que març/abril del 37 es troben en un impàs polític.

Concepte de poble:

Pels anarquistes fonamentalment és el poble treballador. El concepte més compartit de poble és que és poble tothom que no és elit dominant. Quina diferència hi ha entre el populisme d'ERC i el frontpopulisme? El d'ERC proposa una aliança de classes, en la qual el sector dirigent és la classe mitjana i el programa d'aquest sector dirigent és el programa reformista de defensa de la petita propietat. El de frontpopulisme és també el de l'aliança de classes però el sector dirigent és la classe treballadora i el programa del frontpopular en guerra

,el bàsic, és que el frontpopular es manté per una aliança interna d'unitat CNT-UGT i la preeminència de les polítiques col·lectivitzadores, no l'exclusivitat, però si la preeminència, per tant, defensa de les col·lectivitzacions també per part del PSUC , i de la limitació de la propietat. La gran diferencia entre el PSUC i la ERC es la limitació de la propietat, el PSUC no vol crear grans propietaris.

Els dos són els que utilitzen més el concepte de poble (ERC i PSUC). Els anarquistes l'utilitzen d'una manera més genèrica, sense una traducció política clara. En aquesta situació de guerra el poble es el poble antifeixista.

Concepte de democràcia:

Per cap d'ells la democràcia es limita a la democràcia política. ERC a partir del maig del 37 gira de posicions i comença adoptar una posició no contrarevolucionària, però parla d'una rectificació liberal. Consistent en el concepte de democràcia fer prevaldre la democràcia institucional, frenar les transformacions socials i retrocedir en determinades mesures com per exemple l'expropiació de l'habitatge.

Pels anarquistes la democràcia és la democràcia obrera, comença a la fàbrica. Però es una democràcia institucional en el fons perquè les col·lectivitzacions que plantegen els anarquistes de la CNT, son col·lectivitzacions sindicals, l'autogestió sindical, no és "entreguem la fabrica als obrers", tot passa pel sindicat. Les fabriques col·lectivitzades passen a ser dirigides per un comitè CNT-UGT.

Concepte de lleialtat/traïdoria:

Com cadascú considera que la seva revolució és la veritable, es llegirà en funció del seu concepte de revolució. I en el moment de confrontació armada, la polarització i la simplificació de tot això és extrema. La CNT i el POUM diran, els del PSUC son uns burgesos. En realitat és un partit d'obriers i de camperols, hi ha petits comerciants, com a la CNT. Tothom veu a l'altre amb una percepció que passa sota el seu prisma.

Davant el poder que te la CNT al carrer els fets de maig son un intent de recuperar aquest poder pel govern, quin paper hi juga PSUC i ERC?

El 21 de juliol les organitzacions obreres i polítiques fan un pacte que diu: la generalitat s'encarregarà de l'administració civil i un comitè de milícies

s'encarregarà de la lluita contra els feixistes. Aquest pacte no genera dos poders que s'enfrontin, sinó, que són dos organismes que es divideixen funcions. Com no funciona per una qüestió d'organització de les tasques, a finals de setembre hi ha una ampliació del pacte que diu dissolem el comitè de milícies, que hauria estat la hipotètica alternativa a l'estat i fem un govern de la generalitat format per tots els membres del comitè. Aquest govern és generalitat. Un altre cosa és la capacitat o el poder de la generalitat per fer-se obeir, s'arriba a aquest enfrontament perquè ningun imposa la seva autoritat, l'estat no es capaç de fer-se obeir i d'impedir aquest enfrontament intern. La generalitat no desapareix però li resulta molt difícil imposar la seva autoritat en tot. Per exemple els bancs són controlats per la Generalitat perquè estan controlats per la UGT perquè a la banca no hi havia CNT. UGT cedeix a la generalitat el control dels diners.

Al maig del 37 ni els anarquistes aconsegueixen imposar-se ni PSUC, ERC aconsegueixen acabar amb la rebel·lió, hi ha un empat. Ni fan cas a Federica Montseny. La Generalitat demana ajuda a la república i aquesta posa en marxa les disposicions constitucionals, que permet intervenir l'ordre públic. El govern de la república hi intervé i recupera facultats que no li tocaven a la Generalitat, com l'exercit. El desenllaç dels Fets de Maig significarà que la Generalitat dins de Catalunya recupera l'autoritat genèrica però a la vegada el govern de la república intervé en l'àmbit d'ordre públic i militar.

Hi ha dies que no hi ha diari per la vaga. Alguns no publicaran diaris perquè decideixen fer vaga i l'altre part no publica perquè no pot accedir a les premses o no aconsegueix accedir a la matèria prima.

Perquè la CNT acaba marxant del govern després dels Fets de Maig?

Als Fets de Maig es constitueix un govern interí, un govern provisional minimitzat amb 5 consellers; un d'ERC, CNT, UGT, PSUC, UdR. Aquest és un govern de transició fins que es renegocia la formació d'un govern formal, quan es renegocia a finals del mes de juny, en principi Companys s'entrevista amb les mateixes organitzacions del govern del 3 d'abril, i la idea és fer un govern de continuïtat. La primera decisió que pren Companys és que no hi haurà Conseller Primer, ell mateix assumeix ser el President de la Generalitat i no delegar la funció executiva. El debat dins la CNT hi ha posicions contràries, que ja hi són sempre. No és la part de la FAI, són els sectors insurreccionals, que també formen part de la FAI i sectors de la FAI a favor de formar part del Govern igual que a la CNT, hi ha sectors que

son anarquistes purs i que consideren que no es pot formar part d'un govern. La CNT-FAI és de tot menys homogènia. Qui té les posicions més homogènies és el PSUC i ERC, perquè són partits. La CNT i la FAI no són partits, aquí caben moltes més opinions. Aleshores, hi ha un sector que no vol seguir en el govern. Els sectors que han participat activament en els Fets de Maig, tampoc estan d'acord en seguir en el govern i posen determinades condicions per continuar participant, que per altre banda, Companys tampoc està disposat a seguir, aquí hi ha una topada. Sobretot, intern dintre de la CNT. Prenent la CNT-FAI com la organització base on hi ha diferents sectors, en aquells moments a més hi ha una confrontació entre el Comitè Regional i el Nacional de la CNT i el de la FAI, respectivament. **Qui decideix que la CNT no seguirà formant part del Govern?** La pròpia CNT, ni Companys exclou a la CNT, ni cap partit a l'hora de negociar (ERC PSUC). El penúltim dia de juny del 37, s'arriba a un acord i es publica en la premsa. Quan surt publicat a la premsa alguns sectors de la CNT diuen que no és veritat, que no hi ha cap acord, es desautoritza i la CNT diu que no vol tornar a formar part del Govern. La raó que dona es que Companys a inclòs dins del Govern un independent, Pere Bosch Gimpera, i la CNT s'oposa a que hi hagi cap independent. Companys el fica perquè vol tenir una persona de la seva confiança. Companys és d'ERC però també té una posició personal, aquest és un element de fricció, aquí queda en mans de l'historiador decidir si aquesta diferència és una raó suficient per no formar part del govern o si és la raó pública que es dona que amaga altres raons, no dic que no hi sigui, però hi ha altres raons. La CNT està molt tocada pels Fets de Maig i la decisió que pren finalment el Comitè Regional és no formar part del govern perquè els estava dividint, CNT decideix no seguir i es forma el govern sense la CNT. Al cap d'un mes la CNT està demanant l'ingrés un altre cop en el govern, però ja no serà possible.

Sobre el POUM i el "trotskisme"

Primer, el POUM no és trotskista. El moviment comunista de l'època qualifica de trotskisme tot allò que considera dissident. El primer que condemna la fundació del POUM és Trotski, trenca amb Nin. No és trotskista, és comunista dissident, ni tampoc és marxista revolucionari en aquell moment, després va evolucionant i s'allunya cada cop més del comunisme. Aquí es barregen dos coses: la campanya dins del món comunista arrel dels processos de Moscou contra les crítiques als processos de Moscou que es produeixen en l'esquerra europea i particularment dintre dels comunistes dissidents que ja no formaran part de la internacional

comunista, que seran acusats de trotskistes i antisoviètics. Aquesta campanya incideix en que el POUM quedi fora del govern al desembre del 36, però la raó per la qual s'il·legalitza La Batalla, i el POUM ja no formi part del govern, és el recolzament formal que fa el POUM i La Batalla a la insurrecció dels Fets de Maig, per tant, no es el PSUC, ni ERC, ni el govern català, es el de Negrín el que il·legalitza la batalla. I la il·legalitza amb raons jurídiques sòlides. Hi ha un convenciment de que el POUM i els Amigos de Durruti s'han passat de la ratlla al donar-li una sortida política a la confrontació i per tant una decisió insurreccional i a partir d'aquí comença la il·legalització de La Batalla, del POUM i la detenció de la direcció del POUM però no hi ha detenció de militants, únicament es detindrà a qui faci difusió d'un òrgan de premsa il·legalitzat o a l'intent de formar una direcció clandestina renovada. L'acusació que se li fa al POUM es de connivència amb Franco, però el tribunal que jutja el POUM ho rebutja. La direcció del POUM serà jutjada per rebel·lió no per ajudar el franquisme.

Hi ha diferències polítiques que son un problema intern dintre del moviment comunista. És cert que l'enfrontament intern entre els comunistes s'agreuja davant dels processos de Moscou, però no es tant un conflicte ideològic com un conflicte intern polític entre sectors comunistes majoritaris i minoritaris. Els majoritaris són els que controlen la internacional i la URSS perquè han guanyat la batalla ja fa temps. La política per part d'Stalin es intentar carregar-se aquests partits minoritaris, políticament, la liquidació física es mes complicada no hi ha gaires víctimes, una dotzena com a molt, la mes sonada es la de l'Andreu Nin. La il·legalització de La Batalla i el POUM va per un altre camí, esta avalada pel PCE i el POUM però esta avalada també per altres sectors republicans arrels dels Fets de Maig. Actua d'ofici el fiscal de la república perquè segueixen defensant la rebel·lió passada.

La insurrecció esta motivada per forces contraries a l'anarquisme i el POUM?

Aquest acord pel qual s'autodisol el comitè de milícies i es forma un govern d'unitat, és un acord impulsat per una part de la CNT, el mateix que impulsa l'entrada del sindicat al govern de la república, és un acord que una part de la CNT mai estarà d'acord. Durant els mesos de novembre i desembre fins l'abril, aquest rebuig a la participació governamental i als acords va creixent, perquè la situació de guerra no és favorable i com no és favorable les diferències s'incrementen. Els Fets de Maig no son una rebel·lió de la CNT i la FAI, ni tan sols de la CNT i la FAI catalana, si que és una rebel·lió anarquista. Agusti Guillamón li

dona tot el protagonisme de la rebel·lió als comitès de defensa, les joventuts llibertaries i a Escorça. En tot aquest conflicte que enfronta diferents visions de la revolució i la guerra, els anarquistes es senten atacats, els comunistes també i els republicans també. Ningú te la raó. No hi ha un atac als anarquistes. El que sí que hi ha és un incompliment d'acords de govern que prenen totes les organitzacions, això vol dir que les coordinadores d'aquestes organitzacions estan d'acord, encara que els militants no ho estiguin i aquest és el conflicte que es va arrossegant. Si es porta per la via de la traducció d'això a atacs personals, després de maig qui els rebrà són membres de les joventuts llibertaries i del POUM, si ho mires abans, veuràs les queixes d'arrabassaires o del PSUC dient que han matat als seus membres.

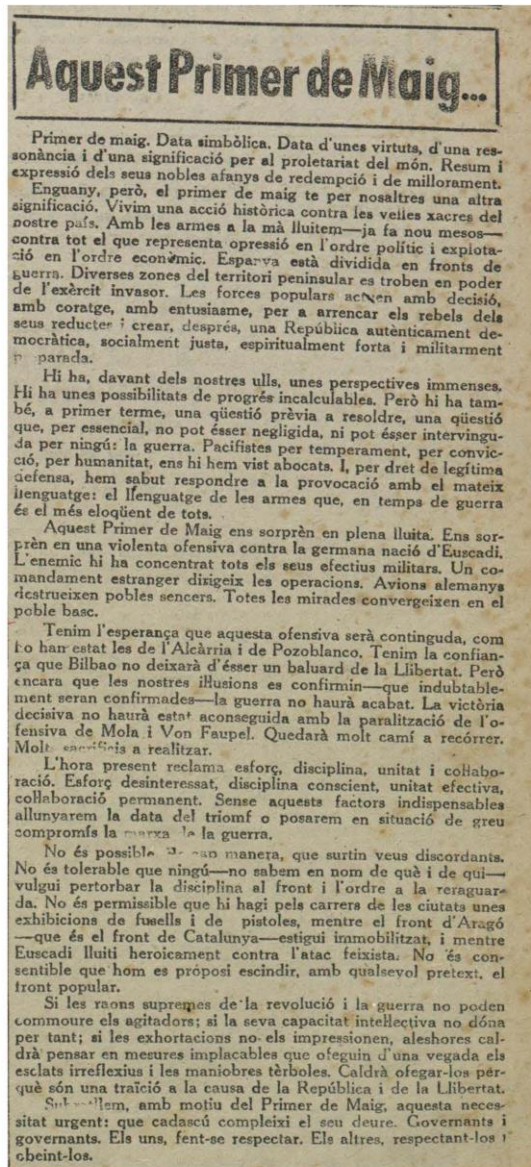
Sobre el projecte de revolució d'ERC

El projecte revolucionari d'ERC, fins al maig utilitza discurs revolucionari, és d'una revolució política. El programa d'ERC és una barreja d'una revolució política, de reforma de la constitució republicana en termes confederals i en el terreny de les propostes socials ells tenen un programa reformista, de defensa de l'expansió de la petita propietat i de lluita contra la gran propietat, no tenen un programa col·lectivista ni de socialització, és un programa republicà radical a la francesa. Comparteix el tema territorial amb el PSUC, ja que considera també que la república que surti de la guerra ja no serà la del 14 d'abril. Però la gran diferència és que el PSUC té un programa de transformació social molt clar que ERC no té.

9.2. EDITORIALS

9.2.1. LA HUMANITAT

1 MAIG

4 MAIG

Tot Catalunya!

Anhels revolucionaris? Transformacions econòmiques? Bé; d'acord. Però totes les possibilitats de transformació i tots els anhels revolucionaris tenen una premissa: guanyar la guerra.

Es una qüestió prèvia que cal situar en primer terme. Si la guerra és perdés no hi hauria progrés polític, social o econòmic possible. I si es perdés per culpa nostra, les futures generacions ho pagarien amb l'esclavatge. Tindrien dret a menysprear-nos. I aleshores ¿quins arguments podríem donar-los? ¿Quina explicació tindria la nostra inconsciència, i més que inconsciència, la nostra traïció? En circumstàncies com les que avui travessa Espanya, ni la inconsciència, ni la traïció no tenen explicació ni justificació.

S'ha de guanyar la guerra. La guerra ha d'ésser la nostra màxima preocupació. A aquest imperatiu hem de subordinar tots — absolutament tots — els nostres afanyos. Però, per guanyar-la, per assegurar el triomf, és indispensable la unió de tots els sectors antifeixistes, és indispensable deixar de banda els objectius partidistes i les doctrines exclusives. En l'ampli front democràtic hi ha d'haver una transigència i una cordialitat mútues. I si algú, amb tèrbols propòsits, gosa perseguir i ofendre els ideals dels altres grups o gosa lesionar els interessos del treball, de la menestralia o de la petita propietat rural o gosa implantar un règim de terror o intenta imposar la seva doctrina ha d'ésser implacablement reduït, perquè és un aliat del feixisme.

Per a guanyar la guerra es necessita un exèrcit regular, amb unitat de comandament, que pugui donar ordres ràpides i que sigui obeït amb disciplina. Es necessita, igualment, una reraguarda que sàpiga sacrificar-se i que treballi amb eficàcia i en silenci; que es trobi segura i optimista; que no es vegi amenaçada per fusells i coaccions; que no permeti que, impunitament, alguns grups vulguin prendre's la llei per la seva mà i vulguin actuar pel seu compte. Es a dir, una reraguarda digna del sacrifici que realitzen els nostres germans del front i que acati, per tant, les consignes i les resolucions del Govern responsable.

Ja hem sofert massa. Ja hem fet prou experiències dissortades. Ja és hora de veure-hi clar i de parlar clar. Nou mesos de revolució i de guerra han estat molt eloqüents i molt amargs per a tots nosaltres, perquè algú pugui insistir en els procediments de barbàrie que s'ha proposat implantar i que — trist és haver-ho de confessar — ha arribat a implantar.

Evidentment s'han millorat les coses. La reraguarda s'ha anat responsabilitzant. Però no n'hi ha prou amb una millora. Ha d'ésser una solució total, una extirpació radical i efectiva de les males herbes. La marxa de la guerra posa límit al temps i no és possible tenir consideracions amb ningú. La responsabilitat que pesa damunt nostre és massa feixuga perquè puguin ésser permeses les gestes indecises i les accions "incontrolades".

Es per això que ens sembla justa i adequada l'acció del Govern que, amb un criteri i una línia fixes, es disposa a operar sobre el cos viu del país i a eliminar totes les llagues perilloses. Que persisteixi el Govern en la seva tasca. Que hi persisteixi, perquè darrera d'ell i darrera del seu il·lustre President, Lluís Companys, hi ha tot Catalunya.

Que no ho oblidí ningú: Tot Catalunya!

9 MAIG

L'ORDRE PÚBLIC

No hi hauria res més deslleial ni més perillós, que l'aprofitar els tràgics fets recents per a sostenir, com ja sosté algun diari de Madrid, que les funcions d'Ordre Públic no poden ésser deixades a les mans de la Generalitat de Catalunya. El qui això sostingui de fora estant, és un perfecte anticatalà més o menys disfressat. I el que ho sostingui des d'ací mateix, demostra que no té cap esperit autonomista ni catalanista.

Si els catalans i llur Govern accepten que ara l'Estat central s'encarregui de les funcions d'Ordre Públic en el nostre territori, és perquè hi veuen la posta en pràctica d'un dels ressorts normals del règim autonòmic. No sols en els països d'autonomia limitada com Catalunya, ans encara en els països d'àmplia autonomia federativa, l'Estat central intervé en el manteniment i el restabliment de l'ordre públic quan això es considera necessari. La disposició que sobre aquest punt conté l'Estatut Exterior de Catalunya, la contenen també, en essència, les Constitucions federatives i la consigna el programa federal que Pi i Margall va redactar.

* * *

Que, en un determinat moment greu, l'Estat central s'encarregui de les funcions d'Ordre Públic, no significa el fracàs ni la desqualificació del poder autònom. És una eventualitat prevista en tots els règims d'autonomia federal i subfederal. Significa, només, que hi ha la realitat o l'amenaça d'una perturbació que per la seva magnitud o per efecte de les circumstàncies, desborda el marc territorial o exigeix mitjans d'acció més considerables que aquells dels quals el poder autònom pot disposar.

Tal és el cas actual de Catalunya. Tal ha estat, en diverses ocasions, el cas d'altres països de règim anàleg.

Així entesa, la intervenció de l'Estat central no representa una humiliació ni una declaració d'incapacitat del país autònom. Es tracta d'un mecanisme establert sobre el principi que les perturbacions lleus o menys greus han d'ésser resoltes pel poder autònom i les més greus ho han d'ésser, si és necessari, pel poder central, que és el que disposa d'una major força coercitiva.

* * *

Es evident, però, que casos profundament deplorables com el que ací hem vist, no fan gens de favor a Catalunya ni a l'autonomia, i que ofereixen pretextos als unitaris i als anticatalans per recomençar llurs campanyes tendencioses. A aquests convé aturar-los en sec, a fi d'evitar que la intervenció, en principi legítima, del poder central, sigui o sembli una vulneració de l'autonomia de Catalunya i un greuge al poble català.

¿Què té d'estrany que l'Estat central obri o pugui obrar amb més eficàcia davant perturbacions molt greus, comptant com compta amb mitjans materials més forts? I encara és just de remarcar que la Generalitat, amb reduïts mitjans, aconseguí superar els moments més difícils dels passats disturbis.

Hem de creure que el Govern de la República es mantindrà dins els límits de les seves facultats. I les seves facultats, definides en l'article nové de l'Estatut, no li permeten pas d'"incautar-se" de les funcions d'Ordre Públic a Catalunya. El verb "incautar", que conjuguen alguns periòdics, està fora de lloc. Allò que pot fer el Govern de la República, allò que ha fet, és assumir temporalment la direcció dels serveis d'Ordre Públic. La il·legalitat que va cometre l'any 1934 el Govern Lerroux, no la pot cometre, ni la cometrà segurament, el Govern Largo Caballero.

A. ROVIRA I VIRGILI

9.2.2. TREBALL

1 MAIG

JORNADA D'UNITAT, DE TREBALL I DE GUERRA

PER primera vegada la Diada del Primer de Maig assoleix un caràcter nou. Aquest any, quan el feixisme destrou els pobles d'Espanya, quan el malson de la guerra fa estemordir el món, la Diada del Primer de Maig no pot ésser una festa ni un símbol de reivindicacions: ha d'ésser un dia de realitzacions pràctiques.

Ha passat el temps que el Primer de Maig era un símbol. Avui és acció, realitat tangible, lluita, obra concreta.

Aquest Primer de Maig no és ja una data més en la història del proletariat, sinó una fita que marca una etapa nova, pletòrica de possibilitats i prenyada de greus i ineludibles obligacions.

En aquesta data, els obrers de tot el món, els antifeixistes de tot el món, palesen llur solidaritat amb el poble espanyol i treballen més intensament que mai per la causa que el poble espanyol defensa. Ens creen, per tant, un deure sagrat: el deure de vèncer, el deure de crear les condicions que han de fer possible la nostra victòria.

Tots els oprimits, tots els homes lliures del planeta, ens diuen avui que llur sort depèn de nosaltres; que als nostres fronts de lluita es dirimeix l'esdevenidor de la Humanitat. I ens demanen una cosa concreta: que sapiguem vèncer, que sapiguem ésser dignes de l'alt destí que la Història ens ha volgut atorgar.

Tenim davant nosaltres una realitat crua que ningú no té dret a ignorar: les forces més negres i més terribles de la reacció mundial, ens ataquen. Som la trinxera avançada del proletariat mundial. Si aquesta trinxera cau a mans de l'enemic, nosaltres serem responsables de no haver sabut estalviar al món l'esclavatge més vast i més brutal. Però si sabem actuar d'acord amb els imperatius d'aquesta realitat, la trinxera hispànica esdevindrà la fortalesa de la Llibertat, el llindar d'una societat nova, sense explotadors ni explotats.

Tenim armes i municions; tenim l'artilleria més moderna; tenim tancs efecacíssims; tenim aviació perfecta i abundant. Però la nostra arma més formidable ha d'ésser la unitat.

Allò millor del món sencer s'uneix avui per ajudar-nos. Unim-nos nosaltres per a conquerir el triomf. Que aquest Primer de Maig excepcional, decisiu, únic en la Història, sigui una jornada d'unitat i de treball intens per a guanyar la guerra, i l'inici d'una autèntica solidaritat obrera i antifeixista que ens doni l'energia necessària per a les grans construccions de demà.

4 MAIG

LA SITUACIÓ MILITAR I LA UNITAT ANTIFEIXISTA

Si prenem en conjunt la situació militar, arribarem a la conclusió que, en els últims mesos, hi ha hagut superioritat de les armes del poble, però no hem sabut transformar-la en constant i definitiva.

Que la nostra superioritat és real, es palesa pels fets següents: Primer. El col·lapse sofert per l'ofensiva italiana al front de Guadalajara i la vigorosa contraofensiva de l'exèrcit feixista del Centre. — Segon. La transformació de l'ofensiva enemiga al Sud en forta contraofensiva nostra.

— Tercer. L'avanç de les nostres tropes al front de Terol, lent, però continuat i segur. — Quart. La liquidació del reduït foc del Santuari de la Verge "de la Cabeza". — Cinquè.

L'ofensiva de l'exèrcit del Centre, que ha permès millorar les nostres posicions i ha isolat un grup rebel a la Ciutat Universitària. — Sisè. Algunes ofensives parcials realitzades al front d'Aragó, seguida d'èxit, que ha complert la finalitat perseguida en el moment d'iniciar-la. — Setè. L'enfonçament del valxell pirata "Espanya", veritable gستا de l'exèrcit republicà.

D'altra part, ens trobem davant una gran ofensiva dels feixistes contra Biscàia, la qual va obtenir certs resultats donada la superioritat tècnica de l'enemic; però malgrat que la nostra resposta dura i contundent ha donat bons resultats i èxits indubtables, l'empenta dels rebels segueix essent un perill, no solament per al País Basc sinó per a tot el Nord d'Espanya i per a l'esdevinidor militar de la causa del poble.

El fet innegable és que tot i haver-se produït un canvi general a favor de les armes populars, els èxits de les ofensives i contraofensives de les nostres forces, per bé que remarques i encoratjadores, no han pogut ésser assolits completament, continuant-se fins a la fi. Per què? Per les causes següents:

Primera: Manca de reserves suficients per a perseguir l'enemic en derrota — com fou el cas de Guadalajara — fins a derrotar-lo definitivament. — Segona: Insuficient coordinació de les armes de terra, aire i mar — com fou el cas recent d'Aragó — sobretot en allò que a l'acció fa referència. — Tercera: Insuficient utilització de les forces existents, deguda a deficiències d'organització, encara no superades, i a les sovintejades dificultats que es produeixen a la reorganització.

Aquesta última mesura Catalunya ha fet molt, en comparació a allò que havia fet anteriorment, quant a la creació de l'exèrcit regular, formació de reserves instruídes, etcètera; però no podem donar-nos per satisfets amb això. El que cal és comparar el que tenim amb el que té l'enemic, per a superar el seu èxercit en eficàcia, en organització, en disciplina, en efectivitat del comandament, en capacitat de manobrar amb rapidesa, i sobretot en unitat política.

La base de la nostra superioritat ha d'ésser la unitat. Nosaltres podem creure-hi al vol, perquè als nostres rangs no hi ha interessos inconciliables; els feixistes no, car entre ells hi ha sectors que tenen interessos antagònics. Com podrem conviure dins el partit únic de Franco el terratinent i el pagès, el gros capitalista

i l'obrer? Però aquesta gran força nostra no pot tenir efectivitat mentre no es liquidi definitivament a la reorganització la insuperable situació actual en què un grup proletari ha de viure sempre en guàrdia enfront d'un altre, com al fossat enemic. No volem ni armistici ni pau armada, que — com els fets han demostrat — risquen sempre de transformar-se en guerra civil. Volem col·laboració, unitat d'acció entre Sindacats, partits i organitzacions antifeixistes, a l'home de lleialtat recíproca i, per tant, sense les intolerables coscenes i imposicions que signifiquen l'existència de grups armats que no reconeixen altra llei que la voluntat. Solament així es podrà multiplicar la nostra força davant l'enemic; solament així podrem fer i guanyar la guerra, per comptes d'enfonsar-nos en una minúscula abjecció col·lectiva.

Després dels reversos soferts al front del Nord, comença ara la nostra contraofensiva. De nosaltres depèn, en gran part, que sigui decisiva; de nosaltres depèn donar a Biscàia un ajut que sigui quicòm més que proca periodística. I és precis, absolutament precís, que ho fem, car si l'enemic arriba a apoderar-se del País Basc no irigarà a venir contra nosaltres.

¿Es que volem contraure aquesta responsabilitat? ¿Es que volem fer-nos còmplices d'aquest crim monstruós? ¿Es que Catalunya vol suicidar-se? El moment és oportú per a la contraofensiva victoriosa; però si Catalunya no liquida d'una vegada per sempre l'estat de violència fratricida que ha deixat formar dintre seu, ni podrà ajudar el poble germà ni tan sols serà capaç de defensar-se dignament quan el feixisme, potser en data no gaire llunyana, decidirà llançar contra ella tota la furia de les seves armes.

Els fets de

A les vuit

Consell de

presidència

Una nota del C

i una altra

Ahí al migdia, el Comissari general d'Ordre Públic, en acomplir una disposició del Govern es va personar a l'edifici de la Telefónica, situat a la Plaça de Catalunya, per tal de donar possessió del seu càrrec al delegat nomenat pel Govern i que d'aquesta manera ocupava les anormalitats en aquell centre.

La força pública que acompanyava el Comissari va ésser rebuda a trets des de diversos indrets de l'edifici de la Telefónica. Així i tot, les forces

9 MAIG

Perquè no es torni a repetir

CATALUNYA i Espanya han viscut l'amarguesa d'una setmana de lluita sangrant que ha estat un veritable atemptat contra la capacitat combativa de l'Exèrcit Popular Regular.

Una grupeta armada, sense cap control responsable i moguts per agents provocadors trotsquistes i feixistes, ens han dut amb aquesta lluita fratricida a la vora de l'abisme.

Fa temps que venim denunciant el perill que significaven els provocadors infiltrats als rengles obrers. Fa temps que venim preconitzant la necessitat que totes les armes llargues estiguessin únicament a mans i a disposició de les autoritats populars. Si se'n haguessin fet cas a temps, és gairebé segur que el nostre poble s'hauria estalviat aquestes jornades tràgiques. Al si del Govern — i en diferents avinenteses — s'han pres acords sobre la recollida d'armes indegudament retingudes per particulars, amb el precepte de lliurar-les a l'Exèrcit, car les armes no poden servir, no han de servir més que per a combatre el feixisme. Per, però, no s'han realitzat aquests acords? Per què no ha pogut traduir-se en fets la bona voluntat dels homes responsables de les organitzacions obreres? Senzillament, per l'oposició demagògica i bona dels grups que ara s'han aixecat contra el Govern antifeixista de Catalunya, arrossegant a aquesta lamentable aventura una part d'obres sans i honrats, que no sabien comprendre el fons de l'abominable provocació.

Així com el lladre crida al lleial, per tal de desviar l'atenció pública i de poder robar tranquil·lament, així els provocadors contrarevolucionaris han cridat «a la contrarevolució», per a poder actuar amb tota impunitat. Una campanya indigna d'agitació encaminada a fer veure maneres tenebroses contra el poble arreu de Catalunya, els ha permès de desfermar aquest drama valent-se de la bona fe d'alguns obrers per a fer la més tenebrosa de les maniobres. Cal reconèixer, però, que aquest truc manca completament de novetat: ja fou emprat per provocadors d'altre temps per a originar la sublevació de Cronstadt, en la qual els contrarevolucionaris intentaven fer creure que defensaven els soviets contra els bolxevics, quan en realitat sabotejaven la revolució a favor de la reacció.

Això és, precisament, el que han fet els dirigents trotsquistes del P. O. U. M. en intentar oposar els obrers al Front Antifeixista. La provocació era, però, massa grollera i tothom ha sabut comprendre-la per bé que no tothom l'hagi compresa a temps. No obstant, tant de bé si, dels lluctuosos fets d'aquests dies, obtenim l'única conclusió que pot obtenir-se: que cal prendre mesures enèrgiques contra els provocadors, que cal oposar-los el bloc indestructible de la unitat proletària i antifeixista, i que per a assolir-la és indispensable i urgent aixafar de manera definitiva els agents trotsquistes i feixistes, sense deixar en peu ni una sola pedra de l'edifici de la contrarevolució. El Comitè de Catalunya de la U. G. T. ja ha pres una saludable decisió en aquest sentit, expulsant de

l'organització sindical aquells militants que s'hagin sumat al moviment subversiu, i és de desitjar que altres organitzacions imitin l'exemple.

Hem de pensar en l'esdevenidor, en els perills que amencen el nostre poble, i fer tot allò que sigui necessari perquè no es torni a repetir el que acaba de produir-se. Hem d'anar ràpidament a la formació de l'Exèrcit Popular Regular a Catalunya, garantia de victòria, del Cos Únic d'Ordre Públic, posant les armes a poder del Govern popular que a tots ens representa i que vetlla pels seus interessos de tots, recollint-les de mans dels grups incontrolats i dels agents provocadors, els quals poden qualsevol dia emprar-les com ara les han emprades.

No es tracta ni es pot tractar — diguem-ho per a evitar possibles suspicaces — d'aprofitar l'avinentesa per a pretendre aixafar cap sector obrer ni antifeixista, car volem una estreta col·laboració amb tots aquells que lluiten contra el feixisme. Es tracta — això sí — d'anar implacablement contra els que sabotegen l'organització del front.

El trotsquisme no és un sector antifeixista: és la contrarevolució organitzada, que existeix legalment a casa nostra i que cal acabar d'una vegada per sempre si no volem que continuï la lluita fratricida.

Prou d'estripar carnets!

Encara durava la lluita al carrer, encara des del micròfon de les emissores de la Generalitat i dels diaris antifeixistes es feien els requeriments al poble assenyat de Barcelona perquè acabés en la lluita fratricida, ja es va donar la veu d'alto a la carrera empresa d'estripar carnets de les centrals sindicals. La lluita ha acabat, Barcelona ha normalitzat la seva vida, els obrers conscients han retornat al treball; però hom detura encara els nostres camarades afiliats a la U. G. T. i els demana els documents. En mostrar el carnet d'alguna de les organitzacions antifeixistes, els són retirats i estripats. Prou, d'estripar carnets! Els carnets nostres, com els dels nostres camarades de la C. N. T., cal que siguin respectats. Que ningú no traspassi aquesta consigna donada per la sindical.

Si al carrer resten alguns incontrolats, que, sense escoltar aquesta ordre, estripin els nostres carnets, cal denunciar-los immediatament i que hom obri contra d'ells en la deguda conseqüència.

9.2.3. LA BATALLA

1 MAIG

¡Obreros! Las consignas de hoy:

VIVA LA REVOLUCION SOCIAL!

VIVA EL GOBIERNO OBRERO Y CAMPESINO!

por Andrés Nin

Sais años atrás, la clase trabajadora española celebraba el Primero de Mayo en medio de un gran entusiasmo, el corazón henchido de esperanza. Quince días antes hab'a caído el odiado régimen monárquico. La República del 14 de abril vivía su luna de miel. Y Alcalá Zamora, presidente del Gobierno Provisional, prometía a la multitud obrera la iniciación de una nueva era, la era de la justicia social.

Pero el verdadero carácter de la transformación política que acababa de sufrir España no tardó en manifestarse. La burguesía, con el auxilio directo de los socialistas, se aprovechó del entusiasmo popular para emprender rápida y eficazmente la consolidación de sus posiciones quebrantadas, para afianzar, bajo la máscara democrática, su dominación, puesta en peligro por el movimiento revolucionario de las masas. Inspirada por su certero espíritu de clase, frenó la propia revolución, conservando, esencialmente, las bases económicas de la monarquía y manteniendo incólume el mecanismo estatal del régimen derribado.

El idilio de abril, como era de esperar, fué breve. Contrariamente a lo que pretendía la burguesía, la revolución no sólo no había terminado, sino que entraba en una nueva fase, llena de peligros y a la par de grandes posibilidades. "El período que se abre—decíamos por aquel entonces (*)—no es un período de paz, sino un período de lucha encendida. Y en esta lucha estarán en juego los intereses fundamentales de la clase trabajadora y todo su porvenir. La clase obrera será derrotada si en el momento crítico no dispone de los elementos de combate necesarios; triunfará, si cuenta con estos elementos, si se desprende de todo contacto con la democracia burguesa, practica una política netamente de clase y sabe aprovechar el momento oportuno para dar el asalto al Poder."

En efecto, la lucha de clases recubrió todos sus derechos, con más intensidad todavía que durante la Monarquía, pues, en régimen democrático los antagonismos de clase se manifiestan en toda su desnudez, y la experiencia de los últimos seis años vino a demostrar que la democracia burguesa, incapaz de resolver los problemas fundamentales del país, preparaba el terreno al fascismo y que la única salida de la situación era la revolución proletaria.

En la sublevación militar del 19 de julio y la guerra civil y la revolución subsecuentes, se ha condensado, por decirlo así, toda esta experiencia. Y es en este momento crucial de nuestra historia "en que están en juego los intereses fundamentales de la clase trabajadora y todo su porvenir", cuando partidos que pretenden ser obreros y marxistas intentan yugular la revolución, frustrar las inmensas posibilidades que se ofrecen al proletariado español sacrificando sus intereses superiores—que coinciden con los de la humanidad civilizada—a la República Democrática parlamentaria, es decir, a la burguesía y a su régimen de explotación.

El Primero de Mayo de este año coincide con la fase más crítica de este momento histórico. La burguesía, atemorizada en los primeros meses de la revolución, levanta la cabeza e intenta consolidar sus posiciones. Especulando con la guerra y sus dificultades, intenta arrebatar—con innegable éxito en algunos aspectos—las conquistas del proletariado. Y, como en todos los períodos revolucionarios, halla su auxiliar más eficaz en el reformismo. Pero la relación de fuerzas, aunque modificada en estos últimos tiempos, sigue siendo favorable al proletariado. Para que esta relación de fuerzas favorable sea decisiva, es preciso que la clase obrera recobre la plena confianza en sí misma, rompa las amarras que la atan a la Democracia burguesa y emprenda resueltamente el camino de la conquista del Poder. Hoy todavía es tiempo. Mañana será tarde.

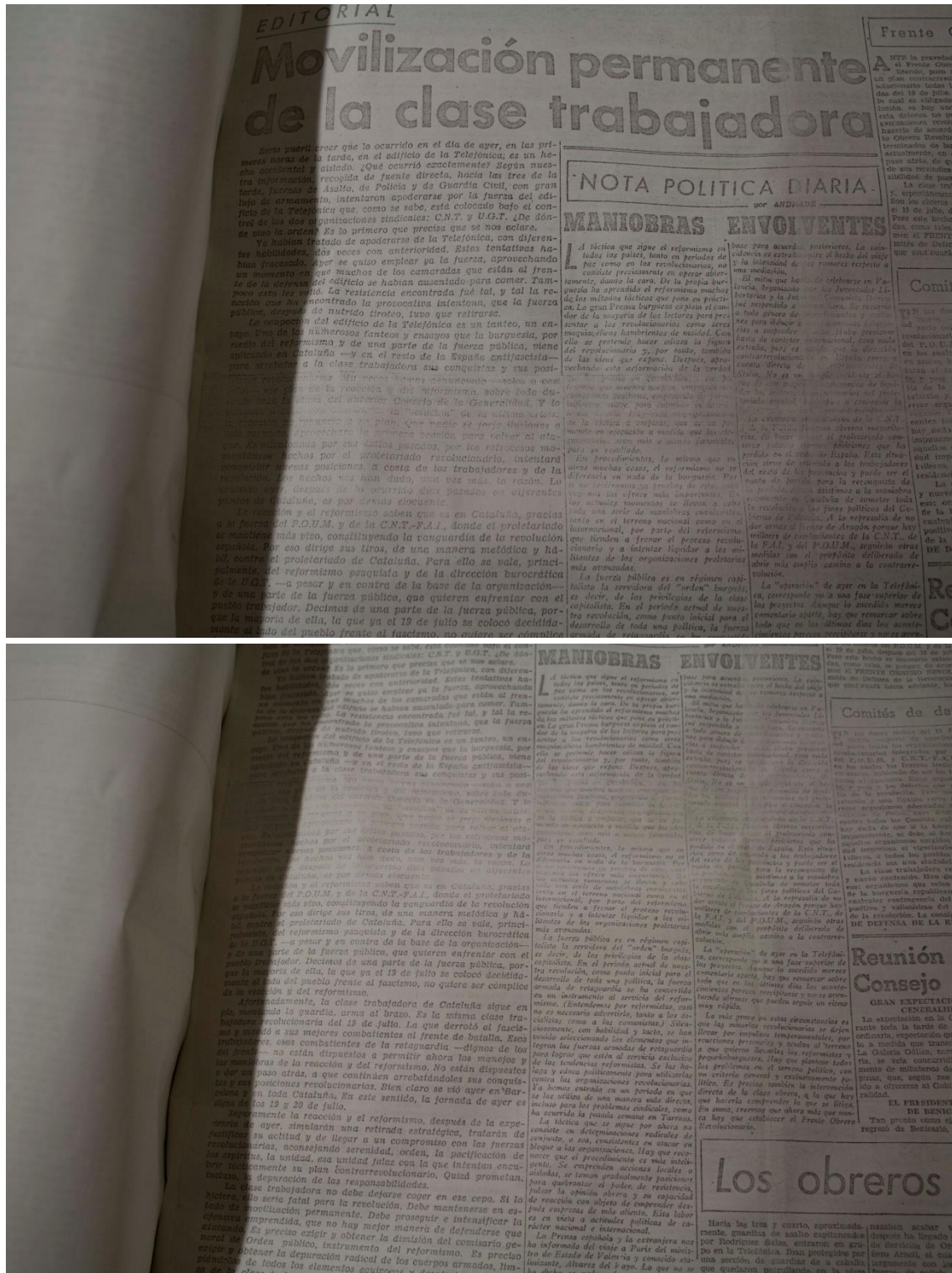
Y que no se deje sugestionar por los que so pretexto de subordinarlo todo a las necesidades de la guerra, pretenden establecer una "unión sagrada" a base de concesiones constantes del proletariado a sus enemigos de clase. La guerra tiene una importancia inmensa, pero está indisolublemente ligada a la revolución. La burguesía prefiere la derrota militar al triunfo de la clase trabajadora, para cuyo aplastamiento no vacilará, si las circunstancias lo exigen, en aliarse con sus enemigos de hoy. Sólo un Gobierno Obrero y Campesino es capaz de organizar la victoria, de montar una potente industria bélica, de llevar la guerra hasta el fin, de crear una auténtica moral de guerra en la retaguardia, de sacrificar todos los intereses particulares al interés general. Sólo un Gobierno Obrero y Campesino, que rompa todo contacto con la burguesía nacional y con el imperialismo extranjero e imprima un vigoroso impulso a la revolución internacional, puede aplastar definitivamente al fascismo, tanto en la retaguardia como en el frente.

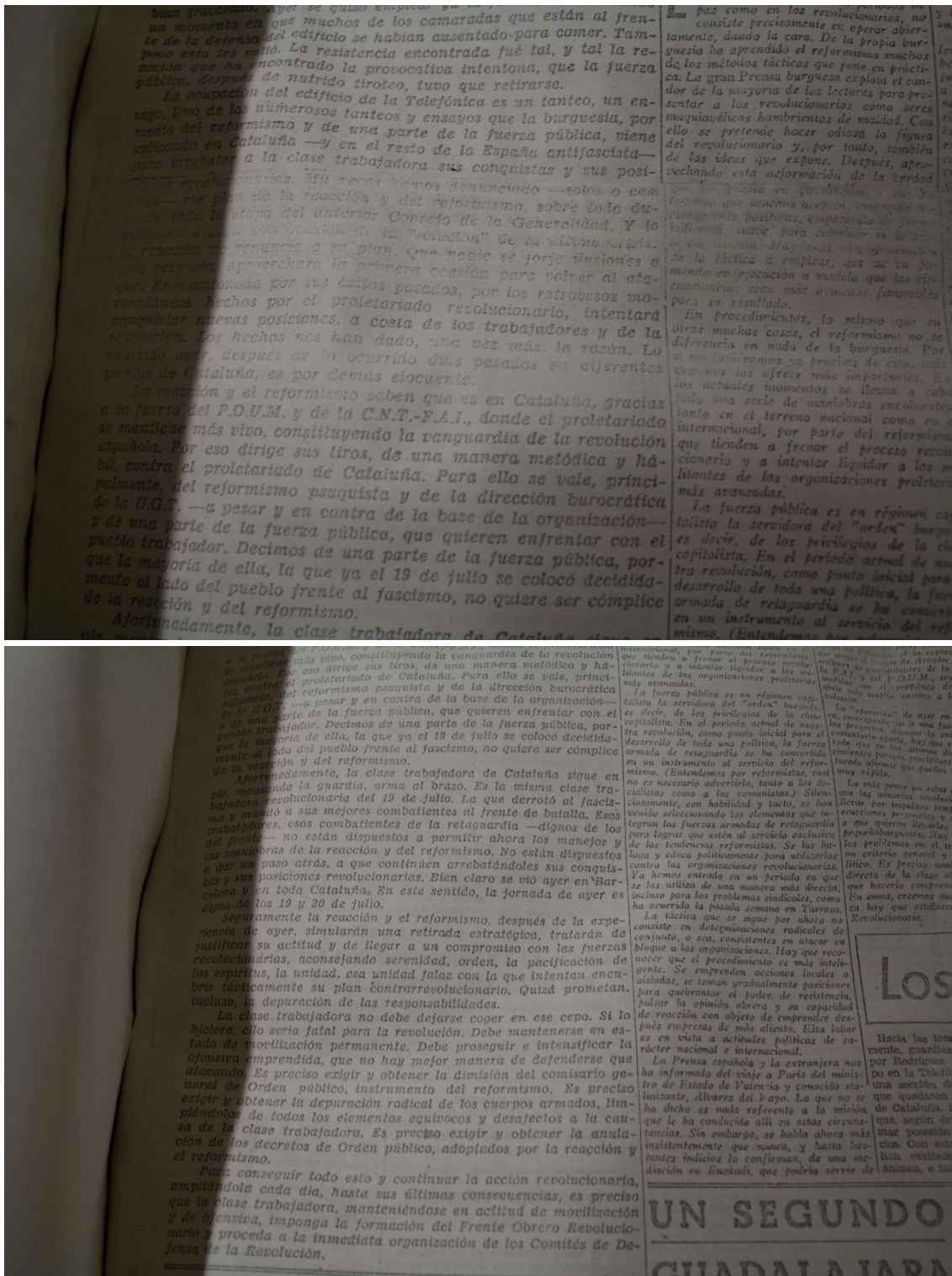
La consigna que arrastró a las masas populares el Primero de Mayo de 1931, fué: ¡Viva la República del 14 de abril!

La consigna de las masas trabajadoras de España en este Primero de Mayo trágico y glorioso, debe ser: ¡Viva la Revolución Social! ¡Viva el Gobierno Obrero y Campesino! Sólo con el triunfo de esta consigna no habrá resultado estéril el generoso sacrificio del proletariado español ni su magnífico heroísmo, sin precedentes en la Historia.

(*) Véase nuestro folleto: "El proletariado español ante la revolución".—Barcelona, 1931.

4 MAIG

9 MAIG

El momento actual a través del análisis marxista

Los acontecimientos que se han desarrollado en Barcelona tienen ya en esta hora una variada serie de comentarios. En su mayoría pretenden desvirtuar los hechos y las lecciones que de ellos se desprenden obscureciendo el sentido de la lucha con calificativos que se centran sobre las actividades de nuestro Partido. Otros más se distinguen en esta campaña resultan ser aquellos que se esconden tras de una etiqueta obrera. Huyen del análisis de los hechos mismos y de consiguiente de las causas que los produjeron, dejando de lado aquello que les sirve de pabellón: el marxismo, para descubrir tras el toldo la mercancía avinudada de que son poseedores.

Por ellos se nos acusa como los promotores de los acontecimientos con el designio expreso de presentarnos ante la clase obrera como elementos perturbadores, desviando o pretendiendo desviar, con ello la creciente simpatía que el proletariado siente hacia nuestro Partido. Esta vieja táctica de descrédito que en todo momento pretendía impedir la marcha ascendente del movimiento obrero, es ahora, por sarcasmo, puesta en práctica en nombre del marxismo. En nombre del marxismo se nos acusa de haber desordenado los acontecimientos. No nos extrañaría nada que más tarde y en nombre de ese mismo marxismo se nos acusara de ser los inventores de la lucha de clases.

La misión que le corresponde al partido de la clase obrera es la de coordinar todos los movimientos del proletariado para imponerles los objetivos superiores, pero no es el Partido quien desordena los acontecimientos, sino que estos se producen porque en la conciencia de las masas se realiza toda una serie de hechos, que determinan su acción. El Partido ha de ser en todo caso el cerebro extremadamente agudo que dirige la acción de la clase, que encubre en su formación económica las tendencias constitutivas de su material ideológico. Las clases, en general, tienen necesidad de un sistema de principios para actuar en la Historia, pero su acción no es posible más que en función de una inteligencia histórica del papel y de los medios apropiados a su triunfo. Sobre el progreso incesante de las posiciones fundamentales, el enriquecimiento continuo de las ideas es como el proletariado crea su conciencia y determina las condiciones materiales para su emancipación. El organismo en que estos materiales pueden ser forjados, es el Partido de clases. A él cumple vigilar para que en cada ocasión, el movimiento permanezca en un todo fiel al sistema fundamental que rige su clase. A esto obedece precisamente nuestra participación en el movimiento; para coordinarlo y para elevarlo hacia objetivos superiores. Pero claro está, al pretender influir en un determinado partido, el motor de los acontecimientos, lo que en realidad se quiere es echar tierra sobre todas las causas que provocando el descontento creciente de la clase obrera determinaron su acción, es decir, encubrir con todo el ruido que ahora se hace toda la política consecuentemente contrarrevolucionaria que la clase obrera soporta.

Se pretende ahogar toda la época revolucionaria en que vivimos, porque la característica fundamental de todo momento revolucionario es precisamente la interrupción violenta de las masas en el gobierno de sus propios destinos en

unión a la apropiación sucesiva de las capacidades y capacidades de trabajadores hacia sectores más avanzados.

La clase obrera ha de volver la espalda a todos estos partidos que titubean, que obreros tienden por sobre todo, en sus posiciones en trascollos revolucionarios, a mantener el orden burgués para que no se entorpezca la apacible siesta de quienes viven perfectamente en el régimen presente de producción, o de quienes otros que han sabido crear una situación de favor en un régimen de producción que en sus principios era manifestamente opuesto al régimen de producción capitalista.

Los acontecimientos de Barcelona, marcados como dijimos una nueva etapa, una nueva era en el movimiento obrero, no solamente espantan, sino mundanizan. Que la clase obrera haya podido actuar de manera independiente sin tener para nada en cuenta a todos aquellos que se erigieron en sus mentores y que pensaron que el proletariado era un rebaño fácilmente conducente, es lo que no habrán de perdonar. Su irritación ha de traducirse en los vehiculos de expresión de que se sirve y aunque hoy puedan ya divisarse los fatigazos con que pretenden fustigar a los que han osado rebelarse contra su política, mañana estos fatigazos serán de tanta magnitud que nos mostrarán sin veladuras el desprecio que sienten para con el proletariado.

La clase obrera ha de ser una pasta indeleble, o bien si desea de serlo, precisa conciliar contra ella todos los medios. Todo aquel que no siga claramente la política que le marquen, se va inconscientemente.

12, de estar atento al lenguaje de los diarios de partido. Veremos como en torno a los acontecimientos de mayo

lona estos diarios que tienen más de empresas que de partido, extraerán entre centenares y centenares de hechos, aquellos que les permitan hacer una crítica del movimiento de suerte que la clase obrera que en el ha participado sea presentada como un grupo de malhechores o de foragidos. Aun utilizando hechos verdaderos, los traidores los suplantarán o los imbeciles, llegarán a edificar todo un arsenal de m. otrora. Y la gran Prensa española la llamada Gran Prensa—antes «El Debate» ahora «Mundo Obrero»—facilitará esta tarea de descrédito, propagando estas calumnias que la desgracia da opinión pública ha de aceptar con beatitud, puesto que la clase obrera independiente carece de los medios de difusión que puedan contrarrestarla. Pero cada hecho ha de ser colocado en el lugar que le corresponde, reducido a su verdadera proporción. En estas circunstancias el punto justo es de una necesidad moral imperiosa. Es necesario para los que sermos la causa de la revolución socialista velar constantemente en torno a la experiencia de estos acontecimientos para que los auxiliares y los lazos de toda especie, no puedan con sus prestidigitaciones malhousas, de escritores, deformar en el espíritu y en el corazón de las masas.

El trabajador sano, que será el vencedor en cuanto se emancipe de esa política que quiere tutelarle, ha de desahogar violentamente a toda esa coleccion de adversarios groseros, más o menos a critos, más o menos pífidos, que por sus alcaques, por su insinuaciones, y por sus reservas al omitir deliberadamente las causas que han motivado el descontento de la clase obrera, minan la obra heroica del proletariado español hacia la revolución socialista.

Se pretende ahogar toda la época revolucionaria en que vivimos, porque la característica fundamental de todo momento revolucionario es precisamente la interrupción violenta de las masas en el gobierno de sus propios destinos en unión a la apropiación sucesiva de las capacidades y capacidades de trabajadores hacia sectores más avanzados.

La clase obrera ha de volver la espalda a todos estos partidos que titubean, que obreros tienden por sobre todo, en sus posiciones en trascollos revolucionarios, a mantener el orden burgués para que no se entorpezca la apacible siesta de quienes viven perfectamente en el régimen presente de producción, o de quienes otros que han sabido crear una situación de favor en un régimen de producción que en sus principios era manifestamente opuesto al régimen de producción capitalista.

Los acontecimientos de Barcelona, marcados como dijimos una nueva etapa, una nueva era en el movimiento obrero, no solamente espantan, sino mundanizan. Que la clase obrera haya podido actuar de manera independiente sin tener para nada en cuenta a todos aquellos que se erigieron en sus mentores y que pensaron que el proletariado era un rebaño fácilmente conducente, es lo que no habrán de perdonar. Su irritación ha de traducirse en los vehiculos de expresión de que se sirve y aunque hoy puedan ya divisarse los fatigazos con que pretenden fustigar a los que han osado rebelarse contra su política, mañana estos fatigazos serán de tanta magnitud que nos mostrarán sin veladuras el desprecio que sienten para con el proletariado.

La clase obrera ha de ser una pasta indeleble, o bien si desea de serlo, precisa conciliar contra ella todos los medios. Todo aquel que no siga claramente la política que le marquen, se va inconscientemente.

12, de estar atento al lenguaje de los diarios de partido. Veremos como en torno a los acontecimientos de mayo

9.2.4. SOLIDARIDAD OBRERA

1 MAIG

EL PRIMERO DE MAYO, JORNADA DE CONFRATERNIDAD PROLETARIA

EDITORIAL

A partir de aquella fecha ya lejana, en que tuvo lugar el trágico mitin del Parque Haymarket, de Chicago, el Primero de Mayo se convirtió en una jornada internacional de confraternidad proletaria. El recuerdo de los mártires inmolados al furor represivo del capitalismo yanqui, ha unido a través de los años, y por encima de las fronteras, a todos los trabajadores de la tierra en un común anhelo de justicia. Hasta el advenimiento de la República, la conmemoración de esa fecha en España ha sido agitada y de trágicas consecuencias para el proletariado.

Después de seis años de celebrarse el Primero de Mayo, como una jornada de jolgorio, en el transcurso de la cual tenían lugar manifestaciones monstruosas, bajo la égida de los hombres de la situación republicana, esta fecha, gloriosa por tantos conceptos, recobra su verdadero y auténtico significado: el de jornada internacional de confraternidad proletaria. Pero de confraternidad real, no retórica. Siempre hemos considerado la retórica como el mayor enemigo de la acción. Y lo que necesitamos, hoy, en España, es actividad intensa y cohesionada para impulsar hacia adelante el carro de la Revolución proletaria. Por eso, las dos grandes centrales sindicales españolas, han decidido no interrumpir la marcha normal de la producción. Consideran que esa es la manera más digna de conmemorarla, por ser la que acerca la victoria del proletariado sobre el fascismo asesino y opresor que invade el territorio nacional.

Hace poco más de medio siglo, que el proletariado inició la lucha por la reducción de la jornada de trabajo. Largo y penoso ha sido el camino recorrido de entonces acá. Tras innumerables batallas, el objetivo señalado ha sido conseguido, sino totalmente, al menos en gran parte. La jornada de ocho horas se ha impuesto en la mayoría de los países industriales del mundo. Y hoy se da el contrasentido aparente de que los obreros españoles por propia voluntad, conmemoran el Primero de Mayo —fiesta del trabajo— trabajando con una intensidad y un ardor jamás conocidos. Esa intensidad y ese ardor están motivados por la conciencia de que el esfuerzo que se realiza va encaminado a la construcción de un nuevo mundo y que abre una nueva era de justicia y libertad para todos.

A través del medio siglo transcurrido de luchas cruentas, hemos sufrido períodos de represión encarnizada. En algunos instantes parecía que el bronco tronar de la lucha de clases había cesado para siempre. Pero la que-

tud pronto se esfumaba y la lucha era reemprendida con más calor y ahínco si cabe. El resultado del esfuerzo gigantesco realizado por el proletariado a través de mil batallas libradas contra la reacción, es el orto magnífico de la Revolución proletaria que vislumbramos los trabajadores españoles.

La incomprensión y el sectarismo han puesto en peligro toda la labor realizada hasta ahora por el proletariado revolucionario. Hay que hacerle más firme en Cataluña. La reacción agazapada tras el abstracto y amplio término "antifascismo", amenaza constantemente a la clase obrera, tratando de arrebatarse las conquistas revolucionarias alcanzadas en las jornadas gloriosas e inolvidables de julio. Esto debe llamar a reflexionar a los proletarios y hacerles comprender la necesidad imperiosa que tenemos todos de que se establezca la unidad de la clase obrera para la defensa de los derechos comunes conquistados y que son amenazados por la hidra reaccionaria.

Este Primero de Mayo debe convertirse en el día de la unidad del proletariado. La U. G. T. y la C. N. T. han coincidido en que no se interrumpa la producción en la retaguardia. Este hecho, aparentemente insignificante, tiene el valor de un símbolo: es el símbolo de la unidad de la clase obrera en el esfuerzo en pro de la victoria.

Nosotros afirmamos una vez más nuestra voluntad inquebrantable de que las prédicas unitarias se conviertan en una realidad esplendorosa y prometedora de un porvenir de libertad y fraternidad proletarias. Esa sería la mejor conmemoración que podríamos hacer de esta fecha de hondo significado revolucionario internacional.

Contra los enemigos del interior y del exterior, contra la reacción enmascarada tras el séquito del antifascismo abstracto, una medida defensiva: unión efectiva y cordial de todos los proletarios para vencer en la guerra y hacer la Revolución.

ACUERDO REVOLUCIONARIO

Bruselas, 30. — La asamblea general del Sindicato de Metalúrgicos de Lodzinsart (Charleroi) ha aprobado por unanimidad una resolución en la que, entre otras cosas, se dice:

"La asamblea, dándose perfecta cuenta de que la victoria de Franco sería una derrota para el proletariado internacional, cree que ha llegado el momento de actuar y de pedir que todas las Secciones afiliadas al Partido Obrero pongan esta cuestión en el orden del día de sus deli-

4 MAIG

LA CONTRARREVO- LUCION Y LA C. N. T.

EDITORIAL

Estamos asistiendo con verdadera pena a una serie de situaciones peligrosas, que solamente quien desee sumir en una hecatombe a Cataluña, puede provocar.

Con singular reiteración viene SOLIDARIDAD OBRERA recomendando calma y serenidad a todos, pues que observamos el envenenamiento de que paulatinamente se ha hecho objeto a la retaguardia, siguiendo un plan preconcebido por los interesados

en que la unidad obrera no pase de tópico agradable, pero sin efectividad. Y recomendamos serenidad y calma, porque tan sólo al fascio podría beneficiar el cataclismo, cuya provocación cuenta aquí con no pocos partidarios.

Que nuestras recomendaciones han obtenido poco éxito a pesar de coincidir todos en lo justo, lógico y ponderado de las mismas, lo prueba el acto que ayer tarde tuvo lugar en Barcelona, acto que puede ser calificado de defina provocación espectacular, por lo aparatoso y por la tónica que a su intención dieron las personalidades que, siendo las más interesadas nominalmente en el mantenimiento del orden público, no dejan pasar ocasión sin que con su actuación equivocada y en no pocos casos teñida de malevolencia, produzcan situaciones de máxima y perniciosísima tirantez entre las masas obreras y las fuerzas armadas del Estado.

Relacionase todo esto con la intoxicación mental y moral de que a los camaradas de Asalto y Guardia Nacional Republicana se viene intentando hacer víctimas por quienes anidan fervientemente nuestra eliminación como movimiento revolucionario. Se pretende enfrentar en un choque violentísimo a la fuerza pública con los obreros, como en tiempos no lejanos, sin medir el alcance y significación que tiene el que a la unidad espontánea y sincera de los trabajadores organizados con una buena parte de esa fuerza pública, que siente las aspiraciones revolucionarias del período histórico que España vive, débese el haber derrotado al fascismo en Cataluña.

Y guarda una estrecha ligazón con todo esa la conspiración fraguada contra la C. N. T. —de la que hemos hablado en otras ocasiones y cuyos planes comienzan a ser puestos en práctica— y contra Cataluña en lo que ésta posee de más querido, cuales son sus derechos y libertades autonómicas, las que al pasar del papel a la realidad social en virtud de la acción revolucionaria de las masas, han herido profundamente el espíritu centralista de los políticos de la meseta y de no pocos que en Cataluña se han significado como autonomistas rabiosos, cuando en esencia no son sino vulgares defensores del unitarismo absorbente tradicional, cuyo monopolio no usufructúan precisamente Franco y sus secuaces.

SOLIDARIDAD OBRERA, órgano directo de un movimiento revolucionario cuya generosidad, bravura y sacrificio son harto conocidos de todos, advierte que se marcha por muy mal camino; por un camino que puede conducir al desastre. Desastre que únicamente cuando la insensatez impera sobre los sentidos, puede ser deseado.

En esencia, todo ello ha de resumirse en la cerrada oposición que la contrarrevolución, cuyas señales de vida no pueden ser más evidentes, hace a todo signo de avance revolucionario. Esta contrarrevolución, que disfrazada de antifascismo y fomentada por alguien desde su "puesto de observación", pretende cubrir de luto a Cataluña entera y hacer que la guerra en pie sea ganada por el fascismo.

Hemos de darnos cuenta exacta todos de la responsabilidad que nos corresponde en esta hora y ajustar a ella nuestra actuación pública y privada. Cada partido no es más o menos, sino por el crédito moral que las masas le otorgan, por el prestigio con que su conducta sea premiada por las multitudes laboriosas. Y está probado que exclusivamente aquellos que no sólo desean verbalmente la unidad, sino que por hacerla carne tangible luchan sin descanso, son los que cuentan con la adhesión cordial de los trabajadores, puesto que en el pecho de todos late un solo anhelo: UNIDAD DE ACCION. He ahí nuestro caso.

Pero no estamos dispuestos a permitir que la contrarrevolución, en nombre de una unidad que, no va no siente, sino que sabotea, actúe. No estamos dispuestos a tolerar que la contrarrevolución provoque constantemente a los obreros revolucionarios con gestos, actitudes y desplantes absolutamente inadmisibles. Son los dirigentes que predicen contra el incontrolado, quienes han de brindar con su ejemplo la línea de conducta a seguir. Conducta que actualmente no es espejo en que pueda mirarse el proletariado catalán.

Conste a todos esta gran verdad, y medite cada cual sobre ella:

Provocaciones espectaculares como la de ayer, sólo pueden conducir a una guerra civil absurda y criminal. Criminal más "que por las víctimas que inocua, porque asesinarias —todas: unas y otros— con ella, las posibilidades de victoria sobre el fascismo.

Este es nuestro lenguaje sincero, leal y responsable.

Y a él ajustaremos nuestro proceder.

9 MAIG

¿SE DESEA SINCERAMENTE LA UNIDAD ANTIFASCISTA?

EDITORIAL

Esta es la interrogante que se formulan los trabajadores de Cataluña, al observar la conducta tortuosa que siguen algunos elementos sedicentes antifascistas.

Aun no se ha dado tierra a las víctimas de la lucha absurda y fratricida, y ya surgen elementos que se entretienen en el fácil y peligroso deporte de hacer política mezquina de fracción y a su costa.

Hemos observado que los pescadores en río revuelto, los que jamás han seguido una trayectoria recta, pretenden resarcirse de los reveses sufridos en épocas no muy lejanas, y manobran sin pudor alguno, especulando con la sangre derramada en las jornadas trágicas vividas por Cataluña.

Y como que para conseguir su objetivo divisionista, necesitan desviar la responsabilidad de lo ocurrido, pretenden hacerlo de manera habilidosa —de una habilidad inhábil que a nadie engaña ni sorprende— cargándole el «sambenito» a los trabajadores, empleando un léxico semejante al que empleaban los satélites de Cambó en los buenos tiempos de su hegemonía.

Pero no se reduce todo a esto. Cegados por la pasión sectaria y por el afán desmesurado de ampliar sus efectivos, se lanzan a la calle, llevando a efecto una serie de pequeños desmanes, de agresiones sin importancia material alguna (¿qué puede perjudicar materialmente la rotura de un carnet?); pero que suponen un atentado aleve realizado con miras a herir la dignidad de los trabajadores.

En los hechos luctuosos pasados, quedó bien patente lo desastroso que resulta para nuestra causa —la causa de la libertad—, la actuación divisionista propulsada por algunos elementos que forman en el bloque antirreaccionario. Se pretendía anular la influencia proletaria en la Gobernación de la región, tomando como pretexto una serie de hechos desgraciados producidos en nuestra retaguardia. El intento ha resultado fallido. Los trabajadores han sabido mantenerse a la altura de la hora histórica que vivimos y se han sometido de grado a las indicaciones dadas por los Comités responsables de sus organizaciones. Pero no obstante esto, los «bocados», los que no reflexionan sobre las consecuencias de su acción, se obstinan en ganar posiciones, en avanzar por el camino tortuoso de la manobra y de la calumnia, aprovechando ladinamente la generosidad y desinterés de sobras demostrados por los obreros catalanes.

Con la serenidad peculiar en nosotros, y con la nobleza característica en nuestro movimiento, llamamos la atención de todos sobre la conveniencia de no apelar a esos procedimientos que dedican tanto de nuestro amor a la unidad. Es intolerable que mientras unos sectores se afanan por pacificar totalmente los espíritus, haya quien se entretenga en dificultar el restablecimiento de la normalidad, realizando ataques extemporáneos dirigidos contra obreros dignos y honrados; obreros que son un ejemplo único en el mundo, de consecuencia y disciplina revolucionarias.

En artículos, discursos y manifiestos, hechos públicos por medio de la Radio y de la Prensa, sigue manifestándose el espíritu morboso y disociador que hizo posible el ramalazo de locura colectiva que convirtió las calles barcelonesas en campo de batalla, donde mutuamente se destruían, con un encono insuperable, los trabajadores.

Pero la cosa no ha quedado detenida ahí, no. Se ha llegado a mucho más. Se ha llegado a sugerir, con mucha sutileza, la aplicación de medidas represivas contra nuestros camaradas. No sabemos a ciencia cierta qué concepto de la lealtad tienen los elementos que tal cosa sugieren. Lo que sí sabemos positivamente, y por eso lo manifestamos, es que con esas insinuaciones se dificulta de una manera considerable el total restablecimiento de la paz ciudadana.

La insensatez es libre, como la cobardía. Y nosotros creemos que solamente ambas cosas reunidas, pueden inspirar esas pretensiones represivas que se manifiestan por ahí, y que en este caso no tienen razón de ser, pues en esta lucha no han habido vencidos ni vencedores.

Si se nos demostrase que esa conducta no está inspirada en la insensatez, tendríamos que pensar que lo está en algo peor; en algo que no queremos mencionar, porque, como ya hemos manifestado, no queremos hacer mención de nada que pueda envenenar a las multitudes proletarias, porque no queremos colaborar con los que se dedican a echar leña en la hoguera de la discordia.

La pregunta inicial es lógica. Después de todo lo ocurrido, después de la sangre derramada, después de tantos y tantos camaradas de todas las tendencias caídos para siempre en esta lucha estúpida y fratricida, aún hay quien no cumple los compromisos contraídos, quien saltándose a la torera los acuerdos, concretos en grado superlativo, tomados por el Consejo de la Generalidad, emplea sus energías en la comisión de actos reprobables en Barcelona y en el interior de la región; actos que, si no se cortan rápidamente por quien tiene la obligación de hacerlo, pueden crear una situación de violencia muy semejante, por no decir igual, a la que con tantos esfuerzos superada.

¿Se desea sinceramente la unidad antifascista? ¡Pues a demostrarlo con hechos, camaradas!

En 2.ª página: LA VERDAD SOBRE LA MUERTE DEL CAMARADA SESE.

PIM-PAM-PUM

En 4.ª página: LA PRENSA DE BARCELONA ANTE LOS TRISTES SUCEOS OCURRIDOS.

81

4 MAIG

Editorial

CATALUNA, LA GUERRA Y LA REVOLUCION

Una vez más tenemos que hacer un llamamiento a la serenidad y al buen sentido de todos los hombres que tienen en sus manos la responsabilidad de los destinos inmediatos y futuros de Cataluña. Una vez más nos corresponde el papel de sermoneadores morales y patrióticos. No lo aceptamos por gusto. Suelen gustar las cosas que uno hace bien, aquellas en que uno descuelga acompañado de la fortuna. Declaramos con toda melancolía que en este momento, la fortuna no nos ha acompañado hasta ahora. Sin ninguna vocación para ello, aceptamos el papel de predicadores como un deber penoso. Pero es nuestro deber y hemos de cumplirlo.

Nos dirigimos a todos los hombres responsables sin distinción de matices. Todos ellos necesitan pararse unos momentos a meditar en el rumbo que su acción o su inhibición pueden imprimir a la vida de Cataluña y a las dos grandes tareas en que Cataluña está comprometida: una la guerra; otra la revolución. No nos corresponde a nosotros decir cuál ha de ser este rumbo y qué es lo que unos y otros tienen que hacer o tienen que dejar de hacer, pero sí debemos decir que unos y otros, están en la obligación imprescindible de pensar, antes de tomar la decisión que fuere, en Cataluña, en la guerra y en la revolución. Nada es lícito fuera de este marco. Cuanto se haga al margen de estos tres reactivos supremos, tendrá pecados de esterilidad. No servirá para nada. Cataluña será para quien más fiel y abnegadamente ayude a ganar la guerra y a desenvolver la revolución. Las posiciones que se creen hoy más definitivas, si no se ponen al servicio sacrificado de la guerra y de la revolución, caerán como castillo de naipes. Frente a esta evidencia tremenda de la guerra no sirven

habilidades, ni coartadas. Con esa luz de vida o muerte no hay engaños posibles. Lo registra y lo descubre todo desde el más escondido pensamiento, al gesto más descuidado y aparentemente inadvertido. Cuando llegue la hora del balance nadie podrá decir «yo hice» con la ilusión de que conste que sí hizo, si no hizo, y constará en cambio la obra aunque ni su autor, ni nadie lo adviertan previamente.

Es grave error creer que puede asegurarse el porvenir a esta distancia del frente y del final de la guerra. El futuro de Cataluña se juega desde hace diez meses en las líneas de Aragón, directamente e indirectamente aunque no de modo menos fundamental a las puertas de Madrid y ahora, desde hace un mes, en el País Vasco. Todo lo demás, por serio que parezca, es escribir sobre el agua.

Cataluña atraviesa horas difíciles cuyas causas no hemos de analizar. Otras veces hemos dicho que estos breves colapsos eran inevitables. No se puede pedir que acontecimientos como los que han sacudido las entrañas de la vida española y la vida catalana, sobrevengan aislados y que después de ellos, todo quede tan perfectamente articulado, como si no hubiera pasado nada. Eso sería tanto como pedir milagros.

Ahora bien, una cosa es que no nos echemos las manos a la cabeza como unas plañideras, y otra que no advirtamos el peligro de que, iniciada la pendiente, caigamos rodando por ella y se pierda lo que todos tenemos tanto interés en salvar, porque nos va en ello más que la propia vida. El peligro es grande, no lo ocultamos. En manos de los hombres responsables está el evitarlo. Consegirlo justifica cualquier sacrificio por que de lo contrario ¿para qué servirían todos los realizados hasta aquí?

Este simple temor vale más que todas las palabras y en él confiamos para que el buen sentido y la serenidad se impongan.

Los incidentes de la Telefónica

Las emisoras de la Generalidad y de las organizaciones sindicales radicarán ayer las siguientes notas:

«El consejero de Seguridad Interior se complace en hacer público que han quedado resueltos los incidentes ocurridos en la plaza de Cataluña, con motivo de la intervención ordenada a la Compañía Telefónica.

El consejero primero nos comunica que ha convocado la reunión del Consejo para las ocho de esta noche.»

* * *

«Los Comités Regionales de la C. N. T. a todos sus afiliados de Cataluña: Esta tarde se ha registrado en Barcelona un incidente ante el edificio de la Telefónica.

Los Comités Regionales, inmediatamente han venido realizando gestiones para resolver el incidente, solucionándose a base de que todas las fuerzas movilizadas a consecuencia del conflicto, se retiren, mientras los organismos competentes lo resuelvan en definitiva.

Estos Comités responsables recomiendan a todos los organismos y adherentes tomen buena nota de este comunicado y se atengan única y exclusivamente a las orientaciones y acuerdos emanados de los Comités.

Por el Comité Regional de la C. N. T. — El secretario.»

9 MAIG

Editorial

GANAR LA GUERRA

¿Qué quiere decir «ganar la guerra»? Estas tres palabras se han convertido en una locución corriente que, a fuerza de uso, se ha desgastado. Para quienes la emplean, apenas significa nada. Parece una muletilla más del idioma. La costumbre le ha quitado valor. Y sin embargo, ganar la guerra es asegurar nuestro pan, nuestra libertad y nuestra dignidad.

Ganar la guerra es salir de la pesadilla tenebrosa en que nos hallamos sumidos desde hace diez meses para entrar en una zona de luz meridiana.

Ganar la guerra es liberar a nuestros hermanos que sufren yugo y cautiverio al otro lado de nuestras primeras líneas de fuego.

Ganar la guerra es poder andar por todos los caminos de España, con los brazos abiertos en signo de paz y de fraternidad.

Ganar la guerra es escribir libros, pintar cuadros, llenar de notas los pentagramas, esculpir estatuas, investigar en los campos de la Ciencia, construir casas y puentes y canales y máquinas; es poner a contribución para obras bellas, buenas y útiles todas las potencias intelectuales de la raza.

Ganar la guerra es que no mueran más hombres, ni más mujeres, ni más niños; es dormir sobre la ancha faz de España sin la angustia de la metralla facciosa; es recuperar todas nuestras facultades ahora mermadas o polarizadas en un solo sentido.

Ganar la guerra es que no haya escaseces, ni colas, ni angustias por el pan, o la leche, o la carne.

Ganar la guerra es la vida normal de un pueblo libre inteligentemente organizado.

Porque ya sabemos lo que es la vida de nuestra patria sin el fascismo, sin las bestias negras que la torturaban. Pese a la quinta columna, sin fascismo vivimos desde hace diez meses. Pero no hemos gozado con plenitud de sus bienes, porque está la guerra ahí con todos sus terribles males, impidiendo que gocemos la de-

licia de movernos en el aire limpio y la luz clara.

Ganar la guerra representa mucho colectivamente. Hemos visto el tremendo balance de sangre y de esfuerzo que la guerra nos ocasiona. Lo publica una revista extranjera. Calcula en unos 50.000 millones la riqueza española perdida—gastada o destruida—desde el 19 de julio acá.

Ganar la guerra es cortar de raíz este detestable monstruo y suplirlo inmediatamente con obras creadoras de riqueza que revertirán, ya sin intermediarios, sobre el propio pueblo español. Pero además, ganar la guerra significa mucho individualmente. ¡Cuántas angustias de carácter afectivo o de carácter material no se curarán! Familias separadas, hogares deshechos, amigos alejados, tantos y tantos dramas particulares que no pueden tener desenlace feliz sino con el término feliz de la guerra.

Ganar la guerra significa todo esto y mucho más que nosotros no podemos alcanzar a expresar. Piense cada uno de nuestros lectores en lo que para él representa ganar la guerra y multiplique por veinte millones. El hombre tiene una capacidad de adaptación extraordinaria y crea costumbres en las circunstancias más duras. Es bueno que así ocurra, porque si la sensibilidad no se embotara no podría resistir circunstancias como las actuales. Pero esto tiene un lado peligroso. Que se le olvide que está en su mano salir de ellas y buscar otras más favorables. Y si no se le olvida del todo, que no ponga toda su energía, toda su fe y toda su voluntad en el empeño, lo que para el caso viene a ser lo mismo. Nosotros recomendaríamos a todos los antifascistas que dedicaran un cuarto de hora diario a pensar en la felicidad que personalmente les espera el día en que la bandera de la República ondee sobre todo el territorio nacional.

Simplemente con este ejercicio, es posible que no hubieran ocurrido hechos como los que hemos tenido que lamentar.

Véase en segunda plana
una alocución
del general Pozas

9.3. TAULA ANÀLISI QUANTITATIVA

% de articles que parlen dels Fets de Maig

Columna1	1 M	2 M	3 M	4 M	5 M	6 M	7 M	8 M	9 M
LH	6,90	15,09	0,00	33,33	0,00	86,67	71,25	65,91	55,88
T	14,42	7,78	0,00	21,28	0,00	87,50	46,00	43,24	41,18
LB	15,48	14,08	0,00	0,00	0,00	44,44	47,37	70,45	38,55
SO	9,48	8,26	0,00	20,91	0,00	58,06	58,06	35,48	18,06
LV	6,06	4,41	0,00	8,89	15,38	63,64	54,55	44,00	30,91

Articles que parlen sobre els Fets de Maig

Columna1	1 M	2 M	3 M	4 M	5 M	6 M	7 M	8 M	9 M
LH	4	16	0	21	0	26	57	29	38
T	15	7	0	10	0	14	23	16	28
LB	13	10	0	0	0	20	18	31	32
SO	11	10	0	23	0	18	18	44	28
LV	8	3	0	8	4	14	12	22	17

Articles totals per dia

Columna1	1 M	2 M	3 M	4 M	5 M	6 M	7 M	8 M	9 M
LH	58	106	0	63	1	30	80	44	68
T	104	90	0	47	1	16	50	37	68
LB	84	71	0	1	1	45	38	44	83
SO	116	121	0	110	1	31	31	124	155
LV	132	68	0	90	26	22	22	50	55

Portada parla dels Fets de Maig o relacionat amb el conflicte

DIA.	1 M	2 M	3 M	4 M	5 M	6 M	7 M	8 M	9 M
LH	x	x	0	x		X	X	X	X
T			0	X		X	X	X	X
LB	x	x	0	X		X	X	X	X
SO	x	x	0	X	X	X	X	X	X
LV	x		0	X	X	X	X	X	X

Nº de pàgines per dia

DIA.	1 M	2 M	3 M	4 M	5 M	6 M	7 M	8 M	9 M
LH	4	8	0	4	0	2	4	4	4
T	14	8	0	2	0	2	4	4	6
LB	8	6	0	4	0	4	4	4	4
SO	12	11	0	12	4	4	2	12	12
LV	10	12	0	12	4	4	4	8	8

9.4. TAULA ANÀLISI QUALITATIVA

1 MAIG

1 DE MAIG

	Títol editorial	Contextualització	Tesi editorial	Mecanismes argumentatius	Tipologia editorial	Framing	Judici final i observacions
LH	"Aquest Primer de Maig..."	Es tracta d'un article que parla sobre l'1 de maig, sobre el Front Popular i sobre la unitat efectiva de la classe treballadora. La primera part de l'editorial parla sobre el que representa aquesta data per a la classe treballadora, per continuar associant aquesta data amb la guerra i amb l'exèrcit de treballadors. Al parlar de la guerra passen a parlar sobre el front d'Euskadi. Acaba fent una valoració de la unitat necessària que no s'està produint, per acabar dient que s'ha d'obligar que no hi hagin discrepàncies en quant a la unitat del proletariat	Només amb la unitat efectiva del proletariat es pot aconseguir guanyar la guerra i acabar amb les opressions històriques. Per aconseguir aquesta unitat s'ha de fer el que calgui encara que sigui utilitzar la força.	S'han de distingir els arguments del text de les fal·làcies. L'argument clau és "si volem guanyar la guerra necessitem la unitat", és un argument causa-efecte. Però per a guanyar la guerra no cal aplicar "mesures implacables" a les "veus discordants", es a dir, poden haver opinions discordants, això no impideix que hi hagi unitat.	El text comença fent un anàlisi de la situació, per tant, es troba en el grup AS. La tipologia editorial seria admonitòria i crítica a la vegada, ja que fa una recriminació a algunes organitzacions per a que controlin a les seves bases (CNT, FAI encara que no ho digui) i és extremadament crític amb la situació. Al principi passa per ser analític però després treu tota l'artilleria.	El Frame utilitzat és el del "conflicte". Parla del conflicte dels feixistes contra els antifeixistes i del conflicte entre els que opinen que han de conservar les armes per garantir la revolució i tenen opinions discordants amb el Govern, amb els que tenen una opinió com la del Govern.	Es una declaració d'intencions molt clara amb frases com "caldrà prendre mesures implacables (...) caldrà ofegar-los perquè són una traïció a la causa de la República i la Llibertat (...) que cadascú compleixi el seu deure. Governants i governants. Els uns, fent-se respectar. Els altres respectant-los i obeint-los". Per un costat li passa la responsabilitat a les organitzacions que tenen una discrepància entre les persones de les seves files i per una altre avisa de que cal prendre mesures, es preveu un atac contra aquestes persones, els Fets de Maig.
T	"Jornada d'unitat, de treball i de guerra"	Per entendre aquest article s'ha de partir de la base de que aquell dia va ser laborable degut a que es preveia que hi haguessin enfrontaments. Aquí veiem com s'intenta canviar sota la necessitat de treballar per a la guerra. La primera part parla sobre que l'1 de maig ja no és una jornada de reivindicació sinó de realització pràctica, fer la guerra és sinònim de l'alliberació del proletariat. Després trasllada la guerra a un perfil internacional obrer i antifeixista i després de tota la humanitat. Relacionant amb la humanitat diu que el món s'uneix per ajudar-nos per tant els obrers a Catalunya també ho han de fer.	L'1 de maig és avui un dia per lluitar. El món s'uneix per nosaltres i nosaltres no ho fem. Es necessita unitat per a guanyar la guerra.	Argument mitjançant l'exemple: com tots els antifeixistes del món s'estan unint per la causa de la guerra, el proletariat català també ho ha de fer. L'altre argument que suscita és que necessitem unitat per guanyar la guerra.	No es tracta d'un text que analitza la realitat per tan serà No-AS. Dintre d'aquest rang podem categoritzar-lo entre combatiu i apològic. Per un costat incita a la lluita contra el enemic i a seguir treballant i la unitat per a guanyar la guerra i per una altre banda es basa en les creences del frontpopulisme i no es surt d'aquesta lògica.	Utilitza el frame de "interès humà". Es basa en l'emotivitat per a dir que necessitem la unitat de la classe treballadora inclos trasllada la perspectiva dintre d'un context d'avenç per la humanitat. Queda molt clar quan es diu que es tenen tots els efectes materials necessaris per a guanyar la guerra excepte la unitat obrera.	El judici final és clar "allò millor del món s'uneix avui per ajudar-nos. Unim-nos nosaltres per a conquerir el triomf". Aquell dia s'havia de treballar per a evitar conflictes per la falta d'unió respecte a la revolució de Catalunya, i la unió és el que propugna també el Front Popular, la unitat antifeixista. S'enganya a la població dient que hi ha una unió internacional a favor de la república i també dient que tenen les eines necessàries.

Anàlisi de la premsa revolucionària catalana durant els Fets de Maig de 1937

1 DE MAIG

LB	"[Obreros! Las consignas de hoy: ¡Viva la revolución social! ¡Viva el Gobierno Obrero y Campesino!"]	Fa un recorregut històric des del 14 d'abril de 1931 i explica com la burgesia s'ha anat assimilant a les diferents formes de govern fins arribar al moment actual on es camufla sota l'ampar del frontpopulisme. El Govern Obrero i Camperol és la solució a aquest problema.	S'han de defensar les conquestes revolucionàries del 19 de juliol del 36 creant un govern efectivament revolucionari.	Utilitza una argumentació deductiva per arribar a una conclusió final (que pot ésser acertada o no). El fet és que les dades històriques proporcionades són certes i també és cert que el Govern intentava arrebassar conquestes proletàries que venien del 19 de juliol. Per a que no es donés aquesta situació l'alternativa és que el poble controlés el Govern de forma directa. Tot i que aquest govern havia de ser el Govern Obrero i Camperol que planteixen és una fal·làcia.	Fa un anàlisi de la situació, per tant, es AS. És a la seva vegada expressiu i crític. L'anàlisi històric conté la seva visió de la situació i a la vegada és crític amb la situació fins arribar un punt de plantejar una alternativa.	S'emmarca en el frame del conflicte, en el conflicte de la guerra de classes i la necessitat de controlar la revolució per a controlar la guerra.	El judici més clar és: "Pretender establecer una 'unión sagrada' en base a concesiones constantes del proletariado". El seu punt de vista és que la classe treballadora ha conseguit controlar gran part del principat a través de col·lectivitats i el control de l'ordre públic que ara es perdrien, ja que la unió que demana el Front Popular implica la unió amb la burgesia. Gran part de la població està descontenta amb la revolució i la situació social, això és part de l'estratègia del POUM per a recollir el seu descontent (cosa que no fa CNT) i ampliar les seves files.
SO	"El primero de mayo, jornada de confraternidad proletaria"	Comença fent un recorregut històric des de l'1 de maig de Chicago i relacionant-ho amb el context obrer espanyol. Segueix aquest esquema tota l'estona: context històric-relació amb la situació actual. Explica perquè han de treballar aquell dia, segons ells, per ajudar al front i com a símbol d'unió obrera entre UGT i CNT. Després canvia de tema totalment i diu que la reacció, entesa com a antirevolucionària o burgesa, s'amaga darrere de l'antifeixisme, i que aquesta unió proletària ha de servir per a desemmascarar-los.	Explicar perquè aquell 1 de maig la gent ha de treballar. Relacionar això amb la unitat proletària necessària per a mantenir la revolució.	Un dels arguments utilitzats és a partir de màximes: "Hoy toma significado la confraternidad real no retórica, la retórica es la enemiga de la acción, necesitamos acción para seguir con la revolución, por eso hoy por acuerdo entre UGT y CNT se trabaja". La resta d'arguments són per analogia comparant la història amb les decisions preses en aquell moment. Després canvia la dinàmica del text de forma total per parlar de com estan robant la revolució i retorna al fet de la unió entre CNT i UGT per a que això no passi, com un argument més a la unió entre el proletariat, a part de guanyar la guerra.	Fa un anàlisi de la situació però és bastant sesgat i busca constantment el joc de paraules. És explicatiu ja que dona arguments de perquè han de treballar aquell dia i admonitori perquè carregui contra aquells que pretenen treure les conquestes.	L'editorial es pot categoritzar sota el frame de la moralitat, els successos s'enquaden sota la ètica de la unió entre el proletariat i defensa de l'obtingut de forma legítima. De fet esta tot el text fent valoracions ètiques.	HABLAR DE ESTO EN EL ANALISI DE EVOLUCION: "Contra los enemigos del interior" unió proletària contra l'apropiació de les conquestes revolucionàries, que es pot traduir en el poder que té actualment la CNT en control de la economia i de l'ordre públic "y del exterior" unió proletària per a decidir entre UGT i CNT no intrrompe la producció. Aquest és el missatge final que dona l'article. "La reacción se esconde tras el antifascismo abstracto" és una frase molt contundent que hem de tenir en compte.

1 DE MAIG

LV	"La conmemoración de este año"	Sobre com l'1 de maig sempre ha sigut una jornada de reflexió i festa i com aquella havia de servir per afer efectiva la unitat de la classe treballadora. Tal i com fan un esforç físic i d'intel·ligència per a treballar un dia de festa, perquè no un esforç moral per a intentar acabar amb les diferències.	L'editorial busca efectivament la reconciliació de la classe treballadora catalana	Fa un argument per analogia comparant l'esforç que es fa aquell dia per a treballar amb l'esforç que suposava acabar amb les diferències amb les altres organitzacions. Compara també aquestes desavinences amb una ferida que no es cura sino es deixa de furgar a la ferida, per curar-la es necessita seny.	Aquest article fa un anàlisi de la situació per tant es AS. És un text predictiu, ja que explica com sera aquesta unió del proletariat justificant-se en que han pogut realitzar afers més complicats. Res del que ha passat no és irremparable.	Es tracta d'un frame d'atribució de responsabilitat. Trasllada als treballadors el deure de materialitzar la unió del proletariat.	Acaba dient l'editorial que encara que no es celebri aquesta data, vindren èpoques on es pugui celebrar i si avui serveix per a propiciar la unió efectiva del proletariat aquestes futures ocasions seran encara millors. És l'únic de tots els editorials que no té cap pressupòsit amagat ni cap ideologia imperant més que la de la unió del proletariat, i a diferència de les altres no proposa cap forma.
----	--------------------------------	---	--	--	--	--	--

Anàlisi de la premsa revolucionaria catalana durant els Fets de Maig de 1937

4 MAIG

4 DE MAIG

Titol editorial	Contextualització	Tesi editorial	mecanismes argumentatius	Tipologia editorial	Framing	Judici final
LH "Tot Catalunya!"	Comença parlant sobre perquè s'ha de guanyar la guerra abans de fer la revolució. Continua clamant per la unitat de la classe treballadora i sobre allò que ha de fer la reraguarda en temps de guerra. Acaba dient que s'han d'eliminar els incontrolats.	Focalitzar les causes i els problemes dels Fets de Maig sobre els revolucionaris.	Els arguments utilitzats són tots de causalitat i d'autoritat. Explica les causes, allò que cal per guanyar la guerra i l'efecte que és guanyar la guerra. Els arguments d'autoritat són els que justifiquen que no volen la revolució.	Tot i que utilitza arguments causa-efecte es tracta d'un editorial que no analitza la situació, i quan ho fa es de forma partidista i res analítica. Per tant és No-AS i del tipus de diatriba, es tracta de d'un discurs violent i injuriós contra aquells que estaven protestant aquells dies. De fet utilitza un llenguatge molt virulent "inconsciència, traïdor, implacablement reduït, aliat del feixisme, la reraguarda ha de treballar en silenci, extirpació radical i efectiva de les males herbes, operar sobre el cos viu del país i a eliminar totes les llagues perilloses".	Aquest relat es basa en el frame d'atribució de la responsabilitat. Apel·len al Govern per a acabar amb les "llagues perilloses" i els recolzen.	Els consideren que han malmès el benestar de la reraguarda realitzades pels llibertaris i el POUM (encara que sense noms) els últims mesos, però no mencionen el que ells han fet, ni tan sols que el fet que ells desaten els fets de maig, amb l'ocupació de la Telefónica ha estat idea seva. En aquest article ERC clarifica que no vol la revolució i ho sabem pel comentari inicial "Anhels revolucionaris? Transformacions econòmiques? Be; d'acord. Però totes les possibilitats (...) tenen una premissa: guanyar la guerra", reflexa la seva posició de poder i la seva actitud paternalista. "Ja Hem fet prou experiències dissortades (...) Nou mesos de revolució i de guerra han estat molt amargs perquè algu pugui insistir en els procediments de barbàrie que s'ha proposat implantar i que -trist és haver-ho de confessar- ha arribat a implantar", això després de dir "si algú gosa perseguir i ofendre els ideals d'altres grups (...) ha d'esser implacablement reduït, perquè és un aliat del feixisme", és a dir, cau en la seva pròpia falàcia, no accepta que la ideologia dels seus companys antifeixistes és fer la revolució.
T "La situació militar i la unitat antifeixista"	L'article es divideix en tres parts clarament diferenciades: La primera part tracta sobre la superioritat de l'exèrcit republicà sobre el feixista, el segon sobre les mancances de l'exèrcit republicà i el tercer sobre la necessitat d'unitat.	Condemnar la lluita fratricida i l'incongruència de barallar-se entre antifeixistes.	L'argument deductiu que utilitza és el de desenvolupament de les bondats i mancances de l'exèrcit per acabar dient que per a la contraofensiva és necessària la unió real de la classe treballadora. Dintre d'això hi ha un altre argument deductiu que és que per acabar amb aquest estat d'alerta i aconseguir l'unió s'han de deixar les armes, perquè sino no hi ha tranquil·litat.	És clarament un anàlisi de la situació de guerra, per tant AS, i és predictiu pel fet de guanyar la guerra i de dir que amb l'unitat es guanyarà la guerra. És crític per tal de condemnar la situació a la que han arribat.	És centra en els conflictes, parla de la guerra civil i de la guerra que s'esta vivint a la reraguarda.	Es tracta d'un article que centra el problema des de la vessant pragmàtica de guanyar la guerra. Si bé entra en el fet de que no es permesible que tinguin armes a la reraguarda. Posa les responsabilitats de perdre la guerra en que han estat lluitant entre ells. Posa èmfasi en el fet que han de lliurar les armes quan ells també en disposen i fins i tot, dies enrere van estar assegurant les seves barrícades

Anàlisi de la premsa revolucionaria catalana durant els Fets de Maig de 1937

4 DE MAIG

LB	"Movilización permanente de la clase trabajadora"	Fa un resumen de la jornada a la Telefónica i alaba l'actitud de la classe treballadora mentre que ataca el reformisme. Acaba demanant la dimissió del conseller d'Ordre Públic de la Generalitat i la creació del Govern Obrer i Campesí.	Dimissió del conseller d'Ordre Públic, l'anulació dels Decrets d'Ordre Públic, la depuració radical de les forces armades i la Creació del Front Obrer Revolucionari com a garantia de protegir la revolució.	És un argument per cause-efecte clàssic: la reacció de la burgesia front les conquestes intentar arrebassar-les, s'ha de contratacar. Fa una explicació de les causes per acabar dient l'efecte.	Fa un anàlisi de la situació de la Telefónica, per tant AS. És admonitori contra l'actuació de les forces del Govern i ordre públic. Predictiu respecte a que faran les forces de Govern i que hauria de fer el "proletariat en armes".	Frame Conflict: És centra en els incidents de la Telefónica per a treure rendit.	És l'únic de tots els diaris que fa una crida a continuar la movilització. Són els únics que mencionen la paraula "Telefónica". S'inclou quan diu que la burgesia vol atacar Catalunya perquè esta la CNT, el Just diu que el POUM era un dany colateral i no tenien la importància que es donaven. Compara la jornada amb el 19 de juliol. "Debe mantenerse en estado de movilización permanente. Debe proseguir e intensificar la ofensiva emprendida, que no hay mejor manera de defenderse que atacando. Es preciso exigir y obtener la dimisión del consejero de Orden Público, instrumento del reformismo. Es preciso exigir y obtener la depuración de los cuerpos armados (...) y obtener la anulación de los decretos de Orden público (...) para conseguir todo eso y continuar con la acción revolucionaria (...) se imponga la formación del Frente Obrero Revolucionario y proceda a la organización inmediata de los Comités de Defensa de la Revolución".
SO	"La contrarevolución y la C.N.T."	El que ha passat és fruit d'un pla concebut per a provocar i forma part de la conspiració contra la CNT, cosa que només poden beneficiar al feixisme, tal com ells havien avisat algun cop. Les personalitats (Comorera, Aiguadé, Companys) que parlen sobre ordre públic varen ser les que més van enfrontar i desestabilitzar. També busquen posar en contra la Guardia Republicana. Els també busquen unitat d'acció i no entenen aquest atac, i que la contrarevolució en favor de la unitat.	Els fets de la Telefónica són una provocació a la unitat antifeixista i és part d'una tàctica per a confrontar el proletariat.	Hi ha varis arguments per autoritat, es citen a ells mateixos com a estàndard del moviment revolucionari, com si fossin una font fiable. També hi ha arguments de causa-efecte: "volen la unitat de la classe treballadora però no la podran aconseguir si provoquen".	Fan un anàlisi de la situació. AS admonitori, condemnant als que han atacat la Telefónica "sabotejen la unitat, realment no la volen". "Predican contra el incontrolado y tienen que dar ejemplo, pero no lo dan".	Com els d'ERC utilitzen el frame de la responsabilitat social, perquè no es facin provocacions que poden desencadenar en conflictes amb la massa obrera.	"Provocaciones espectaculares como las de ayer, solo pueden conducir a una guerra civil absurda y criminal (...) y socabar las posibilidades de victoria sobre el fascismo". S'enten el que ha passat com un atac directe a ells (al seu poder) i a la classe obrera. També tenen cert toc paternalista, es creuen en l'autoritat, senten que tenen el poder. Aquest article té cert toc de cinisme, com si ja sapiguessin de que va la història, es despen de la mateixa superioritat amb la que parlen i el poder.

4 DE MAIG

LV	"Cataluña, la guerra y la revolución"	L'editorial comença fent unes línies sobre el paper que els hi esta tocant fer als editors de La Vanguardia com a "predicadors". Després dirigeixen el seu discurs a tots els homes responsables, per acabar amb la situació. Hi ha tres eixos indestructibles "Catalunya, la guerra i la revolució, res és lícit fora d'aquest marc".	Crida a l'actuació per a no ensorrar tot allò pel que han lluitat fins ara.	L'argument és de causalitat, si no tenen responsabilitat tots tiraran per terra la revolució, Catalunya i la guerra.	No fa un anàlisi de la situació, No AS. És apològic, defensa els eixos i la unitat de la classe treballadora.	Frame de la responsabilitat, clarament a totes les parts.	"Ni nos echamos las manos a la cabeza como unas plañideras (...) i iniciada la pendiente, caigamos rodando por ella y perdamos lo que todos tenemos tanto interés en salvar". Torna a ser una editorial sense cap posicionament. Esta demanant seny a totes les parts.
----	---------------------------------------	--	---	--	---	---	--

Anàlisi de la premsa revolucionària catalana durant els Fets de Maig de 1937

9 MAIG

9 DE MAIG

Titol editorial	Contextualització	Tesi editorial	mecanismes argumentatius	Tipologia editorial	Framing	Judici final
LH "L'ordre públic"	És normal que als països federats intervingui el Govern Central per a restablir l'ordre. No significa que el govern autònom hagi fracassat. El que ha passat no beneficia en res a Catalunya. La Generalitat ha aconseguit passar els moments més greus dels disturbis. Hem de confiar que el govern de la República no es sobrepassarà en aquestes funcions.	Justificar l'incautació de l'ordre públic pel govern central. Calmar els ànims, espera que la incautació sigui momentània.	La Majoria dels arguments són de causa-efecte, justifica l'actuació en l'ordre públic del govern central (efecte) pels altercats (causa). També hi ha algun d'exemple: parla de constitucions semblants i com en casos similars el govern central ha actuat. O de com no volen actuar com ho va fer Lerroux.	Anàlisi situació: predictiu i explicatiu. Explica el que ha passat i allò que no vol que passi.	Frame d'atribució de la responsabilitat, atribueix la responsabilitat al govern central de protegir-los però també de retornar-los aquesta facultat.	"la intervenció de l'estat central no representa cap humiliació", "casos profundament deplorables com els que ací hem vist no fan cap favor a Catalunya ni a l'autonomia, i que ofereixen pretextos als unitaris i als antiscatalans per recomençar llurs campanyes tendencioses". És un canvi de to impressionant respecte els altres articles, es nota que hi ha un canvi a l'autor, però també volien rebaixar la tensió? Al final no retornen l'ordre públic.
T "Perquè no es torni a repetir"	Comença parlant sobre els acords que es van fer de recollir les armes i que no s'han respectat (la CNT no els va signar) i diu que sí no hi haguessin hagut armes no hagués passat res d'això. Continua criminalitzant la revolta i atacant el POUM. Torna a reiterar que perquè no torni a passar s'ha de controlar l'ordre públic i retirar les armes i acaba fent un al·legat per acabar amb els trotskistes.	Els Fets de Maig justifica que l'ordre públic i les armes estiguin en poder del govern i criminalitzar el POUM.	Argument d'autoritat "ja ho vam dir". Causa-efecte: perquè hi hagi pau s'han d'eliminar els provocadors trotskistes i entregar les armes. Utilitzen el següent raonament deductiu: "Els trotskistes i els feixistes" són els culpables dels FDM -> "els trotskistes s'han d'eliminar perquè no torni a passar" -> "El POUM és trotskista" -> El POUM s'ha d'eliminar.	No analitza la situació, es tracta de reafirmar-se en els seus arguments. És una barreja entre diatriba (contra el POUM) i apologetic.	Frame d'atribució de responsabilitat, per no fer cas d'haver d'entregar les armes i al POUM per fomentar "l'acte fraticida".	Acusa de forma directa al POUM d'haver sigut els instigadors dels Fets de Maig. És un article molt agressiu, molt més que la resta analitzats. Diu que ells van dir que no s'han de tenir armes a la reraguarda i que per coses com els FDM no s'han de tenir, però ells també les van conservar i varen atacar durant els FDM, per tant és una mica hipòcrita. Comença la campanya contra el POUM.

Anàlisi de la premsa revolucionaria catalana durant els Fets de Maig de 1937

9 DE MAIG

LA	"El momento actual a través del análisis marxista"	En un primer terme critica a aquells partits que s'autodenominen revolucionaris i marxistes i després es posicionen en contra de la revolució (crítica velada al PSUC). Continua fent un alegat ideològic per a justificar que ells no estaven darrere de la revolució però si les van recolzar. Segueix carregant contra la premsa i acaba tornant a posar èmfasi en que ells no estaven darrera dels Fets de Maig i carregant contra els partits que no es posicionen a favor de la revolució.	Deixar clar que no són els que van instigar els Fets de Maig en primer terme, però que van aprofitar l'alcecamient popular. Atacar partits i mitjans que els volen criminalitzar.	Hi ha algunes falàcies en quant a alguns fets que relata, diu que el poble s'ha organitzat de forma espontànea i no es veritat, estaven organitzats a partir dels comitès de defensa. Hi ha algun argument per autoritat, alguna ironia i alguns arguments por ejemplo. Intenten dotar al discurs d'aire de grandesa.	Encara que fa un breu anàlisi de la situació, no es pot emmarcar en aquest criteri. La major part del temps està exposant la seva ideologia i arguments per haver participat als FDM i criticant l'actuació dels altres partits i diaris. Per tant és No-AS i barrejat entre diatriba i apològic.	El frame es de moralitat vol mostrar-se per sobre dels seus rivals per haver-se posicionat al costat dels revoltats.	De forma poc visible diu que el PSUC no reconeix les causes dels fets. Dels fets de Barcelona diu "estos diarios que tienen más de empresa que de partido, extraerán entre centenares y centenares de hechos aquellos que les permitan hacer una crítica del movimiento, de suerte que la clase obrera que en el ha participado sea presentada como un grupo de mialhechos o de foragidos. (...) los traidores, los hipócritas o los imbéciles llegar" an a edificar todo un arsenal de mentiras (...) puesto que la clase obrera independiente carece de los medios de difusión que pueda contrarrestarla". Després d'això diu que ells són els encarregats de contraposar a aquesta escritors malvats a la realitat per a que no la deformin. "al omitir deliberadamente las causas que han motivado el descontento de la clase obrera, minan la obra heroica del proletariado español hacia la revolución socialista".
SO	"¿Se desea sinceramente la unidad antifascista?"	Crítica com alguns partits estan fent política amb els morts dels FDM quan no estan ni enterrats. Per a no carregar ells amb les culpes se les posen als treballadors. A aquests mateixos partits els hi carreguen les culpes d'estripar canets de sindicats i de voler eliminar el proletariat de Governació. Carrega contra la represió que volen imposar certs sectors contra els partits dels FDM.	Señalar els responsables dels FDM segons els seu criteri i les seves intencions.	Son tots arguments de causa-efecte. Parla d'allò que ha passat i les reaccions que ha generat en els diferents partits	AS admonitori contra ERC i PSUC, encara que no els citi fa una referència indirecta i de crítica les seves actuacions.	Frame de conflicte	"se pretendia anular la influencia proletaria en la gobernación de la región tomando estos hechos como pretexto". "saltándose a la torera los acuerdos (...) tomados por el consejo de la Generalitat". Fa referència directa als partits que allà es trobe, és a dir, ERC i PSUC. Tota l'estona es refereix a aquests dos partits. No defensa allò que ha passat, però el condemna i entén la reacció popular de voler defensar les conquestes.

9 DE MAIG

LV	"Ganar la guerra"	Arguments a favor de guanyar la guerra. Acaba dient que cadascú pensi amb els seus objectius.	Focalitzar els esforços de tots els treballadors catalans en guanyar la guerra	Causa-efecte: allò que guanyarem o no haurem d'aguantar al guanyar la guerra.	AS: predictiu, és el que passarà.	Frame de d'interès humà, apela a les emocions	és un article molt intens que apela al lector a preguntar-se que representa per a ell guanyar la guerra. I diu que si cadascú fes això cada dia segurament no hauria passat res dels FDM. No ataca a ningú, ni el criminalitza. Es pot entendre com: si s'haguessin centrat a la guerra no atacarien telefònica i com si s'haguessin centrat en la guerra no lluitarien entre ells.
----	-------------------	---	--	---	-----------------------------------	---	---